Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 24 HAZİRAN 1978

250 KURUŞ

Okullu çocuğun özgürlüğü

Doç. Dr. **Bülent Tanör**

2. SAYFAMIZDA

Sovyetler, Ecevit'e Helsinki Anlaşmasının "saldırmazlık paktı" anlamına çekilebilecek bir maddesini kabul ettirdiler

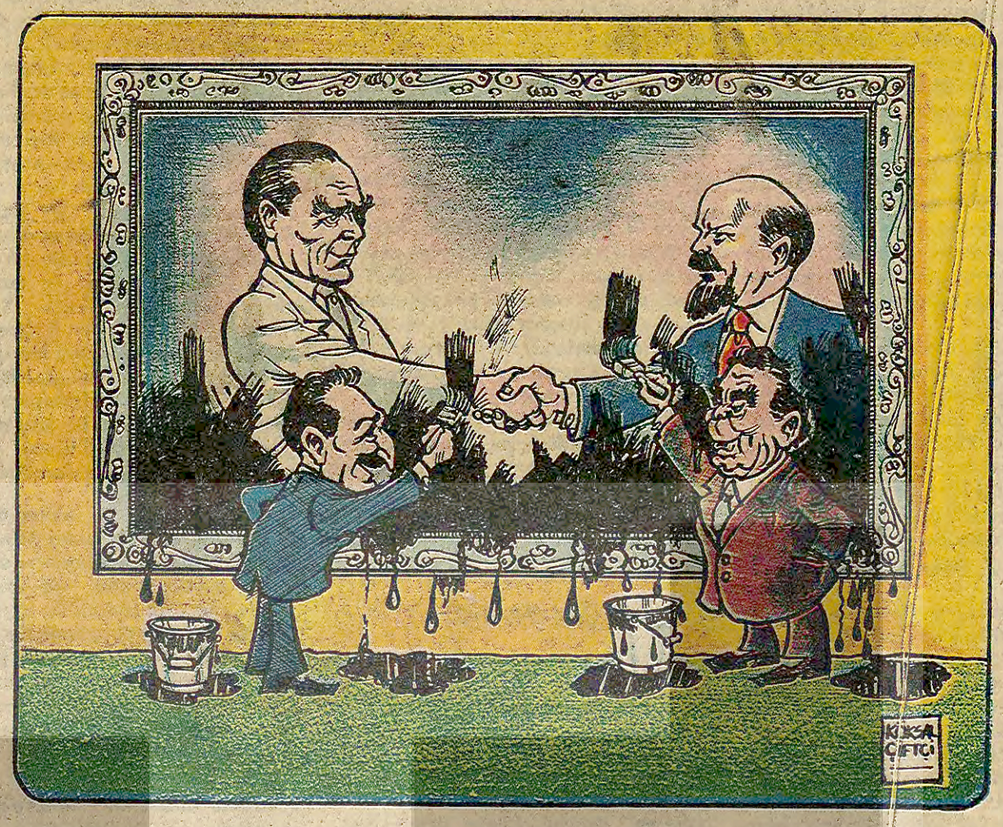

YORUM

Seçilen teslimiyet yolu

Ecevit'in Sovyetler'le imzaladığı belgenin muhtevası belli oldu. Bu belge, "Helsinki Nihai Senedi"ndeki barış ve yumuşama masallarını tekrar ediyor. Bu kağıt parçasında belirtildiğine göre, Sovyetler ve Türkiye, "topraklarının birbirlerine karşı saldırı faaliyetleri için kullanılmasına izin vermeyecekler."

Yani bu belge sayesinde Türkiye, kendini güvenlik içinde hissedebilir! Hükümet bu belge sayesinde Sovyetler'i saldırgan emellerinden geri döndürebilir! Varsın Sovyet tümenleri savaşa hazırlık için manevralar yapsın. Varsın Sovyet savaş gemileri Boğazlarımızdan Akdeniz'e insin ve bölge ülkelerini tehdit etsin. Elimizde bu kağıt parçası var ya, başta hükümet olmak üzere herkes rahatça uyuyabilir.

Sovyetler'in dayattığı Helsinki yumuşama masallarıyla süslü kağıtları, son üç yılda dün-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Belgede, Helsinki Anlaşmasındaki "saldırıya ve yıkıcı faaliyete izin vermeme" maddesinin "özenle uygulanacağı" ifadesi yer alıyor

Siyasi Belge, "yumuşama" fikrini tekrarlıyor

- Siyasi Selgede ekonomik ve teknik işbirliği yapılacağı ve ticari ilişkilerin sürekli geliştirileceği belirtiliyor
- Kültür, sanat, bilim, turizm ve spor alanlarında işbirliği yapılacak
- Sanayi, tarım, enerji, ulaştırma ve sağlık alanlarında ortaklaşa araştırma sürdürülecek

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında "iyi komşuluk dostluk ve işbirliği ilkeleri" başlıklı siyasi belge dün Moskova'da Kremlin sarayında Başbakan Bülent Ecevit ve Sovyetler Birliği Başbakanı Kosigin arasında imzalandı.

SİYASİ BELGE

Siyasi Belgenin birinci bölümünde şöyle bir paragraf yer alıyor:

"Barış belgesinin Avrupa'da güvenlikle ilgili kuralları arasında yeralan tehdide veya kuvvete başvurmama ve topraklarının birbirlerine karşı saldırı ve yıkıcılık faaliyetleri için kullanılmasına izin vermeme ilkelerini karşılıklı ilişkilerde özenle uygulama kararlarını açıklarlar."

Siyasi Belgenin bir giriş ve üç özel bölümden

(Devamı Sa.7, Sü.4'de)

Tek Gıda-İş Genel Başkanı ve Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi

İbrahim Denizcier: "Amerika ve Rusya'ya karşı bağımsız ve onurlu dış politika uygulanmalı"

- Ecevit, iç bunalımları önlemekte acz içinde kalmıştır
- İşçiden yana bir parti olduğunu ilan eden CHP, işçilerin ücret zammı isteklerini frenleme yolunu tutmuştur

Osman Nuri Büyüker Tek Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı ve Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi İbrahim Denizcier, bugünkü siyasi durumla ilgili fikirlerini açıklarken, "Amerika ve Rusya'ya karşı izlenecek politikada, ülke çıkarlarını en olumlu biçimde koruyacak bağımsız, onurlu ve gerçeklere dayalı tavır almak gerektiğini" belirtti. Ecevit hükümetinin iç bunalımları çözmekte acz içinde kaldığını söyleyen Denizcier, "Solda ve işçiden yana bir parti olduğunu ifade eden CHP'nin son günlerde kamu kesi-

(Devamı Sa.7, Sü.6'da)

BAŞYAZI

Rüzgâr eken fırtına biçer

Doğu Perinçek

Ecevit, Moskova'da imzaladığı Siyasal Belgenin bir saldırmazlık paktı olmadığı için fazla önemsenmemesi gerektiği anlayışını yayıyor. Yalnız Ecevit'in CHP'sinin değil, diğer partilerin tutumu da budur. Birçok aydın da, meseleye halk açısından bakmadıkları için Siyasal Belgenin imzalanmasına önem vermiyorlar.

Meseleye halk açısından bakmak gerekir. Böyle bir belgenin imzalanması Türkiye halkı üzerinde nasıl bir etki yapacaktır? Ecevit'in "Tehdit Sovyetler Birliği'nden değil, Yunanistan'dan geliyor" sözünden sonra, Türkiye'de Rusya taraftarlığının birdenbire nasıl geliştiğini görüyoruz. Sovyetler Birliği'nden gelen tehdidi günlük hayatında duymayan birçok yurttaş da aynı havanın içine sokulmak isteniyor. Koca bir başbakan, "Sovyetler Birliği'nden tehdit gelmiyor" dedikten sonra kendimizi uykunun kollarına daha rahat bırakabiliriz.

İşte Siyasal Belge tıpkı Ecevit'in yukardaki sözleri gibi uyuşturucu etkisi yüzünden zararlıdır. Sovyetler Birliği'nin isterse boş kağıt olsun, başlığında "Dostluk ve İşbirliği" yazan her şeye imza atmaya hazır olmasının nedeni de budur.

Türkiye'de son yıllarda kurulan her hükümet, bir sonrakine kötü örnek olmaktadır. Ecevit olsun, Rusya'nın sözde "ilerici" dostları olsun, Rusya'ya kapıları açma politikasının daha Demirel hükümetleri zamanında başladığını söyleyerek, bu politikanın kaçınılmaz olduğunu ileri sürüyorlar. Aynı zamanda sorumluluğu herkesin sırtına paylaştırmak istiyorlar.

Gerçekten de bugün hangi hakim sınıf partisi iktidara gelse, Rusya'ya teslimiyet rüzgarına kapılıp gitmektedir. Bugün hakim sınıflar içinde esen rüzgar budur. Sovyetler Birliği ile imzalanan işbirliği anlaşmasına karşı proletaryanın devrimci sesi dışında hiç bir protestonun yükselmeyişi de buradan ileri gelmektedir.

Bugün revizyonizm, Rusya'ya teslimiyet

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Çimse-İş Sendikası, Çimsa işçileri adına Sabancı'ya sözleşme çağrısı yaptı

ADANA (ÖZEL)

Mersin Çimsa Fabrikasında iki ayı aşkın birzamandır süren grevin, ÇİTOS-İş Sendikası Genel Başkanı Erdem Özdemir tarafından kırılması ve Erdem Özdemir'in işçilerden gizli sözleşmeyi imzalaması üzerine, ÇİMSA işçilerinin müca-

(Devamı Sa.7, Sü.3'de)

Çebimizdeki 100 lira 6 ay içinde 75 liraya düştü

Ticaret Bakanlığı, toptan mal fiyatlarındaki artışın yüzde 21,5 olduğunu açıkladı

Et fiyatları Ankara'da yüzde 50'den fazla arttı

Temel gıda maddelerinin fiyatlarında da büyük artışlar var

CHP hükümeti döneminde fiyatlar yüzde 25 arttı

IMF'NİN BASKISIYLA ALINAN DEVALUASYON KARARININ SONU

	Ocak 1978	Mayıs 1978
Un(kilo)	8.50 TL.	10 TL.
Pirinç (kilo)	24-30 TL.	37.5 TL.
Bulgur(kilo)	5 TL.	7 TL.
Beyaz peynir (kilo)	55 TL.	60-70 TL.
Zeytinyağı(litre)	30 TL.	40 TL.
Bitkisel yağ(litre)	18.50 TL.	23.50 TL.
Margarin(kahvaltılık paket)	2.25 TL.	3.50 TL.
Yoğurt (kilo)	15-16 TL.	17.5-20 TL.
Çay (100 gr. paket)	7 TL.	10 TL.
Deterjan(küçük kutu)	10 TL.	16 TL.
Et(kilo)	70 TL.	95-100 TL.

ANKARA (ÖZEL)

Ocak ayında yeni hükümetin kuruluşundan bu yana birçok malın fiyatlarında büyük artışlar oldu. Ticaret Bakanlığı Konjonktür ve Tayin Müdürlüğü tarafından yayınlanan ve fiyat artışlarını yansıtan göstergelere göre, toptan eşya fiyatlarında bu yılın ilk beş ayındaki artış yüzde 21.5 oldu. Ancak bunun üzerine perakendecilerin ekledikleri zamlar da katıl-

(Devamı Sa. 7, Sü. 1'de)

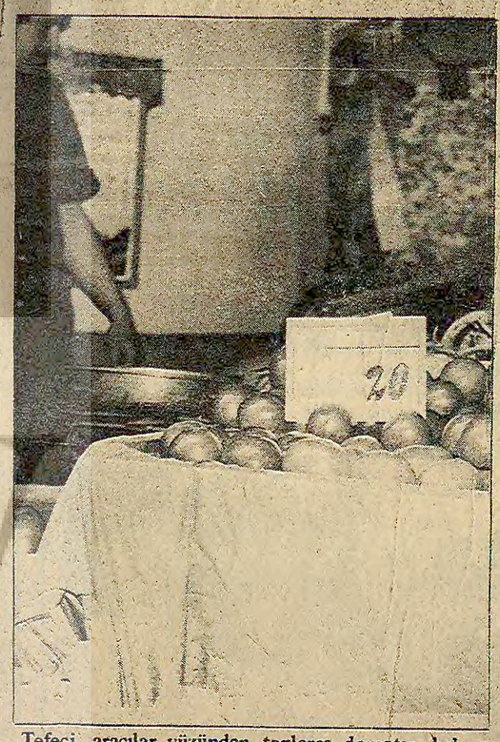

Tefeci, aracılar yüzünden tonlarca domates, bekliyor çürüyor ve sonunda atılıyor. Üreticiden 1 liraya alınan domates ise halka 20 liraya satılıyor

Domates Samandağ'da 1 lira İstanbul'da 20 lira

Halk pahalılıktan ya kınır, manavların önün den fiyatlara bakıp da ge çerken, Samandağ'dak sebze halinde alıcı çık madığından, domates ler biriktir, çürüdü v sonunda tonlarcası atıl dı. Kalanı bir liradan satı lıyormuş.

Üreticiler "ancak mas rafımızı çıkarıyoruz Gübre ve ilaç pahalı, bun ca emek de cabası, doma teslerimiz çürüyor" diyo ve ekliyorlar".

"Bizden bir liraya al nan domates büyük şehir lere gelene kadar 15-2 lira oluyor. Palazlana aracı, tefeciler, üretici den yanayım diyen b hükümet de sorunları mızla ilgilenmiyorlar".

Bulgaristan'dan silah götürüyordu

Rus silahları ile yakalanan gemi için verilen beraat kararı bozuldu

ANKARA

Bulgaristan limanlarından yüklediği 3,5 milyar liralık silahla yakalanan ve Türkiye Hükümeti tarafından el konan Vassoulo adlı gemi hakkında mahkemelerin vermiş olduğu beraat kararlarını Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulu esastan bozdu.

İki yıl önce İstanbul Boğazı'ndan geçerken, Bulgaristan'ın Varna askeri limanlarından yüklediği anlaşılan Rus yapısı silahlarla yakalanan gemide yapılan aramada 3,5 milyar liralık silah olduğu tespit edilmişti. Silahların Kıbrıs'a götürüldüğü belirtilmişti.

Kaçakçılık olayı ile ilgili olarak İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan dava sonucun-

(Devamı Sa.7, Sü.3'de)

İTÜ Rektörü Kumbasar: "İTÜ Yurdu yaz sonunda açılacak"

Kredi Yurtlar Kurumu eski yönetimi yurdu, İTÜ'lü olmayan başka bir grup öğrenciye vermişti

İSTANBUL (ÖZEL)

Gümüşsuyu'ndaki İTÜ futbol sahası, yurt soru-

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

İTÜ öğrencileri 19 Haziran'da İTÜ Yurdununun açılması için başlattıkları direnişleri sürdürüyorlar.

Zamlı fiyatlarla kömür satışı başladı

Elinde kömür bulunan Valilik ve Kaymakamlar dağıtıma başlıyor

Zam Kararnamesi geciktiğinden, kömür üretimi bir ay durdu

Stok kömürlerin yanması tehlikesi belirdi

Açıklanan yeni zamlı fiyatlarla kömür dağıtımına dün bütün Türkiye'de başlandı. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından alınan bilgiye göre, ellerinde stok kömür bulunan Valilik ve Kaymakamlıklar derhal kömür dağıtımına başlayacak.

(Devamı Sa.7, Sü.3'de)

Ecevit'in Moskova gezisin selamladığını söyleyen

Sahte TKP «Saldırmazlık pakt imzalanması için savaşım veriyoruz»

TKP'nin Sesi radyosunun yorumunda Türkiye' Sovyetler'den uzak tutmak isteyenlere şiddetli bir dille hücum ediliyor

FRANKFURT BÜROS

Sahte "TKP"nin Doğu Almanya'daki "TKP'nin Sesi" ra yosu, 22 Haziran tarihinde yaptığı yayında Ecevit'in Mosko gezisini selamladı. Bu gezinin bir "saldırmazlık paktı" ile s nuçlanması için savaşım verdiğini belirtti.

Ecevit'in gezisinin ele alındığı "Türk-Sovyet ilişkilerinc yeni dönem" başlıklı yorumda şöyle deniyor:

"İşbirliğinin genişletilmesi için yeni yollar aranıyor. Ba bakan Ecevit bu konuları içeren bir programla Sovyetle Birliği gezisine başladı. Büyük komşumuzun başkenti Mo kova'ya gitti. Moskova bugün barışın kalesi, demokrasi, ulu sal bağımsızlık ve sosyalizm için savaşın güvence Moskova'dan yükselc "Nötron bombasına h yır", "Silahlanma değ silahsızlanma", "Savaş d ğil barış" belgeleri mi yonların, milyarların s vaşında bayraklaşıyo Başbakan Ecevit iş böylesi bir ülkenin yön ticileriyle görüşmele yapıyor. Görüşmelerd başta barış ve yumuşam sorunu geliyor. Karşılı lı yarara dayananişbir ğinin çok yönlü ve uzun süreli olmas görüşmelerin önemli b bölümünü oluşturuyo Taraflar işbirliğinin ka şılıklı saygı ve güven dayanmasına büyük ö nem veriyor.

TKP, Ecevit'in Mo kova gezisini selamlıyo

(Devamı Sa.7,Sü.5'd

Ecevit'in Basın Müşaviri BBC muhabir Metin Münir'i "Ruslar sen istemiyor" diye heyet dışı bırakt

ANKARA (ÖZEL

Başbakanlık Basın Müşaviri Turan Tükel BBC Radyosu ve İngiliz Financial Times, Guardian gazetelerinin An kara muhabiri Metin Münir'i son dakikada "Rus lar istemiyor" diyerek heyet dışı bıraktı.

Gazetemizde önce gün çıkan haber üzerine Ankara büromuza bilg veren Metin Münir, ken disinin geziye katılmak üzere bir ay önce baş vurduğu daha sonra da heyete dahil edildiğini kendisine bildirilmesi ü zerine geziye katılmak için Kıbrıs'tan geldiğini söyledi. Münir Ankara'ya

(Devamı Sa.7,Sü.5'de

FİKİR MEYDANI

Okullu çocuğun özgürlüğü (1)

Doç. Dr. Bülent Tanör

10 Haziran 1978 günlü AYDINLIK'taki yazımda, çocukların aile içindeki özgürlükleri sorununu ele almıştım. Şimdi de okullu çocuğun özgürlüğü üzerinde durmak istiyorum. Bu alanda da ilk akla gelen, eğitim sisteminin çocuğun özgür gelişimi üzerindeki olumlu-olumsuz etkileridir.

Eğitim sistemi

"Ağaç yaşken eğilir" sözü boşuna söylenmemiştir. Çocuğun yeni yetişme çağında aldığı bilgiler, edindiği alışkanlıklar uzun süre onu etkiler ve belli bir raya sokar. Bu demek değildirki insan ilerki yaşlarında değişmez. Elbette değişir. Tabiat gibi, toplumlar gibi, insanlar da sürekli değişirler. Bu değişme bazen olumlu yönde bazen olumsuz yönde olur. Ama şurası bellidir ki, insanın topluma ilk gözlerini açtığı yıllarda edindiği bilgi ve alışkanlıklar son derece etkileyicidir.

Bu yüzdendir ki bütün toplumlarda okul eğitimine büyük önem verilir. Sosyalist toplumda çocuk için okul, sınıfsız toplumun insanlarını yetiştiren bir fideliktir. Buralardan çıkanlar, daha sonra üretim ve sınıf mücadelesi ortamında pişip olgunlaşırlar. Sınıflı toplumlarda ve özellikle kapitalist toplumda da egemen sınıflar, hem kendi çocuklarını hem de emekçi halkın çocuklarını bu düzenin uyduları olarak yetiştirmek isterler.

Türkiye egemen sınıfları "Ağaç yaşken eğilir" sözünü nasıl uyguluyorlar?

Türkiye toplumu feodal ve yarı-feodal yanlarını hâlâ koruyan bir toplumdur. Ekonomide ve üretim ilişkilerinde olduğu kadar sosyal hayatta ve kültür dünyamızda da bu etkilerin büyük ağırlığı vardır. Eğitim sistemimiz de bunlardan paymı almış bulunuyor. Bunun en çarpıcı örneğini Kuran kursları verir. Bizde, yüzbinlerce çocuk, okul diye ilkin bunlardan geçer. Kurtuluş Savaşının ardından Kemalist devrimin yükseldiği dönemlerde mahalle mektepleri kapatılmış ve öğretimin birliği ilkesi getirilmişti. Eğitim ve öğretim bütün dereceli okullarda laik ve çağdaş ilkelere (burjuva anlamda) uygun olarak yapılacaktı. Kemalist devrimin öbür kültür reformları gibi bu da feodal ideolojiye ve kurumlara karşı girişilmiş olumlu bir saldırıydı. Ama, ekonomik ve sosyal hayatta olduğu gibi, kültür hayatında da bu adımlar geri alındı. Böylece feodal kurumlar ve feodal kültür yeniden güç kazandı. Özellikle Demokrat Parti (1950-1960) gericiliği döneminde, eskinin mahalle mekteplerinin yerini bu defa, sözüm-ona devlet gözetimi altındaki Kuran kursları aldı.

Bugün ülkemizde Kuran kurslarının sayısı 40 binin üstündedir. Bunlar adeta, "okul öncesi eğitim" kurumu haline gelmişlerdir. Sekiz yüz bine yakın çocuk bu gün bu okullarda okumaktadır. Yedi yaş öncesindeki bu gerici eğitim, kafaları örümceklendirmektedir. Körpe zihinler böylece bilime, bağımsız düşünceye ve her türlü değişime düşman hale getiriliyorlar. Okullu çocuğun özgürlük ihtiyacına vurulan ilk darbe bu yuvalardan gelmektedir(1).

Devlet okullarındaki durum da, ilkokullardan üniversitelere kadar, özde bundan pek farklı değildir. Bu okulların eğitimi öğrencinin serbestçe tartışması ve düşünmesi üzerine değil, tek taraflı doldurulması üzerine kuruludur. Aktarılan bilgiler çağdaş değil, eskimiş ve yararsız şeylerdir. Bunlarla "kafa hammalı" olunur ama, yaratıcı ve üretici olunamaz. Bu yüzden değil midir ki, genç kuşaklarımız kendileri için asıl yararlı olan bilgileri okuldan çok, okul dışından öğrenmektedirler. Güncel sorunları, ülkenin ve halkın dertlerini ve çözüm yollarını okulda tanıyamıyorlar. Öğrencide tartışma ve araştırma zevki uyandırmayan ezberci ve basmakalıp öğretim programları onları, pek haklı olarak okul dışında gerçek bilgi kaynakları aramaya itiyor.

Resmi okullar bunları yapmıyorlar ama, şunları pekala yapıyorlar. İlkel ve kaba bir milliyetçilik duygusu aşılıyorlar; gençliği geçmiş günlere özendiriyorlar, fütuhat ve cihat tohumları ekiyorlar; savaşçılık ve ırkçılık propagandası yapıyorlar; başka halklar üzerinde egemenlik kurmanın iyi bir şey olduğu fikrini sinsince yayıyorlar. MC döneminin belli başlı ders kitaplarının ana fikri bunlar olmuştur. Lise tarih, Türk dili ve edebiyatı, mantık, sosyoloji, psikoloji, din bilgisi ve ahlâk kitapları ümmetçi ve faşist fikirlerle doludurlar(2),. Bu kitaplar geçtiğimiz yıllarda öğretmen ve öğrencilerin haklı nefretini kazanmışlardır.

Görülüyor ki, okullu çocuğun düşünce ve davranış özgürlüklerini daha baştan kısan şey, doğrudan doğruya bu okulların resmi öğretim ve eğitim programlarıdır. Eğitim sistemimizin gerici niteliği, okullu çocuğun özgürlüğüne yönelen bir büyük tehdittir. Ama tek tehdit de değil.

Okul yönetimi

Çok yerde okul yönetimleri de, çocuğun özgürlük içinde gelişmesini sağlamak yerine, onu ezmek yolunu tutuyorlar. Kiminin de bu yol daha kolayma geliyor. Okul yönetimi deyince bundan yalnız müdürleri ve yardımcılarını anlamamak gerekir. Rehber öğretmenler ve hatta öğretmenler de okulda "yöneten" durumundadırlar öğrenci karşısında. Bunlardan gelen baskılar en çok not kırma tehdidi şekline bürünüyor. Bazı öğretmenler karşıt görüşlü öğrencilerini bu silahla sindirmeyi ya da "yola getirmeyi" deniyorlar. Özellikle rehber öğretmenlerin tuttukları öğrenci sicilleri, okul yönetimi tarafından bir tehdit ve korkutma unsuru olarak da kullanılmaktadır. Bunlar bir tür "ilk fişleme" niteliği kazanabiliyorlar. Hatta bazen öğrencilerin şöyle tehdit edildiği bile oluyor: "Eğer okul sicilin iyi değilse, başka bir okula ya da bir işe de giremezsin. Ayağını ona göre denk al!".

Okul kollarının rehber öğretmenleri bazı okullarda kol faaliyetlerine de olur olmaz şekillerde karışıyor ve öğrencilere baskı yapıyorlar. Hatta bunu daha ileri götürüp, kol faaliyetlerini kendi faşist ve gerici ideolojilerinin bir propaganda aracı olarak kullananlar da var. Oysa , 1966 tarihli Lise ve Ortaokullar Yönetmeliğinin konuyla ilgili 87. maddesi aslında demokratik bir hüküm getirmiş bulunmaktadır. Bu maddenin (b) fıkrası aynen şöyle demekte: "Kollarda çalışacak öğrenciler, serbestçe öğrenciler tarafından seçilmeli ve her kol bir öğretmen ya da müdür yardımcısının gözcülüğüne verilmelidir. Bu müdür yardımcısının ya da öğretmenin ödevi genel bir gözetmeden ileri gitmemeli, işlerin yürütülmesi, ortaya konulup başarılması öğrencilere bırakılmalıdır"

Görüldüğü gibi bu hüküm öğrencilerin eline büyük bir hak vermiş bulunmaktadır. Öğretmen ve yöneticilerin buna saygı göstermeleri gerekir. Çünkü, demokratik ve özgürlükçü bir okul ortamının yaratılması, çağdaş eğitimin ana ilkelerindendir. Yine aynı Yönetmeliğin 84. maddesi bu gerçeği pek güzel belirtmiş: "... Öğrencilerin olabildiği kadar geniş ölçüde okul hayatına katılmaları ve kendi kendilerini yönetmeğe alıştırılmaları gereklidir"

(1) Rona SEROZAN, "Türkiye'de çocuklar ve hakları", YARGI DERGİSİ, Çocuk Hukuku Özel Sayısı, Haziran 1978, s.13.
(2) bkz. 'Ismarlama Ders Kitapları Üzerine Rapor", Türk Dil Kurumu yayını, Ankara 1976.

(Devamı yarın)

Adaleti bulalım

Armağan Anar
TUMAD-DER GENEL BAŞKANI

İnfaz Yasasındaki Haksızlıkla Mücadele Kampanyamıza mektup gönderen Hasan Hüseyin Kütük adındaki hükümlü, mektubunun başına yukardaki başlığı koymuş. Hasan Hüseyin Kütük'ün yazısını aynen veriyoruz.

"Türkiye Cumhuriyeti 1961 Anayasasının demokrasi, sosyal adalet ve kişisel ve özgürlüklerince sınırları belli olan Türkiye Cumhuriyeti kanunları karşısında boynumuz eğridir. Çünkü bunları hazırlayan hukukçularımız gerçeği Kemal Atatürk'ten almışlardır. Buna inancımız tamdır.

"Ama ben şimdi adaleti arayan bir vatandaş durumundayım. 1961 yılında cinayet suçundan tevkif edildim. Derdimi ve hakkımı adalet karşısında müdafaa yapmak fırsatını bulamadım. Çünkü karakolun fezlekesi herşeyden üstün tutuldu.

"Bir kişi öldürdüm, müebbet ceza aldım. 1974 yılında çıkan Af Kanunundan yararlandım. Ama bütün yararlananlarla eşit olarak yararlanmadım. Elimdeki müddetnamede 16 yıl yatacağım yazıyor. Yani ilk önce 12 yıllık af süresi indiriliyor, sonra kalan ceza üzerinden şartla salıverme hesap ediliyor. Oysa bütün diğer cezalarda önce şartlı salıverme süresi indiriliyor.

"İkinci hesaba göre benim 12 yıl yatıp çıkmam gerekiyor. Yani arada 4 yıllık bir fark oluyor. Yeni İnfaz Yasasıyla bu eşitsizlik iyice ortaya çıkıyor.

"Şimdi gelin hepberaber adaleti arayıp bulalım . Bulalım ki benim de gönlüm vatandaş olarak rahat etsin.

"Sayın milletvekilleri, senatörler, Yargıtay, Danıştayın yüksek hakimleri, aydınlar, Türkiye'nin bütün hak ve adalet bilen ve arayan vatandaşları size yalvarıyorum. Adalet bu mu? Çıkan Af Yasasının 7/A bendini maske yapıp da bizlerin yuvasını söndürmeyin. Haydi biz suç işledik. Geride kalan bugünün küçüğü yarının büyüğü yavrularımızın hali ne olacak? Öksüz büyüyen çocuktan acaba ne umulur? İnfaz Yasası ile bizim kayıp olan 4 yıl hakkımızın verilmesini ve bizlerin acı ve sıkıntıdan kurtarılmamızı, siz adalet ve hukukçulardan arz ve istirham ederim.

"Takdir büyüklerimizindir.

Niğde Kapalı Cezaevinde
Hükümlü Hasan Hüseyin Kütük"

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Nerede hak, hukuk, adalet?
8 SAATLİK İŞGÜNÜ UYGULANMIYOR

K.Maraş

Ücretler belli değil, El Müslüman seyrine...

Ali Münkan

Burası Pazarcık'ın Özbek ve Köprüağzı dolayları. Baktığımızda düz bir ova. Hep pamuk ekili. Çeşitli diyarlardan ekmek parası için memleketini yuvasını terketmişler, karın tokluğuna güneşin altında sabahın beşbuçuğundan akşamın beşine kadar çalışırlar. Ama kaç liradan çalıştıklarını bile bilmezler. Yani ELMÜSLÜMAN SEYRİNE. Aşağı yukarı ovadaki 1000 kişi elmüslüman seyrine çalışır.

Yevmiyeler sendikal haklar ancak mücadeleyle alınır. "El Müslüman Seyrine" ye karşı Toprak-İş Sendikasında mücadele veriyoruz.

YAŞASIN 8 SAATLİK İŞ GÜNÜ
ELMÜSLÜMAN SEYRİ SON BULSUN-
ÜCRETLER BELLİ OLSUN

İstanbul

8 saatten fazla çalıştırmaya ne hakları var?

ADLİ TIP'TAN BİR MÜSTAHDEM

Aydınlık gazetesinin çıktığı tarihten itibaren dikkatle bütün köşelerini okuyorum.

Gazetenin iç sayfasında işçi köşesi diye bir köşe ayrılmış, bu köşeye devamlı işçi kardeşlerimizin sorunlarını yazıp işçi kesimini aydınlattığınız için, ben memur statüsünde olmamı rağmen seviniyorum.

Ben Adli Tıp müessesesinde müstahdem olarak, halen çalışmaktayım.

Tüm müstahdem arkadaşların sorunu şudur. Bizler normal mesai saaatlerinin dışında çoğu tez çalıştırılmaktayız. Fakat bu fazla çalışmamıza bir karşılık yoktur, ve sürekli, mecburuzmuşuz gibi bizi fazla çalışmaya zorluyorlar.

Burada hademelik görevi yapan arkadaşlar, sabahın beşinde altısında evlerinden, ayrılıp mesai saati olan sekiz buçuğa kadar ki çalışmamızın karşılığı, nerede. Zaten yok pahasına çalışmaktayız, bizi sekiz saatten, fazla çalıştırmaya hakları olabilir mi?

İçel

Bazan 24 saat çalışıyoruz, aylığımız 2000 lira

Biz, Silifke, Taşucu yolu üzerinde Shell petrol istasyonunda çalışan emekçileriz.

Bu petrol istasyonunun sahibi kendisine devrimciyim diyen Yetil Özkan'dır. Biz bu işyerinde 24 saat çalışıyoruz. Ayda 2000 TL. gibi düşük bir aylık alıyoruz. Gecenin saat ikisinde veya üçünde gelen bir arabaya yakıt vermek zorundayız. Ne sigortamız var ne de sendikamız. Sigortalı olmak için defalarca baş vurduğumuz halde SSK Mersin Bölge Müdürlüğünden hiç bir cevap alamadık.

Sigortalı olmamızı iş veren de elinden geldiğince engelliyor. Şimdi Yetil Özkan askere gitti. Yerine kardeşi bakıyor. Patron aylıklarımıza zam yapmasını istediğimiz zaman "Ben ne yapayım? Bende hiç bir şey kazanmıyorum" diyor. Bu adam bir de kendisine "devrimciyim" diyor. İşçinin, emekçinin menfaatlerini savunduğunu söylüyor. Fakat pratikte söylediğinin tam tersini yapıyor. Yetil Özkan, işçinin menfaatlerini değil başkalarının menfaatlerini savunuyor. Ancak biz haklarımızı alıncaya kadar mücadele edeceğiz.

Ahmet Kır, Musa Köse
Kemal İbili

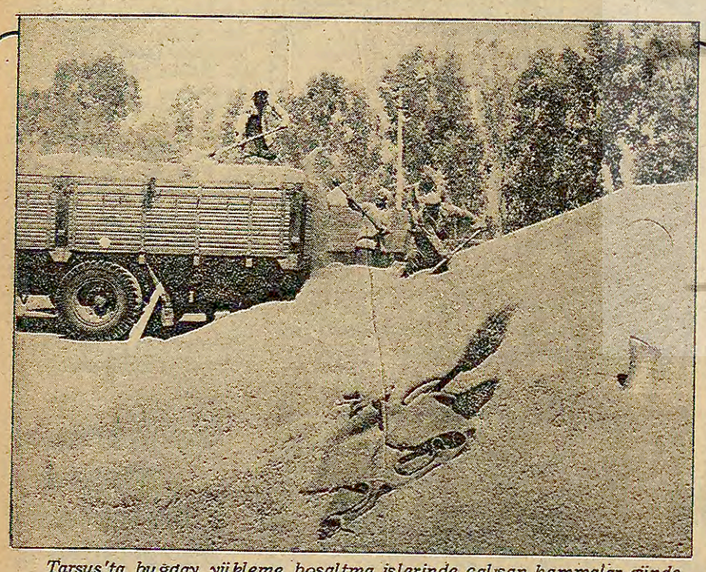

Tarsus'ta buğday yükleme boşaltma işlerinde çalışan hammallar günde 16-17 saat çalışmanın karşılığı olarak 100-150 lira göndelik alıyor. Hammallar Çukurova'nın sarı sıcağında 45 derece sıcakta tonlarca buğdayı taşırlarken görülüyor. (Fotoğraf: Cahit Püsküllü)

TARSUS İçel

45 derece sıcakta buğday taşıyan hamallar, gündeliklerini alınca serinliyorlar

"Tonaj başına 20 lira alıyoruz. Akşam olunca da aramızda bölüşüyoruz. Köyde toprağımız yok ki işleyelim. Yarın buğday işi bitecek, gene issiz kalacağız. yevmiyemiz 100-150 liraya geliyor. Yük altında ezilsek, sakatlansak ölsek bir soranımız yok. Hiç bir güvenimiz yok. Bu iş bitti mi Çırçır'a gireriz belki, o da bitince gene işsiziz". 45 Derece sıcakta taşıyan hamallar, gündeliklerini alınca serinliyorlar.

Ankara

Topraksızlık yüzünden kapıcılık yapıyoruz, işten kovulmamak için çoluk-çocuk çalışıyoruz

CAHİT ÇETECİOĞLU

Bugün büyük şehirlerdeki, özellikle Ankara, İstanbul, İzmir'deki apartmanlarda hemen hepsinde kapıcı çalışmaktadır. Ortalama olarak bu üç büyük şehirde 100 binin üzerinde kapıcı kaloriferci vardır. Bunlar yaşamlarını çok zor şartlar altında sürdürmektedirler. Oturdukları yerler sağlık koşullarına uygun değildir. Günde ortalama olarak 12-13 saat çalışmaktadırlar.

Kapıcı ve Kaloriferciler 1970 senesinden önce işçi kapsamında değillerdi. Çoğunluğun eline geçen para asgari ücretin çok altındaydı. 1970'de işçi kapsamına alındık. Mücadele sonucu sendika hakkı da tanındı. ama grev ve sözleşme hakları tanınmadı. Yani işveren hakkını vermediği zaman ona karşı direnemiyorsun, direnseen de polis zoru ile kapı dışarı ediliyorsun.

Yalnız biri değil, ailede çoluk çocuk herkes çalışır. Ellerine geçen para ise asgari ücretin altındadır. Üstelik yeni çıkan yargıtay kararında kapıcılardan kiracı gibi, kira, elektrik, su parası kesilebilir.

Kapıcı ve kaloriferciler örgütleyen sendikalar ise, bu Yargıtay Kararına karşı hiçbir girişimde bulunmadılar. Bu sendikaların dernekten farkı yoktur. Yalnız aybaşı olunca aidat alırlar. Bunun dışında birşey yapmazlar.

Kapıcı ve kaloriferciler bu asgari ücretin altında ödenen parayı ister istemez kabul etmek zorunda kalıyorlar. Çünkü işten atılma korkusu var. Köyünü bırakıp da gelmiş ki üçbeş kuruş para kazanıp çoluk çocuğunu doyurabilsin.

Köylerini terk edip büyük şehirlere akın etmesinin tek sebebi de köyünde kendine ait toprağı olmaması. Toprak ağalarının baskısı sömürüsü yüzünden küçük bir toprağı olsa da verimsiz kıraç arazi olduğundan köylerini terk eden bu insanlar bu büyük şehirlerde zar zor buldukları işten kovulmamak için işte böyle çoluk çocuk çalışıyorlar.

Zonguldak Cezaevinden bir grup mahkum:

Buca'daki mahkumlarla beraberiz, İnfaz Yasası değişmelidir

7 Mart tarihli Cumhuriyet'te Buca cezaevindeki mahkumların İNFAZ YASASI ve GENEL AF için "üç günlük" açlık grevine gittikleri" yazılıydı.

Biz de Adalet bakanının belirttiği cezaevindeki çağdışılığın kaldırılması,geniş kapsamlı infaz yasası ve genel af için "üç günlük açlık grevine" katılıyoruz. Buca cezaevindeki mahkumların başlattığı mücadelede omuz omuza olduğumuzu bildirir ve başarı dileklerimizi iletiriz.

BULMACA

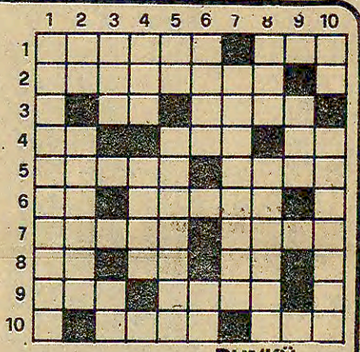

SOLDAN SAĞA: 1) Afrika'da sosyal-emperyalistlerin ve Kübalıların desteğindeki saldırılara karşı bağımsızlık için savaşan bir bölge-Birdenbire. 2) Ünlü Fransız devlet adamı ve asker. 3) Ayı evi-Tersi geometrik bir şekil. 4) İlave-Soy- Tersi bir emir.5) Ünlü devrimci yazar Orhan Kemal'in gerçek ismi-İş gücünün kullanım değeri. 6) Kalayın simgesi-Tersi ayaklanma. 7)Irkla ilgili-Tersi bir ay. 8) Bir nota-Hitler'in vurucu güçleri-Tersi kuruş 9) Yemin-Bir nehir.10-Yunanistan'daki Marksist-Leninist hareket-Fizikte güç birimi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

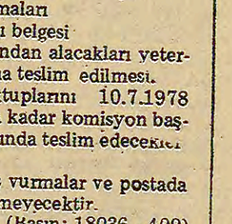

YUKARIDAN AŞAĞI: 1)Mısır Devlet Başkanı. 2)Eski Mısır'da bir tanrı-Güney Çin'de bir şehir. 3) Uluslararası Basın Enstitüsü-Bir harfin okunuşu. 4) Bir ağırlık ölçüsü-Tersi büyük tepsi.5) Tersi liretin kısaltılmışı-Tersi adaleleri hareketsiz hale gelmiş anlamına. 6) Atın sırtındaki oturma yeri-Bir nota. 7) Birçok çalgı aletinden meydana gelen müzikal grup. 8) Esas-Tersi bir spor. 9) Güreşte bir oyun. 10) Duman lekesi-Tersi Sovyet Dışişleri Bakanı.

AYDINLIK YAYINLARI

Doğu Perinçek

KEMALİST DEVRİM

Ezilen milletlerin kurtuluş mücadelelerine karşı sınırlı, ırkçılık ve sosyal-şovenizmin birbirinden ayrılmaz bir denekteki çılgınlıklarını. Bütün devrimciler bugün büyük öğretmen Mao Zedung'un Üç Dünya Teorisini savunmak veya Bizimkiler yolundaki sol tutarsız konumunda bir kere daha sınıflarını. Bugün revizyonizme karşı mücadelenin özellikle bu noktada ölevlendirmi görüyoruz. Üç Dünya Teorisi, uluslararası devrimci hareketin sınıf çizgisi ve proletar enternasyonalizminin boyragıdır. Kemalist devrimi ele alan bu incelemenin, Bizimkiler revizyonistlerinin Üç Dünya Teorisine yönelttikleri saldırıları yerle bir etmek için verdiğimiz ideolojik mücadeleyi güçlendireceği inancındayız.

128 sayfa 15 Lira

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

Genel Dağıtım: TÜR-DA
Cağaloğlu Hamam Sok.
No: 4- İSTANBUL
İsteme Adresi PK.
242 Aksaray
-İSTANBUL

T.C.
Balâ
Afşar Belediye Başkanlığı
Sayı: 31
Tarih: 14.6.1978
Konu: İlan

BALA AFŞAR BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

1- Belediyemiz hizmet binası 700.000Tl. keşif bedelle yaptırılacaktır.
2- Geçici teminat 31.750 Tl. dir.
3- Eksiltme şartnamesi (diğer evraklar her gün belediye muhasebesinden görülebilir.
4- Yaptırılacak iş 2490 sayılı yasanın 31. maddesine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulacaktır.
5- Eksiltme 11/7/1978 günü belediye encümeni toplantı salonunda yapılacaktır.
6- İsteklilerin eksiltmeye girebilmeleri için
a-Geçici teminatı yatırmaları
b-1978 yılı ticaret odası belgesi
c-Bayındırlık bakanlığından alacakları yeterlilik belgesini komisyona teslim edilmesi.
7- İstekliler teklif mektuplarını 10.7.1978 günü en geç saat 16.00 ya kadar komisyon başkanlığına makbuz karşılığında teslim edecekleri dir.
8- Telgrafla yapılacak baş vurmalar ve postada olan gecikmeler kabul edilmeyecektir.

(Basın: 18036 - 499)

AYDINLIK YAYINLARI

G.Dimitrov

Savaşa ve Faşizme Karşı Birleşik Cephe

2. baskı

BÜTÜN KİTAPÇILARDA

Genel Dağıtım: TÜR DA Cağaloğlu Hamam sok. No: 4 - İSTANBUL
İsteme Adresi PK. 242 Aksaray-İSTANBUL

Güney Afrika'da 5000 siyah tutuklandı

Soweto katliamının ikinci yıldönümü sırasında ırkçı Vorster rejimi 5 bini aşkın siyahı tutukladı. Beyaz azınlık rejimi amaçlarının "suç oranını azaltmak" olduğunu iddia etti.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Afrika polisi, son bir aydır yerli siyah halkın yerleşme merkezlerine yaptığı baskınlar sonucu, 5000 kişiyi tutukladı.

Polis yetkilileri tutuklamaların, "Siyahlar üzerlerinde kimlik bulundurmadıkları" gerekçesiyle yapıldığını iddia ettiler.

Soweto katliamının yıldönümü yaklaşırken ırkçı beyaz azınlık rejimi, yeni bir halk hareketinin önüne geçebilmek amacıyla baskılarını yoğunlaştırmıştı. Halk üzerindeki baskıların özellikle yoğunlaştırıldığı son bir ay içinde 5000 siyah, polisin yerli siyah halkın yerleşme merkezlerine yaptığı çeşitli baskınlar sonucu tutuklandı.

Uluslararası Hukukçular Komisyonu tarafından yapılan açıklamaya göre, tutuklular arasında pek çok çocuk bulunuyor.

Bu arada ırkçı beyaz azınlık rejiminin Adalet Bakanı Jimmy Kruger, tutuklamaların "Siyahlar arasında yaygınlaşan suçlarla mücadele etmek amacıyla" yapıldığı iddiasını tekrarlayarak, tutuklular arasında 16 yaşın altında "sadece 8 kişinin" bulunduğunu öne sürdü.

ZANU lideri Mugabe: "Küba askerine ihtiyacımız yok"

BELGRAD

Rodezya'da, Irkçı Beyaz Azınlık rejimi ile işbirlikçi siyah liderlerin oluşturdukları "Geçici Hükümet"e karşı silahlı kurtuluş mücadelesi veren "Yurtsever Cephe"nin liderlerinden Robert Mugabe, "Geçici hükümeti devirmek için Küba'dan asker yollamasını istemeyeceğiz" dedi.

Zimbabwe-Afrika Ulusal Birliği (ZANU)'nun lideri Mugabe, Yugoslavya'da yayınlanan "Politika" gazetesine verdiği demeçte, kendi güçlerinin ırkçı rejimi ve işbirlikçilerini devirmek için yeterli olduğunu belirtti.

Konuşmasında Mugabe, kurtuluş hareketlerinin "Dünya ülkelerinin maddi manevi, siyasi ve diplomatik desteklerine ihtiyaç duyduklarını" da sözlerine ekledi.

Moskova, Çin-Avrupa dayanışmasını engellemeye çalışıyor

PARİS

Paris'te çalışmalarını sürdüren Batı Avrupa Birliği Asamblesi, Çin Halk Cumhuriyeti ile askeri işbirliği meselesini ele aldı. Asamblenin, Çin'e silah satılması konusunda yaptığı oylama da 21 parlamenter öneriyi desteklerken, 34'ü reddetti.

Örgütün en yüksek karar organı olan Asamble son toplantısında İngiliz parlamenteri Frederic Bennett'in bir tasarısını inceledi. Tasarıda Çin ile Avrupa arasında askeri alanda işbirliği öneriliyordu. Söz konusu raporun gizli olmasına rağmen, daha önce Sovyet yetkililerinin de eline geçtiği basında yer almıştı. Bu haber Asamblede geniş bir tepki uyandırdı.

Moskova basını konuyla ilgili yorumlarında Çin ile Avrupa'nın savunma için askeri işbirliğine karşı olmaktan öte, meselenin Asamble gündemine getirilmesine bile karşı çıkmıştı. Moskova'nın muhalefeti en açık şekilde, İngiltere Genel Kurmay Başkanının Pekin'de yaptığı konuşmaya Pravda'nın verdiği cevapta ortaya çıkmıştı. İngiliz Genel Kurmay Başkanı bu konuşmasında Çin ile İngiltere'nin ortak düşmanının Sovyetler Birliği olduğuna dikkati çekmişti.

Hua Guo-feng; Romanya, Yugoslavya ve Fransa'yı ziyaret edecek

Yugoslavya Dışişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guo Feng'in önümüzdeki sonbaharda Romanya, Yugoslavya ve Fransa'yı kapsayan bir geziye çıkacağı bildirildi.

Hatırlanacağı üzere Yugoslavya Devlet Başkanı Tito, 1977 yılının Ağustos ayında Pekin'e resmi bir ziyaret yapmıştı. Bu ziyaret sırasında Çin'liler tarafından çok sıcak bir şekilde karşılanan Mareşal Tito, özellikle Bloksuzluk siyaseti ve Moskova'ya karşı tutum konusunda Çin yönetimi ile görüş birliğine varmıştı.

Siyasal gözlemciler, Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı ve Komünist Partisi Başkanı Hua Guo Feng'in bu geziyi Sovyet hegemonyasına karşı mücadele eden güçler arasında birliği pekiştirmek amacıyla gerçekleştireceğini belirtiyorlar.

Sonbaharda yapılması beklenen bu ziyaret Hua Guo Feng'in 1976'da Başkan seçilmesinden sonra yapacağı ilk dış gezi olacak.

Vietnam'ın Çin'e karşı giriştiği kampanyanın ardındaki gerçek

"Kışkırtıcı kim?"

17 Haziran tarihli Renmin Ribao gazetesinde yayınlanan yorumdan kısaltarak alınmıştır.

"Vietnam'ın Çin ve Çinliler aleyhtarı kampanyayı tırmandırmasıyla birlikte, Sovyetler Birliği perde arkasından çıkarak vargücüyle Vietnam'ın avukatlığını yapmaya başladı. Vietnam'ı her türlü yoldan destekledi. Hatta, çıkışı olmayan, Çin'e ve Çinlilere karşı faaliyetlerini savunma yolunda sonuna kadar ilerlemesi için, Vietnam'ı açıktan açığa teşvik etmekten bile geri durmadı.

"Gerçekler Vietnam'da Çin'e ve Çinlilere karşı sürdürülen kampanyanın baş destekçisinin Sovyet yöneticileri olduğunu gösteriyor.

"Vietnam ülkede yaşayan Çinlileri büyük çapta kovmaya Nisan ayında başladı. Aynı sıralarda Sovyetler Birliği Vietnam'da yaşayan Çin vatandaşları konusunda Vietnamla sıkı bir işbirliğine girişti. Ve adice Çin'e kara çaldı. Belli başlı Sovyet organları başkasının işini üstlenerek hep birden Çin'e saldıran yorumlar, yazılar ve hikayeler yayınlamaya giriştiler.

SOVYET-VİETNAM EYLEM BİRLİĞİ

"Özellikle dikkat çekici bir nokta da, Sovyetler Birliği ile Vietnam'ın Çin aleyhtarı propaganda da söz ve eylem birliği yapmaları. O kadar ki birini diğerinden ayırmak mümkün olmuyor.

"Azgın kışkırtmasını gizlemeye gerek bile görmeyen Moskova, aynen şöyle diyor: 'Vietnam bugün ve ilerde ne gibi güçlüklerle karşılaşırsa karşılaşsın, geçirdiği yol ne kadar dolambaçlı olursa olsun, bu yolda ilerlemekte direnmelidir. Ve, yiğit Vietnam'ın uzun yıllar sınanmış, sadık dostları, herkesten önce de Sovyetler Birliği ona büyük yardımlar yapıyor.'

(.....)

"Vietnam'ın Çin'e ve Çinlilere, karşı giriştiği kampanyayı yoğunlaştırmasının uluslararası nedenlere dayandığı açıktır. Bu olay Sovyet kışkırtıcısının karanlık bir rol oynadığı uluslararası ortamda gelişiyor.

"Vietnam'ın Çin'e ve Çinlilere, karşı giriştiği faaliyetlere omuz vermek ve bunları desteklemek için, Sovyet propaganda makinası, Çin'in Vietnam'da yaşayan Çin vatandaşları meselesini ele almasına azgınca saldırdı. Bunu Vietnam'ın içişlerine karışmak, durumu kötüleştirmeyi sürdürmeye çalışmak, büyük devlet hegemonyacılığının bir işareti olmak gibi şeyler olarak niteledi. Sovyetler Birliği'nin bu karalamaları çürütülmelidir.

"Vietnam makamlarının Çin vatandaşlarına büyük çapta zulm ettikleri ve buna karşılık yaptığımız bütün tavsiyelerin bir işe yaramadığı açıktır. Çin hükümeti işte böyle şartlarda, Çin vatandaşlarının meşru hak ve çıkarlarını korumak için gerekli önlemleri aldı. Yani gerçekleri ortaya koyan bir bildiri yayınladı ve ciddi bir şekilde yurtlarından kovulan Çin vatandaşlarına başlarını sokacak yer temin etti. Ve zulüm gören Çin vatandaşlarını geri getirmek için hazırlık yaptı. Nasıl olur da bütün bunlar Vietnam'ın içişlerine karışmak ve durumu kötüleştirmek diye nitelenebilir.?

ÇİN-VİETNAM İLİŞKİLERİNİ GERGİNLEŞTİRMEK İSTEYEN SOVYETLERDİR

"Moskova'daki beyefendilerin hegemonyacılığa karşı çıkmaktan sözetmelerine ise, ancak gülünüp geçilir, o kadar. Bulanık suda balık avlayabilmek ve Asya'da hegemonya kurabilmek amacıyla Çin-Vietnam ilişkilerini gerginleştirmek isteyenler ise, Sovyet hegemonyacılarından başkası değildir. Sovyetler'in Vietnam makamlarının Çin vatandaşlarını ezme ve Çin'e karşı tutum alma kampanyasını açıktan açığa teşvik etmesi, Asya'daki ve uluslarası durumdaki dikkatle ele alınması gereken yeni bir eğilimdir.

"Sovyetler Birliği bunu karanlık emellerle yapıyor. Sovyetler yıllardan beri Çinli göçmenler meselesini ortaya atarak, Çin'in Güneydoğu Asya ülkeleriyle ilişkilerini zehirlemeye çalışıyor. Şimdi de Çin'in başka ülkelerin içişlerine karışmak ve yıkıcı faaliyetlerde bulunmak için Çinli göçmenlerden yararlandığını iddia ederek ve Çinli göçmenleri beşinci kol görevi yapmak ve Güneydoğu Asya ülkeleri için ciddi bir tehdit oluşturmakla suçlayarak, Çin'e yeni suçlamalar yöneltmek için, Vietnam'ın Çinlilere karşı giriştiği kampanyadan yararlanıyor. Bunu, gerek Güneydoğu Asya'daki gerek de genel olarak Asya'daki sızma, yayılma ve denetim çabalarının karşısında, Çin'in bir kaya gibi dikildiğini bilerek yapıyor.

"Çin Güneydoğu Asya ülkelerinin milli bağımsızlıklarını korumak ve hegemonyacılığa karşı uyanık olma tutumunu kararlılıkla destekliyor. Bölgede barış, güvenlik ve istikrarın korunması çağrısında bulunuyor. Sovyetler Birliği'nin Asya ve Pasifik bölgesini denetim altına almak için giriştiği bölücü ve yıkıcı manevraları, amansızca açığa çıkartıyor. Sovyetler Birliği'nin Çin'i Asya'da bir diken olarak görmesinin nedeni işte budur.

"Güneydoğu Asya'da yaşayan Çin vatandaşlarına gelince, Çin hükümeti bu konuda daima tutarlı bir siyaset izlemiştir. Çin, Çinli göçmenlerin gönüllü olarak yeni bir yuva kurdukları ülkenin vatandaşlığına geçmelerini destekliyor ve teşvik ediyor. Fakat aynı zamanda vatandaşlıklarını değiştirmeye zorlanmalarına da karşı çıkıyor. Gönüllü olarak oturdukları ülkenin vatandaşlığına geçenlerle, daha önceden o ülkenin vatandaşlığına geçmiş olanlar, kendiliğinden Çin vatandaşlığından çıkmış sayılırlar. Çin vatandaşlığını korumak isteyenlere gelince, Çin hükümeti, onlardan oturdukları ülkelerin yasalarına uymalarını ve oranın halkıyla dostça yaşamalarını bekler. Yabancı ülkelerde yaşayan Çin vatandaşlarının meşru hak ve çıkarlarını korumak, Çin hükümetinin görevidir. Ancak sözkonusu ülkelerin de bu konuda yeterli güvenceleri sağlamaları beklenir.

"Çin hükümetinin bu tutumu açık ve berraktır ve herkesin onayını kazanmıştır. Çin'in Güneydoğu Asya ülkeleriyle ve gittikçe daha da sağlamlaştırılıp, güçlendirilen dostça ilişkilerini zehirlemek için Vietnam'ın Çin aleyhtarı kampanyasından yararlanmaya çalışan Moskova, hiç bir şey elde edemeyecektir. Çin özü sözü bir olan sosyalist bir ülkedir. Güneydoğu Asya ülkelerinin, onları Çin'den soğutmaya yönelik Sovyet manevralarından etkilenmeyeceklerine eminiz.

(....)

"Sovyetler Birliği'nin Vietnam'ı Çin vatandaşlarına zulmetmek ve Çin'e saldırmak için bir kampanya açmaya kışkırtması, uluslararası çerçevesi içinde ele alınmalıdır. Bu açıkça Güneydoğu Asya'daki etkisine ve yayılmasını artırma çabalarına hız veren, Kremlin'in attığı önemli bir adımdır. Sovyetler bugün Hint Okyanusunda hakimiyet sürdürmek, Büyük Okyanus'da denetim kurmak ve hegemonya rekabetinde Birleşik Amerika'ya üstünlük sağlamak amacıyla, Afrika'dan başlayıp, Batı Asya'dan geçerek Güneydoğu Asya'da son bulan yer üzerindeki stratejik mevzilenmesini hızlandırıyor.

SOVYETLER VİETNAM'I KENDİNE ÇEKMEK İÇİN BU KAMPANYAYI KULLANIYOR

"Afrika'da, Orta Doğu'da ve Kızıldeniz bölgesinde yayılmak için Küba'yı kullanıyor. Büyük Okyanus ve Hint Okyanusundaki askeri varlığını güçlendiriyor ve kıyı ülkelerinde yıkıcı faaliyette bulunuyor. Aynı zamanda Güneydoğu Asya'da güvenebileceği bir dost bulmak için can atıyor. Vietnam'ı dünya hegemonyasını ele geçirebilmek için oluşturduğu stratejik çerçevenin içine çekmek amacıyla, Vietnam'ın Çin'e ve Çinlilere karşı giriştiği kampanyayı destekliyor. Bu Sovyetler Birliği'nin hem Çin'e karşı tutum almak hem de Amerikan etkisinin yerine geçmek, Güneydoğu Asya'yı denetim altına almak, ve dünya çapında stratejik durumunu güçlendirmek için attığı bir adımdır.

"Güneydoğu Asya ülkeleri ve bölgede barış ve istikrardan yana olanlar, bu nedenle bölgedeki gelişmeleri yakından izliyor ve Sovyetler Birliği'nin bu stratejik manevrasına karşı uyanıklığı elden bırakmıyor."

VİETNAM HALKI KADERİNİN BİR SÜPER DEVLET TARAFINDAN BELİRLENMESİNE İZİN VERMEYECEKTİR

"Çin ve Vietnam dağlarla ve ırmaklarla birbirine bağlı olan iki yakın komşudurlar. Çin halkı Vietnam devrimini desteklemek için, on yıllar boyu elinden gelen herşeyi yaptı. Çin halkı yanlış birşey yapmadı, ve Vietnam halkıyla olan ilişkilerinde hiç bir vicdan azabı duymuyor. Vietnam Çin'e ve Çinlilere karşı kampanyasını başlattıktan sonra oldukça, uzun bir süre Çin temkinli davrandı. Ancak Vietnam 11. adımını attıktan sonradır ki Çin ilk adımını attı.

"Vietnam makamlarının bugün Çinlilere ve Çin'e karşı sürdürdükleri azgın kampanyanın ve Çinle ilişkilerini zehirlemek için giriştikleri eylemlerin başlıca etkenlerinden biri, Sovyet müdahalesi ve kışkırtmasıdır. Kremlin bağımsız Vietnam'ı dünya çapında yayılma için çıktığı seferde, peşine takmak ve kendi çıkarları uğrunda Vietnam'ın başını belaya sokmak için hiç bir çabadan kaçınmadı. Nevar ki Vietnam halkı kaderinin bir süper devlet tarafından tayin edilmesine kesinlikle izin vermeyecektir. Güneydoğu Asya halkları Asya'da Sovyet yayılmacılığına karşı uyanıktırlar. Vietnam'ı denetim altına almaya ve bütün Güneydoğu Asya'yı tehdit etmeye çalışan Sovyet sosyal-emperyalizminin sonu kötü olacaktır."

Irak Fransa'dan Mirage alacak

Irak Hava Kuvvetlerinde sadece Sovyet uçakları bulunuyordu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Irak'ta, Fransa'dan Mirage jet uçakları, helikopterler, tanklar ve tanksavar füzeleri satın almasıyla ilgili son görüşmeler, Bağdat'ta bulunan Fransa Savunma Bakanı Yvon Bourges ile Irak hükümet yetkilileri arasında devam ediyor.

Geçen yıl Fransa Devlet Başkanı Raymond Barre'nin Irak'a yaptığı ziyaret sırasında bu konuda bir anlaşmanın ana hatları saptanmıştı.

Çeşitli ajansların bildirdiğine göre Irak, 72 Mirage uçağı yanı sıra Fransa'dan 20 adet "Aldutte" helikopteri, AMF tankları, tanksavar füzeleri ve gelişmiş elektronik uyarı ve denetim sistemleri de satın almak istiyor.

ABD Dışişleri Bakanlığı «İsrail'in tutumunu üzüntüyle karşıladık»

ABD Dışişleri Bakanlığı İsrail Hükümetinin Batı Şeria ve Gazze bölgesi konusundaki cevabını "üzüntüyle" karşıladığını açıkladı.

Batı Şeria ve Gazze bölgesinin kesin statüsünün ne olacağı konusunun beş yıl ertelenmesinin, sorunu çözmediği kaydedilen bildiride Birleşik Amerika'nın Mısır ve İsrail'le görüşmeler yapacağı belirtiliyor.

BEGİN'İN İSTİFA EDECEĞİ SÖYLENTİSİ YAYGINLAŞIYOR

Bu arada İsrail hükümeti içinde ayrılıkların iyice su yüzüne çıkması üzerine Başbakan Begin'in görevinden ayrılacağına dair haberler yoğunlaştı. Son zamanlarda Menahem Begin'in üst üste üç kez Bakanlar Kuruluna katılmayışına sıhhi gerekçe gösteriliyor.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat'ın Kudüs ziyaretinden sonra ortaya çıkan çelişmeler, İsrail Hükümeti içinde çatlaklar yaratırken, İsrail ile ABD'nin arasını da açtı.

İsrail Hükümeti içinde Amerikan yönetimine, Filistin Kurtuluş Örgütüne ve Enver Sedat'a karşı alınacak tavır konusunda değişik görüşler savunuluyor.

İsrail'de Begin'in muhtemel istifasından sonra boşalacak olan Başbakanlık için şimdiden 4 aday var: Savunma Bakanı Ezer Weizmann, Dışişleri Bakanı Moşe Dayan, Tarım Bakanı Ariel Şaron, ve Kabine Başkan Yardımcısı İgael Yadin.

Washington çevreleri, bu adaylar arasında en çok Weizmann'ın şanslı olduğunu belirtiyorlar. Adaylar arasında bulunan Tarım Bakanı Şaron, işgal altındaki topraklarda yoğun bir sömürgecilik siyasetinin izlenmesini savunuyor. Koalisyondaki DASH Partisinin lideri olan Yadin, son zamanlarda kamuoyu anketlerine göre puan kaybetti.

Dışişleri Bakanı Moşe Dayan'ın ise Carter yönetimi ile olan anlaşmazlığı yeniden meydana çıktı.

Başbakan Menahem Begin'in muhtemel istifasından sonra bile hükümet içinde istikrarlı bir ortamın yaratılabileceği sanılmıyor.

MOSKOVA'NIN SİYASİ BELGE TUZAĞI

9

Sabit Yürürdurmaz

Irak-Sovyet "dostluk" anlaşması: Moskova'ya darbe fırsatı

...Kosigin: "Ama ordunuz 'komünist' silahlarla donatılmış" Saddam Hüseyin: "Önemli olan bu silahlara kimin hükmettiğidir"

Batı Asya'da önemli bir stratejik konuma sahip olan Irak, İran, Türkiye, Suriye, Ürdün, Suudi Arabistan ve Kuveyt ile komşudur. Irak, zengin petrol kaynaklarına sahiptir. Petrol üretiminde dünyada onuncu gelmektedir. Petrolden sağlanan gelir, devlet bütçesi girdilerinin yarısını oluşturur.

Irak'ın gerek stratejik önemi, gerekse zengin petrol kaynakları, öteden beri süper devletlerin dikkatini çekmektedir. Özellikle Sovyetler Birliği, 1968'de, Baasçıların bir hükümet derbesi ile iktidarı ele geçirmelerinden sonra, ülkeye yakınlaşma ve sızma faaliyetlerini artırdı.

TESLİMİYET, "DOSTLUK" ANLAŞMASI YAPMAYA GİDİYOR

1968 darbesi sırasında devlet başkanlığına getirilen Ahmet Hasan El Bekr önderliğindeki yeni rejim, 1969 Temmuz ve Ağustos aylarında Sovyetler Birliği ile işbirliği anlaşmaları imzaladı. Devlet Başkanı Yardımcısı Saddam Hüseyin de, Moskova'ya giderek yeni anlaşmalar imzaladı. Bu gelişmeler, Sovyet Başbakanı Kosigin'in, Irak'ı ziyaretinden sonra Bağdat'ta bir "dostluk" anlaşmasının imzalanması ile sonuçlandı.

Rusya'ya karşı tam bir teslimiyet siyaseti izleyen iktidardaki Baas Partisi, Moskova yanlısı Komünist Partisi ile, bir ulusal eylem paktı imzaladı ve ortak bir cephe kurdu. Hükümete Moskova yanlılarının da katılmasıyla Yeni Çarlar Irak'ta ileri mevziler elde ettiler. Sovyet beşinci kolu, devletin ve ordunun önemli kademelerine sızdı.

"YARDIM" ANLAŞMASI, RUSYA'YA ÜS GETİRDİ

"Dostluk ve İşbirliği" anlaşması ile Yeni Çarlar ülkede askeri ayrıcalıklar da elde ettiler. Irakla Sovyetler Birliği arasında imzalanan 70 milyar Türk liralık "yardım" anlaşması imzalandı. Bu "yardım" anlaşmasıyla Sovyetler, El Kurnah ve Hürriya bölgelerinde iki hava üssü kurdular. Yine bu anlaşmayla, ülkede bulunan 10 bin Sovyet uzmanı 20 bine çıkarıldı. (Günaydın, 8.11.1976)

Moskova yanlısı sahte Komünist partisi ile koalisyon yapan Baas Partisi, sırtını Rusya'ya dayarken Kurt milletine karşı zulüm ve baskı politikası izledi. Kürtlerin milli haklarını tanımadı. Rusya'nın ve beşinci kollarının yardımını alarak Kürt halkının haklı taleplerini kan ve ateş ile bastırmaya çalıştı.

Ancak Sovyet sömürüsü ekonomiyi baltalamaya başlamıştı. Bunun karşısında Irak, Batı ile iktisadi ilişkilerini geliştirmeye yöneldi. Çin Halk Cumhuriyeti ve Üçüncü Dünya ülkeleri ile de ticari ilişkilerini artırdı. Rusya'nın, Irak'ın tüm ithalatındaki payı, yüzde 30'dan yüzde 8'e indi.

İLK ANLAŞMAZLIKLAR, LÜBNAN OLAYLARIYLA BAŞLADI

Sovyetler Birliği ile Irak arasında ilk anlaşmazlıklar, Suriye'nin Lübnan'a müdahalesi ile kendini gösterdi. Irak, Suriye'nin Lübnan'a girmesine karşı çıkmıştı. Sovyetler'in de Suriye'ye yaptığı silah yardımını keseceğini ummuştu. Ne var ki Rusya, Suriye'yi askeri bakımdan desteklemeye devam etti. Bunun üzerine Bağdat, Rusya'yı protesto amacıyla, Moskova radyosunun Arap dairesinde çalışan Iraklıları geriye çağırdı. Bu sırada Bağdat'ı ziyaret eden Sovyet Başbakanı Kosigin de, soğuk bir şekilde karşılandı.

Ziyaret sırasında Kosigin'in, "Komünistler' Irak ordusunda neden subay olamıyorlar?" sorusu ile karşılaşan Irak Devlet Başkanı yardımcısı Saddam Hüseyin, şu cevabı vermişti: "Peki, Sovyet ordusunda 'Komünist' olmayan subay var mı? Bizdeki yönetici parti Baas Partisidir."

Kosigin: "Ama ordunuz, 'Komünist' silahlarla donatılmış."

Saddam Hüseyin: "Önemli olan, bu silahlara kimin hükmettiğidir." Yeni Çarların bu pervazsızlığı, Irak'ın efendileri gibi davranmaları ve hatta, "dostluk" anlaşmalarının devam etmesine rağmen, Irak, Moskova'ya açık tavrını gösterdi.

Rusya'nın Etyopya aracılığı ile Eritre halkına karşı düzenlediği saldırılar ise, yeni bir anlaşmazlık noktası olarak ortaya çıktı. Irak, Sovyetler'in tutumunu eleştirdi ve Eritre'yi destekledi.

MOSKOVA YANLISI DARBE BASTIRILDI

Baas Partisinin teslimiyetçi politikası, sosyal-emperyalistlere artık yetmiyordu. Yeni Çarların doğrudan denetime ihtiyacı vardı. Teslimiyetçilik, onlar için bu yolda sadece bir köprü idi.

Yeni Çarlar'ın emirleri altındaki sahte Komünist Partisi geçtiğimiz Nisan ayında bir darbe girişiminde bulundu. Kuveyt'te yayınlanan "El Anba" gazetesi, bu tertibin, Mısır, Suriye ve Ürdün'deki Moskova yanlısı sahte Komünist partilerinin Kıbrıs'ta yaptıkları gizli bir toplantıda hazırlandığını açıkladı.

Ancak Irak hükümeti durumun farkına vardı ve erken davranarak darbecileri bastırdı. Darbecilerden 38 kadar Sovyet ajanını idam etti. Moskova yanlılarını ordudan attı.

Baas Partisi ve hükümet yetkilileri, açıklamalar yaparak Moskova yanlılarını uyardılar. Baas'ın yayın organı "El Thaura", bu konuda şöyle yazdı:

"Ulusal Cepheyi tertipler için kullanan herkesi, darağacı bekliyor."

IRAK, "DOSTLUK" ANLAŞMASINI FESHETMEYİ DÜŞÜNÜYOR

Irak hükümeti, Sovyetlerle ortak yapımına giriştiği liman inşaatını durdurdu. Rusya ve ajanlarının, Irak ordusu içindeki yıkıcı faaliyetlerini sert bir dille protesto etti.

Bu sırada "El Anba" gazetesi, Irak'ın, hava sahasını Sovyet uçaklarına kapattığını bildirdi. Yine aynı gazeteye göre, Irak, Sovyet gemilerinin liman kolaylıklarından yararlanma hakkını da geri aldı.

Yine "El Anba" gazetesi, Suriye Dışişleri Bakanı Abdül Halim Haddam'ın, Irak'ın, ülkedeki Sovyet uzmanlarını geri göndermeyi ve Irak-Sovyet "Dostluk" anlaşmasını feshetmeyi düşündüğü yolundaki konuşmasına yer verdi.

İşte bu durum karşısında Sovyetler, 1966'da Kürt milli hareketine ihanet etmiş olan Talabani'yi harekete geçirdiler. Bir Sovyet ajanı olan Talabani, efendilerinin emri ile ülkede karışıklıklar çıkartmaya devam ediyor. Nitekim Irak Enformasyon Bakanı Saad Kasım, Talabani'nin Irak'ta sabotajlar düzenlediğini açıkladı.

YARIN: ETYOPYA

ABÖ Reunion ve Kanarya Adalarının bağımsızlığı için mücadele edecek

ABÖ, bir soruşturma heyetini Kanarya Adalarına gönderecek

DARUSSALAM (AA)

Afrika Birliği Örgütü'nün Kurtuluş Komitesi 21 Haziranda Darüssalam'da yaptığı toplantıda, Fransız sömürgesi Reunion adası ile İspanyol sömürgesi Kanarya Takımadalarının bağımsızlıklarına kavuşturulması gerektiği görüşünü tekrarladı.

Afrika ülkelerinden 21 heyetin hazır bulunduğu toplantıda konuşan Kurtuluş Komitesinin Ugandalı sözcüsü Laban Oyaka, gerek Reunion adasının, gerekse de Kanarya adalarının Afrika'ya ait olduğunu ve bu topraklarla Moritus ya da Şeysel adaları arasında bu açıdan hiç bir fark bulunmadığını belirtti. Oyaka, Reunion ve Kanarya takımadalarında Kurtuluş Hareketleri kurulması halinde, kendilerinin bu hareketleri resmen tanıyabileceklerini sözlerine ekledi.

Toplantı sonunda adı geçen adalar için iki alt-komisyon kurulması, ve ABÖ'nün Kurtuluş Komitesinden bir soruşturma heyetinin Kanarya takımadalarına gönderilmesi kararlaştırıldı.

Amerika Sovyetler'le söz düellosuna girmiyor

Geçen hafta Sovyet yayın organları ABD'ye sert bir dille çatmıştı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika Sovyetler Birliği ile söz düellosuna girmeyeceğini bildirdi. Amerikan Dışişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada, Sovyet yayın organlarının Amerika'yı hedef alan yayınına açık bir cevap verilmeksizin şöyle denildi:

"İki ülke için en yapıcı yol gerginlikleri azaltabilecek, ortak eylemlerde bulunmak ve görüşülmekte olan hayati sorunlar üzerinde anlaşmaya varmaktır."

Sovyetler Birliği yayın organlarında geçen hafta, Amerika'nın yumuşamanın "cenaze törenini" hazırladığı, Çinle birlik olarak Sovyet aleyhtarı bir politika izlediği görüşü savunularak, Washington'a ağır bir dille çatılmıştı.

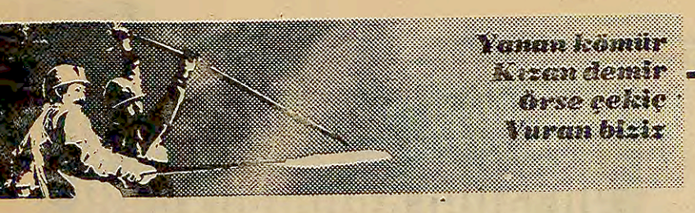

Tez Büro-İş Sendikası İstanbul Şubesi:

"İMAR VE İSKAN BAKANLIĞINDA KIYIMA UĞRAYANLAR İLERİCİ VE DEMOKRAT İŞÇİLERDİR"

Sendika ayırımı gözetilmeden, hizmet süresine bakılmaksızın işçi atılıyor

İSTANBUL(ÖZEL)

Tez Büro-İş Sendikası 2 No'lu İstanbul Şubesi, İmar ve İskan Bakanlığında çalışıp Afetler Fonundan maaş alan işçilerin memur yapılmak istenmesiyle ilgili olarak bir bildiri yayınlayarak, yapılan uygulamayı protesto etti.

Tez Büro-İş İstanbul Şubesinin bildirisinde, İmar ve İskan Bakanlığı işyerlerinde iş akitleri feshedilen işçilerin "faşist militanlar" oldukları yolundaki sözlerin kamuoyunu aldatmaç amacını taşıdığı, atılanların hemen hepsinin ilerici ve demokrat kişiler olduğu belirtilerek şöyle deniliyor:

"Bu son uygulamayla, İmar ve İskan Bakanlığı bünyesinde örgütlenmiş dört sendikanın (Tez Büro-İş, Ağaç-İş, YSE-İş, Tür İmar-İş) üyeleri statülerine, gördükleri hizmet ve niteliklerine bakmadan, süratle işlerinden edilmektedir. İşçi kıyımı, sendikamız dışındaki diğer sendikaların, deprem konutları üretiminde çalışan, etken olan işçilerine de uygulanmaktadır. Bu uygulamayla, hizmet sürelerine bakılmaksızın beş yıldan fazla hizmeti olanların da iş akitleri feshedilecektir."

İmar ve İskan Bakanlığındaki işçi kıyımına kayıtsız kalan Türk-İş yönetiminin de eleştirildiği bildiride şöyle deniyor:

"Türk-İş yetkilileri, işçi sınıfı dışında ve işçi sınıfı adına iktidarla pazarlığa oturmuş olabilir. Bazı kişisel çıkarlar için işçi sınıfını bir pazarlama uzmanı tavrıyla elden çıkarmak isteyebilir. Ama biz işçiler, Türk-İş yetkililerine gerekli cevabı verdik ve daha da vereceğiz."

MADEN-İŞ İSDEMİR'DE SÖZLEŞME GÖRÜŞMESİNİN KESİLMESİNİ İSTEDİ

ANKARA(ANKA)

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası, Dörtyol İş Mahkemesinin kararının Yargıtay'da bozulmasıyla yetkisi düşen Çelik-İş Sendikasının İsdemir'de sürdürdüğü toplu sözleşme görüşmelerinin durdurulması için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile İsdemir'e başvurdu.

Bilindiği gibi İsdemir'de 2 Mart 1978 günü irade beyanı yapılmış, Adana Bölge Çalışma Müdürlüğü hiç bir sendikanın salt çoğunluğu alamadığı gerekçesiyle Maden-İş, Çelik-İş ve Ödemir-İş'e yetki vermemişti.

Ancak bağımsız Çelik-İş, Dörtyol İş Mahkemesine başvurarak "en fazla üyeye sahip olduğu" için yetki istemiş ve mahkeme bu doğrultuda karar vermişti.

TÜRK HENKEL KİMYA FABRİKASINDA GREV SONA ERDİ

İZMİT(AA)

DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikasının Gebze'de kurulu Türk Henkel Kimyasal Maddeler Fabrikasında 15 gündür sürdürdüğü grev, taraflar arasında anlaşmanın sağlanması üzerine sona erdirildi ve işçiler işbaşı yaptı.

Sendika ile işveren arasında imzalanan yeni dönem toplu iş sözleşmesi ile Türk Henkel Fabrikasında çalışan işçilerin saat ücretlerine ilk ve ikinci yıl için 13'er lira zam sağlandı.

İşçilere sağlanan sosyal haklar da şunlar oldu: Her yıl için dört maaş ikramiye, üç bin lira yakacak yardımı, yıllık izinin her haftası için 650 lira, her ay 200 lira aile zammı, dinsel bayramlarda 750 lira, kıdem tazminatı her yıl için 55 gün olarak tespit edildi.

Yeni Metal-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Özder:

"İŞÇİ SINIFI MUTLAKA BİRLİK OLMALIDIR"

ALİ A. YILMAZ

Metal işkolunda iki bağımsız sendika olan Devrimci Maden-İş ile Yeni Metal-İş Sendikaları arasında birleşme görüşmeleri sürerken, Genel Merkezi Kırıkkale'de bulunan Yeni Metal-İş Sendikası Genel Başkanı ile çeşitli işçi ve yurt sorunlarıyla üzerine bir konuşma yaptık.

Aşağıda Yeni Metal-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Özder ile sendikanın Genel Merkezinde yaptığımız konuşmayı yayınlıyoruz:

SENDİKAL REKABET

—Sayın İbrahim Özder, bugün işçi sınıfı belirli bir bölünmüşlük içinde. Sizce işçi sınıfının birliği nasıl sağlanabilir?

—İşçi sınıfının birliği mutlaka sağlanmalıdır. Maalesef bugün işçi sınıfı bölünüp parçalanıyor. Keklik hesabı birbirinin altından yumurta çalmak gibi sendikalar da birbirlerinin tabanından üye koparmağa çalışıyorlar. Bu da işçilerin birliğinin sağlanmasına hizmet etmiyor.

DEVRİMCİ MADEN-İŞ'LE BÜTÜNLEŞMEK İSTİYORUZ

—Birliğin önündeki engelleri açıklarmısınız?

—Türk-İş'in, DİSK'in ve diğer sendikaların ayrı bakış açıları vardır. Hepsinin de eksiği ve noksanı vardır. İşçi sınıfının birliğinin sağlanması bu nedenle engelleniyor.

Sermaye sınıfı işçilerin birliğini elinden geldiğince engelleyecektir. Adamlar işçi sınıfına karşı bir yumruk haline gelebiliyor. Ama Türkiye'de sendikacılar bu durumu görememektedir. En çok yakındığım konu budur.

Maden-İş'ten kopup Devrimci Maden-İş Sendikası kurulduğu zaman biz çok sevindik. Çünkü, işte, biz emekten yanayız dediler. Devrimci Maden-İş Sendikasıyla eğer bütünleşebilirsek, ondan sonra bağımsız kuruluşlara cesaret vereceğiz. O zaman aradıkları ortamı bulmuş olacaklar ve görüşme imkanımız olacak.

ÖZ KAYNAKLARIMIZ DEVLETLEŞTİRİLİRSE

—Yurdumuzun ekonomik durumu, dış borçlanmalar ve işçi ücretlerinin dondurulmak istenmesi karşısında neler düşünüyorsunuz?

—Ekonomik bunalımın hangi hükümet zamanında başladığını hepimiz biliyoruz. Bu hükümetin yapısını da biliyoruz. Ekonomik bunalım kendi kaynaklarımıza dayanılarak aşılabilirdi. Ülke içinde bazı kaynakların harekete geçirilmesi, öz kaynaklarımızın devletleştirilmesi söz konusu olabilirdi.

Hazırlanan vergi tasarısı ise şimdiye kadar olanlardan iyidir. Ama birçok eksik ve noksanları da yok değil. İşçi ücretlerinin dondurulmasına şiddetle karşıyız. Önce fiyatlar dondurulmalı, ondan sonra işçi ücretleri fiyatların seviyesine ulaştırılmalıdır.

ANARŞİ YUNANİSTANLA DOSTLUĞU ÖNLÜYOR

—Bugün yurdumuzda en önemli sorunlardan biri de anarşi. Kanımızca anarşi iki süper devletin hegemonya mücadelesinden kaynaklanıyor. Halkımızın birliğine ve yurdumuzun bağımsızlığına zarar veriyor. Bu konudaki sizin düşüncenizi öğrenebilir miyiz?

—Sözlerinize katılıyorum. Küçük ülkelerin kalkınması iki süper devletin zararına olacak. Türkiye'nin bozuk ekonomisinin düzeltilmesi, sosyal yapının düzeltilmesi ve dış mihraklara karşı mücadele edilmesi gerekir.

BU BİR KURTULUŞ SAVAŞINA BENZİYOR

Anarşi, Yunanistan ve Kıbrıs ile ilişkilerimizin gelişmesini, aramızın düzelmesini engelliyor. Ecevit dış meselelerin çözümünde bir adım atıyor, anarşi ayağına dolaşıyor.

Bir kurtuluş savaşına benziyor bu. Bunun sancılarını hepimiz çekiyoruz. Yurtseverlerin birleşmesi gerekir.

Yeni-Metal İş Sendikası Genel başkanı İbrahim Özder Devrimci Maden-İş'le birleşmek için yaptıkları ön ziyaret sırasında Ereğli'de toplantılar da işçi sınıfının birliğini vurguladı. Resim bu toplantılardan birisini gösteriyor.

TARIM-İŞ SENDİKASI ELÇİLİK KURUMUNUN KALDIRILMASINI İSTEDİ

Özellikle gezici tarım işçileri için büyük önem taşıyan Tarım Yasası bir an önce çıkarılmalıdır

ADANA(AA)

Türk-İş'e bağlı Tarım-İş Sendikası büyük bir tarımsal potansiyele sahip ülkemizde gezici tarım işçilerinin ağır sorunlarla karşı karşıya bulunduklarını belirterek, Tarım-İş yasasının bir an önce çıkarılmasını ve elçilik müessesesinin kaldırılmasını istedi.

Tarım-İş Sendikası yetkilileri tarafından konuyla ilgili olarak hazırlanan bir raporda, gezici tarım işçilerinin yaşam ve çalışma şartları, sağlık ve sosyal güvence gibi sorunlarının bugüne kadar ele alınmadığı bildirilerek şöyle deniliyor:

"Sayıları 500 bini aşan gezici tarım işçilerinin kazançlarına adeta ortak bir kuruluş haline gelen elçilerin aradan çıkarılması da zorunlu hale gelmiştir. Bunun gerçekleşmesi işçi-işveren ilişkilerinde meydana gelen birçok aksaklığı ortadan kaldırır.

"Öte yandan, tarımsal kesimde yıllardır beklenen Tarım-İş kanunu da çıkarılmamıştır. Tarım-İş Yasası daha fazla gecikmeden çıkarılmalı ve yürürlüğe sokulmalıdır. Özellikle gezici tarım işçileri için büyük önem taşıyan ve onlara çeşitli sosyal haklar sağlayacak bu yasa işçilere daha huzurlu ve geleceğinden emin bir çalışma ortamı verecektir."

BANK-SEN VE BULGAR SENDİKACILARI RUSYA'NIN SALDIRGANLIĞINI GİZLEMEK İSTİYOR

İSTANBUL

Bank-Sen'in çağrılısı olarak Türkiye'ye gelen Bulgaristan Devlet ve Toplumsal Hizmet Sendikasına bağlı üç kişilik bir heyet, Bank-Sen yöneticileriyle görüşmeler yaparak, Türkiye'deki sendikal konular hakkında bilgi aldılar. Yöneticiler arasındaki görüşmeler sonunda bir de ortak bildiri yayınlandı.

Bank-Sen ile Bulgar sendikacıların yayınladıkları ortak bildiride, Zaire'ye yapılan Sovyet müdahalesini önlemek için Batı ülkelerinin bu ülkeye yardımı, "Çeşitli örgütlerin ve NATO üyesi ülkelerin özellikle Afrika ülkelerinin ulusal kurtuluş savaşını engellemeye yönelik müdahalesi"si olarak nitelenmektedir.

Bulgar sendikacıların Türkiye'de bulundukları süre içinde, aynı işkolunda yer alan diğer sendikalarla görüşmeyerek, sadece Bank-Sen'le görüşmeler yapması dikkat çekmiştir.

Gelik Lokantası işçilerini patron bölmek için elinden geleni yapıyor. Garsonlara, komilere farklı farklı ücret ödeyerek onları birbirine düşürmek istiyor. Ama işçiler artık bu oyunlara gelmiyor birliklerini daha da sağlamlaştırıyor ve grev bayrağını hep birlikte yükseltiyorlar. (Üstte) grev oylaması sırasında işçiler. (Altta) grev oylamasını kazanmanın sevinci.

İstanbulda büyük içkili lokantalarda çok küçük bir azınlık gününü gün eder. Büyük lokanta sahipleri de hergün binlerce lira kâr ederler. ama büyük lokanta sahiplerinin asıl kârını sağlayan müşteriler değildir, onlar çok düşük ücretlerle işçileri çalıştırarak, garsonların, ahçıların, komilerin genç insanların gücünü kuvvetini sömürerek bu yüksek kârı elde ederler. Ve bu insanların aldıkları ücret hergün servisini yaptıkları yemekleri satın almaya bile yetmez.

Patronun grev oylaması ile işçileri bölme çabası boşa çıktı

İstanbul Gelik Lokantası işçileri greve ikinci defa "EVET" dedi

Gelik işçileri: «Her gün etler arasında dolaşıyoruz, kendimiz et yiyemiyoruz»

İSTANBUL (ÖZEL)

Sahilyolu Ataköy plajı yanında kurulu Gelik içkili lokantasında çalışan 140 işçinin aylıklarının artırılması isteği ve çeşitli sosyal haklarını almak için 16 Haziran Cuma günü başlattığı grev, 9. gününü doldurdu.

Bu arada Gelik patronları grevin 7. gününde 2. kere grev oylaması istediler. Oylamayı Oleyis Sendikası 2'ye karşılık 68 gibi ezici bir çoğunlukla kazandı. Oylamanın sonucunda grev yeri bayram yerine döndü.

Gelikte greve çıkan işçiler çalışma şartlarının çok zor olduğunu bildirdiler. Patronun her konuda kendilerini bölmek istediğini söylediler.

Grevci bir işçi gazetemize şunları anlattı: "Patron aylık dağıtımında bizi birbirimize düşürmeyi planladı. Mutfakta çalışanlara ayrı, garson ve komilere ayrı ücret verdi. Bununla da kalmayıp mutfaktakileri ikiye, garson ve komileri 4'e 5'e böldü; hepsine ayrı ayrı ücret verdi. Mutfaktaki üç kişi 5 bine yakın alıyor, gerisi asgari ücret. "Garson ve komilerin durumu daha kötü; puan karşılığı para alırlar, patron kendi adamlarına 15 puan veriyor, geri kalan işçilere keyfine göre puan yani para veriyor. Patron "Fazla çalışın fazla para alın yani 16 saat çalışın, 140 işçi varıya insin puanınız da, paranızda fazla olsun" diyerek bizi birbirimize kışkırtmak istedi."

Altı senelik bir işçi izne çıkınca izin parası vermeyen patron işkazasına uğrayan işçilere hiç bir şekilde yardım etmiyor istediği işçiyi alıyor istediğini atıyor.

İşçiler patronun her müşteriden %10 işletme vergisi kestiğini, bu paranın senede 14-16 milyona yakın tuttuğunu, ama patronun devlete ancak 100-200 bin lira verdiğini anlattılar ve şöyle devam ettiler:

"Kırılan tabaklar dökülen yemekler hep bize ödetilir. Kırılan tabak 40 liraysa 50-60 lira ödetilir. Patronun kazancı günde 300-500 bin liradır. Günlük 60-70 koyun, kuzu kızartması satılıyor, büftek pirzola gibi parça etler dışında.

"Bu kadar et içinde gezip dolanıyoruz ama bir parça et yiyemiyoruz. Öğlen yemeğinde taşlı kurtlu kuru nohut ye, işte zalimliğin bu kadarı.

"Patron sigortasız işçi çalıştırmaktan tutunda bizi birbirimize düşürmeye kadar her türlü zulüm uyguladı bize. Şimdi biz ondan aylıklarımızı artırmasını, sosyal haklarımızı vermesini, yani insanca yaşam istiyoruz. O bize bunu bile çok görüyor."

Ayrılırken bir işçi arkadaş şunu dedi: "Grev oylamasında hayır oyu kullanan arkadaşlara şunu söyleyeceğim. BİRLİK OLALIM TÜM İŞÇİLER BİRLİK OLALIM!

ÜÇ BAĞIMSIZ SENDİKA BİR "İŞÇİ KURULTAYI" TOPLANTISI ÖNERDİ

ANKARA (AA)

Bağımsız üç sendika, dün Ankara'da bir basın toplantısı düzenleyerek, işçinin enflasyonla mücadeledeki katkısının bir işçi kurultayında belirlenmesini istediler.

Türkiye Yeni Metal-İş, Ağaç-İş ile Barut-İş Sendikaları adına basın toplantısında konuşan Türkiye Yeni Metal-İş Genel Başkanı İbrahim Özder, "Enflasyonla mücadele yöntemlerinin belirlenmesine ilişkin çalışmaların toplusözleşme yapma hakkında ve dolayısıyla işçilerin yönlendirme olanağına sahip bulunan işçi örgütleriyle ortaklaşa sürdürülmesini ve geniş tabanlı bir işçi kurultayı toplanmasını" istedi.

SSK'NIN ALDIĞI İLAÇ FABRİKASININ GERİ VE YETERSİZ OLDUĞU SÖYLENİYOR

İSTANBUL(ÖZEL)

Bir süre önce Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından satın alınan ilaç fabrikasının SSK'nın ihtiyacının ancak yüzde 20'sini karşılayabileceği ve geri bir teknolojiye sahip olduğu söyleniyor.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan Sosyal-İş Sendikası Genel Başkanı ve SSK eski Müdürler Kurulu üyesi Özcan Kesgeç, Sosyal Sigortalar Kurumunun tükettiği ilacı kendisi üretmek amacı ile hareket ederken teknolojisi ve piyasa rekabet gücü kalmayan bir fabrikanın satın alındığını söyledi.

Özcan Kesgeç açıklamasında, "Alınan fabrika geri teknolojilidir. Zaten geri teknoloji ile üretim yapan ve artık rekabet imkanı kalmayan fabrikalar dışında hiç bir fabrika sahibi SSK'ya ilaç satmaya yanaşmamaktadır. 1974 yılında Müdürler Kurulu'nda İltaş için görüşme yapılmış ve satın alınması reddedilmişti" dedi.

Kesgeç'in açıklamasında ayrıca SSK'nın satın aldığı fabrikayla ilgili Kimya İşverenleri Sendikası Genel Başkanı Refik Baydur'un da aynı konuda görüşleri hatırlatılmaktadır. Kimya İşverenleri Sendikası Genel Başkanı'nın görüşleri de, SSK'nın İltaş adlı ilaç fabrikasını yüksek fiyatla satın aldığı ve işyerinin geri teknolojiye sahip olduğu yönündedir.

Bu konu hakkında görüşlerine başvurduğumuz İstanbul SSK yetkilileri açıklama yapmaktan kaçındılar ve ancak Genel Müdürün demeç verme yetkisine sahip olduğunu söylediler.

MAHKEME KARARIYLA REFERANDUM!

İzmir 1 Nolu İş Mahkemesi Tuzla Tekel'de referandum yapılmasını kararlaştırdı

Referandum 26 Haziran günü kapalı oy, açık sayım esasına göre yapılacak

Çalışma Bakanlığının referandum için yasa tasarısı hazırladığı bildiriliyor

İZMİR (ÖZEL)

Tekel'in Çamaltı Tuzlasında beliren yetki uyuşmazlığını ele alan İzmir 1. İş Mahkemesi işyerinde referandum yapılmasına karar verdi.

Mahkemenin aldığı karara göre Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonu üyesi Ege bölgesi Maden İşçileri Sendikası Em-İş ile DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş Sendikası arasında durum tespiti konusunda çıkan uyuşmazlık, 26 Haziran günü yapılacak referandumla çözülecektir.

790 işçinin çalıştığı Çamaltı tuzlasıyla ilgili İzmir 1. İş Mahkemesinin aldığı karar şöyledir:

"Tarafların buluşmaları veçhile işyerinde çalışan işçilerin beyanlarına, daha doğrusu gizli oy kullandırılmak açık tasnif yapılmak suretiyle işyerinde çalışan işçilerin iradelerine başvurularak yetkili sendikanın tespitine, bunun için taraf vekilleri ittifak edemediklerinden mahkeme heyetinin huzurunda iş yapacak üç kişilik bilirkişi heyeti seçilmesine, irade beyanının gizli oy açık tasnif suretiyle yaptırılmasına, taraf vekilleri ile sendika başkanları da diledikleri takdirde mahallinde hazır bulunmalarına ve uygulamanın 29.6.1978 günü sabah 9'da yapılmasına karar verilmiştir."

Öte yandan Çalışma Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, yetkili sendikanın saptanması için çıkarılması düşünülen referandum yasa tasarısı çalışmalarının tamamlandığı belirtildi.

Yasa tasarısında yetkili sendikanın belirlenmesi amacıyla gizli oy açık sayım ilkesinin esas alındığı öğrenildi.

PERDE VE SAHNE SANATÇILARI SENDİKASI İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMUNUN KENDİ SORUNLARI İLE İLGİLENMESİNİ İSTEDİ

İSTANBUL (ÖZEL)

Perde ve Sahne Sanatçıları Sendikası Persa-İş Genel Başkanı Nezih Ziya Yalımcan, 1475 Sayılı İş Kanununun perde ve sahne sanatçılarına uygulanmadığını bildirerek, İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğünün sorunlarıyla ilgilenmediğini söyledi.

Persa-İş Genel Başkanı Yalımcan yaptığı açıklamada, İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğünün bir an önce sanatçılarla ilgili bir yönetmelik hazırlamasını ve sendikalardan görüş alarak bu yönetmeliği eksiksiz bir biçimde uygulamasını istedi.

HAYRABOLU BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN:

1- 2 ve 3 Nolu Gecekondu önleme bölgelerimize ait içme suyu inşaatlarının 100M3'lük ayaklı ve 50 M3'lük gömme depo inşa işleri 775 sayılı yasa uygulama yönetmeliğinin 100' ncü maddesinin (c) bendine göre pazarlık suretiyle verilmek üzere ihaleye çıkarılmıştır.

2- İşin keşif bedeli 792.911.58 TL. dır.

3- Pazarlık 26.6.1978 Pazartesi günü saat 15.00'te Belediye Encümeni huzurunda yapılacaktır.

4- Bu işlere ait Şartname ve diğer evraklar mesai saatleri içinde Belediye Fen Dairesinde görülebilir.

5- İhaleye girebilmek için isteklilerin
a) 35.466.46 Tl. sı geçici teminatını,
b) 1978 Yılına ait Ticaret Odası belgesini,
c) Müracaat dilekçeleri ile birlikte en az keşif bedeli tutarı kadar olan iş bitirme belgesini, Plan, Teçhizat, Mali durum, ve teknik personel beyannamesini, (C) grubundan müteahhitlik karnesini ibrazla, alacakları yeterlik belgelerini 26.6.1978 Pazartesi günü saat 14.00'e kadar ihale komisyonu başkanlığına vermelidirler.

6- Postadaki gecikmeler kabul edilmez.

Basın: 18185- 500
Ahmet Aydın
Hayrabolu Belediye Başkanı

Avukat Halil Güllüoğlu:

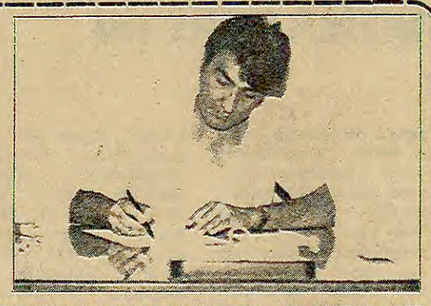

"BİR TARAFTA MİLYARA ULAŞAN SİLAHLANMA YARIŞI VARKEN, DETANT DİYE TANIMLANAN ULUSLARARASI YUMUŞAMADAN SÖZ EDİLEMEZ"

ADANA

Avukat Halil Güllüoğlu, 1977 Milletvekili seçimlerinde CHP listesinde aday adayı olmuş, ancak CHP Genel Merkezi tarafından veto edilmişti.

Avukat Halil Güllüoğlu'nun, Ecevit'in Rusya gezisinde imzalayacağı siyasi belge ve Rusya'nın sık sık sözünü ettiği "detant" konusundaki görüşlerini aldık. Halil Gülloğlu'nun bu konudaki görüşlerini yayınlıyoruz:

"Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında imzalanması düşünülen "siyasi belge" Türk kamuoyunda ve Türk dış politikasının gündeminde tartışılan bir konudur.

"Önceki yıllarda ve hükümetler döneminde de adına "dostluk ve işbirliği" denilen bir siyasi belgenin Sovyet Rusya ile imzalanması düşünüldüğü ve buna ilişkin tartışmaların kamuoyuna yansıdığı bilinmektedir. Bu belge ile ABD arasında yapılı bulunan "ikili anlaşmalar"la benzerlik olduğu da ileri sürülmüştür.

"Siyasi belgenin, doğal komşuluk ya da uluslararası ilişkiler açısından gerekliliği söylenebilir. Evrensel topumun üyesi devletlerin kendi ulusal sınırların içine çekilmesi, yakın ve uzak komşularıyla ilişki içinde bulunmak gerekliliği düşüncesiyle hareket edilebilir. Bu düşünce uluslararası siyasette yaygındır ve bu genel doğrultuda ulusların hayatında sürekli olarak ta yaşanmaktadır.

"Bu noktada, dış siyaset hayatında, ulusal gerekler, çıkarlar gündeme gelmekte, "bağımsızlık" sorunu önem kazanmaktadır. Türkiye açısından, bunun somut örnekleri yaşanmıştır. Cumhuriyet sonrası politikalar bu hususta bize acı ve canlı deneyler kazandırmıştır.

"2. Dünya Savaşı, yeni düzenler yeni bağlantıları beraberinde getirmiştir. Bu aslında, evrende var olan çatışmaların değişik bir görüntüsüdür. Savaş sonrası yeni ittifaklar düzeni bir dengeleme olarak gösterilmek istenmekte ise de, özünde çıkar kavgası yatmaktadır. Ve insanlık tarihi, çatışan güçler arasında denge sağlanabildiğine de tanık olmamıştır. Hangi dönemde, ortaya bir ittifaklar düzeni çıkmışsa, bu olguyu çözümleyen, bir başka yöntem de uygulanmıştır. Bu yöntemde genellikle "savaş" biçiminde geliştirilmiştir.

"Bu düzenleme işinde, silahların azaltılması yerine, artırılması söz konusu olmuştur. Bu yarış insanlık tarihinin başlıca sorunu olmuştur. Bu sorunu çözebilmek için, her çağda yoğun çabalar harcanmıştır. 20. yüzyılın son çeyreğinde de yaklaşık 400 milyar dolara varan "silahlanma" girişimlerinin yok edilmesi için de aynı çabalar gösterilmektedir.

"bu tablo içinde bir tarafta hiç bir sonuç vermeyen silahsızlanma çabaları, bir tarafta milyarlara ulaşan silahlanma yarışı varken, "detant" diye tanımlanan uluslararası "yumuşama"dan söz edilmesi mümkün değildir. Hele gelişmekte olan ülkelerinde bu yarışa kendilerini kaptırdıktan sonra, ekonomik ve askeri bloklaşmalar giderek derinlik kazandıkça, yeryüzünde böylesine bir iddiada bulunmak geçersiz sayılır".

MSP Adana Merkez İlçe Başkanı Süleyman Çalışkan:

"RUSYA İLE İMZALANACAK SİYASİ BELGE, DIŞ POLİTİKADA DEVAM EDEN UYDULUĞA BİR BAŞKA BELGEDİR"

ADANA—KEMAL DEMİREL

MSP Merkez İlçe Başkanı Süleyman Çalışkan ile, Ecevit'in Rusya gezisinde imzalayacağı siyasi belge hakkında konuştuk. Çalışkan sorularımızı şöyle cevapladı:

Soru: Sayın Süleyman Çalışkan, Ecevit'in Rusya gezisinde imzalayacağı siyasi belge Türkiye'nin dış politikasında bir değişikliğin işareti midir?

S. Çalışkan: Burada kendi şahsi görüşlerimi belirtmek isterim. İmzalanacak olan siyasi belge, eskiden beri devam eden dış politikada uyduluğa bir başka belge niteliği taşımaktadır. Temenni ederiz, Amerika ile Rusya arasında imzalandığından söz edilen gizli anlaşma ile, Türkiye'nin, Rusya'nın etkinlik sahasına bırakılmasının bir başlangıç belgesi olmasın.

Soru: Sizce, siyasi belge, Türkiye'nin ulusal güvenliği açısından Rusya'ya verilmiş bir taviz midir?

S. Çalışkan: Bunun milli güvenliğimizi zedeleyen bir taviz olmamasını temenni ediyoruz.

Soru: Süper devletler, bizim gibi ülkeler için yeni bir uluslararası savunma öngörüyorlar. Siyasi belgenin, bu uluslararası savunma kavramı ile benzerliği olduğunu söyleyebilir miyiz?

S. Çalışkan: Eşitimiz olan, komşumuz olan ülkelerle iyi ilişkiler içerisinde olmamızın faydaları var. Ancak, bu ilişkilerin, hakkaniyete riayet etme temelinde ele alınması gerekir. Eskiden beri bize karşı düşmanlık beslemesiyle tanınan bir ülkeyle anlaşma imzalanırken, bu anlaşmanın ulusal savunma olmayacağını gözönüne almamız gerekir. Biz, şimdiye kadar, Rusya'dan hiç iyi niyet görmedik. Durum ortada. Böyle bir ülkeyle yapılan anlaşmanın, bizim ulusal savunmamız için yapıldığını söylemek mümkün değildir.

Soru: Sovyetler Birliği ile ilişkilerimizin gelişmesi, Türkiye üzerindeki çıkarları açısından, Amerika ile Sovyetler Birliği arasındaki çatışmayı artırmaz mı?

S. Çalışkan: Rusya ile geliştirilen ilişkiler, ABD ile Rusya arasındaki çatışmayı, bu iki ülkenin çıkarları açısından artırabilir. Rusya'ya taviz verilerek geliştirilen ilişkiler, bu iki süper devletin Türkiye toprakları üzerinde bir çatışmaya girmelerini sağlar, Ayrıca bunlar arasında, dengeyi sağlamak politikasından ziyade, şahsiyetli dış politika ile, güçlü ve yeniden büyük bir Türkiye dış politikasının devamı daha uygundur.

Soru: Süleyman Bey, gerek Amerika'nın ve gerekse de Rusya'nın Türkiye'nin dış politikasına nasıl baktıkları konusunda görüşlerinizi alabilir miyim?

S. Çalışkan: Gerek ABD ve gerekse de Rusya bize iyi gözle bakmıyorlar. Başta da işaret ettiğimiz gibi, Türkiye'nin Rusya'nın etkinlik sahasına bırakıldığından söz ediliyor. Bu iki süper devlet, hem birbirlerine karşı hem de faaliyet yürüttükleri ülkelerde gizli ajanlar çalıştırmak suretiyle işlerini yürütüyorlar.

Soru: Efendim, meseleyi daha somut olarak ortaya koymak mümkün mü?

S. Çalışkan: Bu iki süper devletin girdiği ülkeler, CIA ve KGB'nin cirit attığı yerler haline geliyor. Bu ajanlar bizim topraklarımız üzerinde çatışıyorlar. İsim vermek istemiyorum ama, bunlar, ülke içinden de kendilerine taraftarlar, yani beşinci kollar bularak, bunları da çatışmalara sürüklüyorlar. Herhangi bir ülkenin, bu iki süper devletten birisinden diğerinin etkinlik sahasına girmesi, öyle bunların gönül rızası ile olmuyor. Birisi diğerini altederek, hakimiyet sağlıyorlar.

Soru: Rusya, Boğazlardan geçerek Akdeniz'e inmek, Avrupa'yı kanatlardan çevirmek ve Orta Doğu petrol bölgesinde etkinlik sağlamak istiyor. Bu durumda, Türkiye'nin ne gibi tedbirler alması gerekiyor?

S. Çalışkan: Bu, Rusya'nın eskiden beri devam ettirdiği ve yarın da vazgeçmeyeceği gayesinin ifadesidir. Bugünkü tutumları, eski Çarların Akdeniz'e inmek isteğinin bir devamıdır. Tedbir olarak da, kısa vadede, taviz verilerek bir siyasi belgenin imzalanmaması, uzun vadede de şahsiyetli bir dış politika ile, milli, güçlü ağır sanayiini yeniden kurmuş, yeniden büyük bir Türkiye olarak Rusya ve diğerinin karşısında dimdik ayakta durmak.

Soru: Rusya ile siyasi belge imzalanırsa, bu Rusya'nın dünya ve Türkiye için beslediği emellerinden vazgeçmesi anlamına mı gelir, yoksa, Türkiye'nin Rusya'ya karşı alması gereken tedbirlerden vazgeçmesi anlamına mı gelir?

S. Çalışkan: Siyasi belge imzalanmasının, Rusya'nın, Türkiye ile ilgili uzun vadeli gayesinden bir değişiklik yapacağını zannetmiyorum. Böyle bir anlaşmanın imzalanması, Türkiye'nin, Rusya'nın gayelerine karşı alması gereken tedbirleri yumuşatması manasına gelmemesini temenni ediyoruz.

Soru: Boğazlarımızdan ve semalarımızda, Rusya başka ülkelere silah taşıyor ve bunun daha da kolaylıştırılmasını istiyor. Bu konuda neler düşünüyorsunuz, sizce neler yapılmalı?

S. Çalışkan: Bu meseleye, şimdiye kadar tepki gösterilmemişse, derhal tepki gösterilmelidir. Gösterilen tepkiler desteklenmelidir. Hangi ülkeye olursa olsun, hükümet, Boğazlarımızdan, topraklarımızın üstünden ve semalarımızdan silah taşınmasına tepki göstermelidir.

Soru: İki süper devletin, özellikle Rusya'nın hızla silahlandığı gözler önünde, bu durumda silahsızlanmadan söz edilebilir mi?

S. Çalışkan: Evet, bu iki süper devletin silahlanması varken, yumuşama yok demektir. Rusya'nın, detant adını verdiği politikası da bir yutturmacadan ibarettir. Domuz derisinden post, Rusya'dan dost olmaz.

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

Teslimiyetçilik bayramı

Doğan Yurdakul

Hüsamettin Çelebi, Ecevit'in Sovyetler Birliğine yaptığı geziyi bir kısım aşırı sol gibi Bayram nedeni saymanın anlamı yoktur diyor. Çelebi'nin "bir kısım aşırı sol" dan kastı da Rusya'nın beşinci kolu TKP ve yayın organı Politika gazetesi.

Bir de bu sözleri söyleyen Çelebi'nin gazetesi Günaydın'ın aynı günkü başlıklarına bakın:

"Hiç bir ülke bize bu kadar avantaj sağlamaz".

"En büyük anlaşma".

"Sovyetler 1,5 milyar dolarlık ekonomik yardım yapacak".

"Sovyetler, kredi ile istediğimiz kadar petrol vermeyi kabul etti".

"Sovyetler'in enerji üretimi rekor düzeye çıktı".

"Sovyet lideri Brejnev dünya barışı için 14 generaline güveniyor".

Ve daha neler neler. Bunların hepsi aynı günkü gazetenin başlıkları. Günaydın mı, Pravda mı belli değil. Yani Çelebi bayram yapmaya gerek yok derken, Günaydın, bayram şamatasında Politika'yı bile geride bırakmış. Politika'nın bayram sevinci yaşaması doğal. Rusya ile ilişkilerin gelişmeye başlamasından beri, onlara hergün bayram. Ya Rusya'yı övmekte Politika'yı bile geride bırakan Günaydın'a ne demeli? Bu sorunun cevabını da yine aynı günkü Günaydın'da fıkracı şöyle veriyor:

"—Sovyetler neden Türkiye'nin alt yapısını sağlamlaştırmak istiyorlar?

—Amerika'nın kucağına çökmekten kurtulup sağlam bir dış politika izleyebilmemiz için".

Aldınız mı cevabı? Sovyetler Türkiye'nin alt yapısını sağlamlaştırıyormuş ki, bazıları Amerika'nın kucağına çökmekten kurtulup, daha sağlam bir kucak bulsun!

Demek ki bu bayram da "kucağa oturma bayramı". Öyle deliler gibi hergün kutlanmaz, ziyaretten ziyarete, satıştan satışa kutlanır. Rusya kredili petrol verecek, 1,5 milyar yardım yapacak, kimse bize bu kadar avantaj sağlamaz" diye sevinciden divaneye dönecek de, oturacağı kucağın üstünde siyasal belge bulunduğunu unutturmaya çalışacak.

Şimdi "Rusya alt yapımızı sağlamlaştırıyor, Amerika'nın kucağına çökmekten kurtuluyoruz" diyenler, Amerika'nın kucağına çökerken de bayram yapıyorlardı. Mesleğin kucağa çökmek olunca, her çöküşte bir kere bayram yaparsın.

İsviçre basınında Ecevit'in Moskova gezisi

"ABD Senatosuna baskı için Moskova'ya bir seyahat"

Tages Anzeiger 21 Haziran 1978

Türk diplomatik çevrelerine göre Andlaşmanın kapsamı Helsinki Konferansında kabul edilen barışçıl işbirliği sınırları dahilindedir. Ancak şurası şüphesizdir ki Sovyetler Birliği Türkiye sevdasında önemli bir adım atmıştır.

Kremlin efendileri 1960 yıllarından bu yana stratejik bakımdan büyük önem taşıyan güney komşusunu tarafsız bir çizgiye getirmek ve NATO'dan çıkmağa sevketmek için ısrarla çalışmaktaydılar. Moskova bu siyaseti gerçekleştirmek için Boğaz'daki hasta adama yaklaşık 2,5 milyar dolar kredi verdi.

Ecevit'in Moskova gezisi, Türkiye'nin 3,5 yıldır devam eden Amerikan silah ambargosu nedeniyle sabrının tükendiği ve Ankara'nın ABD ve NATO ile olan ilişkisinin kritik olduğu bir döneme rastlamaktadır.

(. . .)

Ecevit Moskova ziyaretinden kısa bir süre önce Türkiye, İran ve Irak sınırındaki Kürtleri ziyaret etti. (. . . .) Ecevit'in bu gezisi, Irak'tan Türkiye'ye sızan çeşitli Kürt gruplarının arasındaki çarpışmalardan sonraya rastlamaktadır.

Türkiye Başbakanı Moskova'da Sovyetlerin Ecevit'e sevgi gösterisi...

Aargauer Tagblatt 21 Haziran 1978

Kosigin'in Türkiye'yi ziyareti sırasında yaptığı, siyasi anlaşma teklifini -bir çeşit dostluk ve saldırmazlık paktı- Ecevit'in imzalayacağı kuvvetle tahmin edilmekteydi. Ankara uzun zamandır anlaşmanın imzalanmasını erteliyordu. Türk diplomatik çevrelerinin yatıştırmak için açıkladıklarına göre, anlaşmanın kapsamı, Helsinki Konferansında alınan barışçı işbirliği kararları çerçevesinde olacaktır. Fakat gerçekte hiç şüphe yoktur ki, Sovyetler Birliği, Orta Doğu'daki petrol yataklarına geçiş yolunu kapayan Türkiye'yi kazanmada önemli bir adım daha atmıştır. Kremlin beyleri 1960'lardan beri devamlı olarak stratejik açıdan çok önemli olan komşu ülkenin nötral bir kurs izlemesi ve NATO'dan çıkması için çalıştıyorlar..

Son on yıl içinde endüstri için Türkiye'ye 2,5 milyar dolar tutarında kredi verdiler... Bu kredi miktarıyla Türkiye, Sovyetler Birliğinden kredi alan ülkeler arasında 3. sırada geliyor..

Türkiye NATO'yu Moskova ile baskı altında tutuyor

Solothurner Zeitung 21 Haziran 1978

Ankara ile Moskova arasındaki ilişki ABD ambargosu ile yakından ilişkilidir. Ecevit NATO'lu müttefiklerine, 2 yıl önce imzalanan 1,2 milyar dolarlık askeri yardım anlaşmasının gerçekleşmesiyle, "Yeni Ulusal Savunma" kavramına gerek duyulmayacağını ifade etti.

Yabancı bankalar heyeti ile Maliye Bakanlığı arasında görüşmeler başladı

ANKARA (AA)

Türkiye'nin çeşitli yabancı bankalara olan borçlarının ertelenmesini sağlayacak ve yeni kredi verecek olan, 8 yabancı bankanın temsilcilerinden oluşan heyet Ankara'ya geldi. Yabancı bankalar heyeti ile Maliye Bakanlığı arasında görüşmeler sürüyor.

Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, 8 yabancı banka adına gelen 4 kişilik heyeti kabul ederek bir süre görüştü. Bu görüşmeden sonra, Maliye Bakanlığı heyeti ile yabancı bankalar heyeti arasındaki görüşmelere başlandı. Görüşmelerde, Türkiye'nin dünyanın çeşitli bankalarına olan ve vadesi gelmiş 2,5 milyar dolar borcunun ertelenmesi ile, 500 milyon dolarlık yeni kredi sağlanması konuları ele alındı. 500 milyon dolarlık kredi üç yılı ödemesiz 7 yıl vadeli olacak.

ASILSIZ YAYINLAR KATİLLERİN GİZLENMESİNE HİZMET EDİYOR

Demirer Taril: "Ankara'da tutuklanan ülkücü ile Doğan Öz'ün öldürülmesi arasında bir ilgi yok"

ANKARA(ÖZEL)

Doğan Öz'ün öldürülmesiyle ilgili soruşturmayı yürüten Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Demirer Taril, birkaç gün önce bazı gazetelerde yer alan Doğan Öz'ün katil zanlısının tutuklandığı haberini yalanlayarak sözü edilen katil Zeynel Gül ile Doğan Öz'ün öldürülmesi olayı arasında bir ilişkinin saptanamadığını söyledi. Demirer Taril, bu konuda gazetemize şu açıklamayı yaptı:

"Bazı gazetelerde yer alan haberin gerçekle bir ilgisi yoktur. Zeynel Gül, başka bir olayın sanığı olarak tutuklandı. Aynı katilin, Doğan Öz olayıyla bir ilişkisi olup olmadığını araştırmak için bir soruşturma yürüttük. Ancak bu konuda kesin bir bilgi elde edilemedi. Gazetelerde Doğan Öz'ün katil sanığı yakalandı diye yazılması üzücüdür. Bu gibi asılsız haberler iki defadır tekrarlanıyor ve olayın aydınlatılması yerine iyice karanlığa gömülmesine ve ipuçlarının kaybedilmesine hizmet ediyor. Bunun Doğan Öz'e yakınlığı yüzünden, bazı gazeteler tarafından yazılması daha da üzücüdür".

Pol-Der İstanbul Şubesi Başkanı Kazım Bilir, üzerlerindeki anti-demokratik baskıları kınadı. (Fotoğraf: Selahattin Tamer)

İstanbul POL-DER Başkanı, derneklerinin kapatılmak istenmesine karşı çıktı

İSTANBUL (ÖZEL)

POL-DER İstanbul Şube Başkanı Kazım Bilir dün bir basın toplantısı yaptı. Bilir, bugünkü iktidarın POL-DER'i kapatma girişimlerini eleştirerek şöyle dedi:

"Faşist cinayet şebekelerinin karşısında etkisiz kalan, cinayet şebekelerinin Emniyet örgütü içindeki yandaşlarını tasfiye edemeyen, 6 Nisanda telsiz emriyle tayinlerini çıkardığı ve faşistlerle yakınlığı herkes tarafından bilinen bir grup amir ve memurların ilişkilerini kesemeyen veya kesmeyen yine aynı iktidar, MC'nin POL-DER üzerinde hazırladığı fakat gerçekleşemeden gittiği kıyım listelerini eksiksiz uyguluyor."

26 Mayısta AP'nin düzenlediği mitingte, polise silah gösteren bir grubun telsizle aranması emredildiği halde, Yüzbaşı Kadir diye bilinen bir polis memurunun, "Ben ülkücüyüm, ülkücü olanlar benimle gelsin, ülkücüleri arayamazsınız" gibi sözlerle görevlilere karşı koyduğunu anlatan Bilir, aynı tarihlerde Edirnekapı Yurdundan çıkıp kanunsuz yürüyüş yapan bir grup öğrencinin, adı daha önce de çeşitli olaylara karışmış olan Toplum Zabıta Müdür Muavini Ömer İleri tarafından nasıl korunduğunu anlattı.

POL-DER'in kapatılmasının faşist cinayet şebekelerinin işine yarayacağını söyleyen Bilir, yüzyılların mücadelesi ve dökülen kanlar pahasına kazanılan dernek kurma hakkına iktidarın el uzatmasına halkın izin vermeyeceğini belirtti.

Kazım Bilir konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bugün polisin ikiye bölündüğü gerekçesiyle POL-DER'e yapılan saldırıları, özünde tüm demokratik kurumlar ve halkımız için tezgahlanacak anti-demokratik uygulamaların bir kılıfı olarak değerlendiriyoruz." Bu tür girişimlere bütün demokratik güçlerle birlikte karşı koyacaklarını belirten POL-DER İstanbul Şube Başkanı, polislerin de dernek kurma hakkını elinden almaya çalışma, demokrasiden yana olanların değil, demokrasi düşmanı güçlerin düşüncesi olabilir."

POL-DER'in kapatılma girişimine karşı 46 derneğin direnişlerini desteklediğini açıklayan Kazım Bilir, sözlerini "Kahrolsun faşizm", "Yaşasın POL-DER'in demokratik mücadelesi", "Yaşasın POL-DER" diyerek bitirdi.

Toplantı sırasında Türkiye Barolar Birliği İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Şener Mete yaptığı konuşmada, "POL-DER gibi demokratik bir örgütün kapatılmasıyla ilgili düzenleme hiç bir haklı sebebe dayanmamaktadır" dedi.

Toplantıda ayrıca CHP Milletvekili Ertuğrul Güray da söz aldı. Güray, "Biz CHP milletvekilleri olarak kapatmanın durdurulması için çalışıyoruz" dedi.

Norveç Maliye Bakanı Perkleppe Pazartesi günü geliyor

Norveç Türkiye'ye 60 milyon dolar kredi daha veriyor

ANKARA(ÖZEL)

Norveç Maliye Bakanı Perkleppe Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun resmi davetlisi olarak 26 Haziran Pazartesi günü Ankara'ya gelecek. Perkleppe'nin bu ziyareti sırasında Norveç'in Türkiye'ye 60 milyon dolarlık proje kredisi vermesini öngören bir anlaşma imzalanacak.

Bu anlaşmanın ön hazırlıklarını yapacak Norveç Heyeti Türkiye'de bulunuyor. Heyet bu kredileri özel sektöre aktaracak Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ile Kamu Sektörü yatırımlarına kredi sağlayacak Devlet Yatırım Bankası ve Maliye Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yapıyor.

Bu 60 milyon dolarlık proje kredisi esas olarak Türkiye'de kağıt sanayi kurulması, enerji yatırımları ve taşımacılık yatırımlarında kullanılacak.

Beraberinde 20 kişilik bir heyetle Türkiye'ye gelecek olan Perkleppe'nin bu ziyareti sırasında ayrıca Türkiye ile Norveç danışmanlık bürosu adı altında bir kuruluş oluşturulacak bu kuruluş yatırımların amacına uygun bir biçimde kullanılmasını sağlayacak.

GAZETE (58) BAYİLERİ ANLATIYOR

Röportaj: ŞENOL KONUKÇU

Alaattin Özlük:

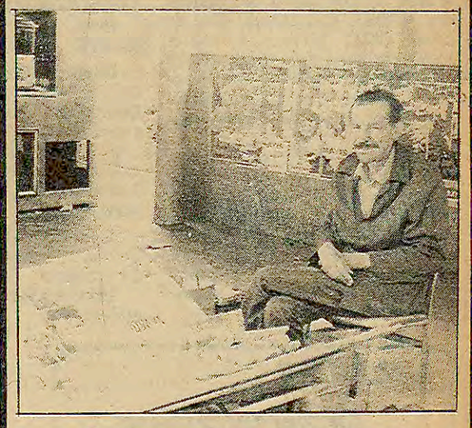

Gazeteler bize kapalı bir satış yeri yapmalı

Adliye durağında dört senedir gazete satıcılığı yapan Alaattin Özlük şunları anlattı.

"Gazete satıcılığına başlayalı dört sene oldu. Daha önce Cumhuriyet gazetesinde çalıştım. Sabahları 4,5'ta kalkıp işe geliyorum. Burada gazete satışı öğlene kadar iyi gidiyor. Öğleden sonra pek gazete satılmıyor . Onun için saat 1'de tezgahı kapatıyorum. Bayi olmadığım için gazeteleri direk olarak dağıtım şirkeinden alamıyorum. Gazeteleri şu anda bayiden alıyorum. Bana gazete başına 30 kuruş kalıyor.

Gazeteler bize kapalı bir satış yeri yapmalı. Benim gibi böyle mağdur olan çok kişi var. Kışın şu köşeye çekiliyorum. Kar, kış, fırtınada böyle açıkta çalışıyorum.

Hiç bir sosyal güvencemiz yok. Çalışamayacak duruma gelince halimiz harap. Bu kazancımızla ilerisi için para biriktirmek imkansız. Kazandığımızla zaten zar-zor geçiniyoruz."

GÜNAYDIN Milliyet Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet

BASINDAN SEÇMELER

Hazırlayan: Mustafa Tütüncübaşı

BASINDA SOVYETLER'LE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Cumhuriyet'e göre Sovyetler'le anlaşma "çok olumlu"

23 Haziran tarihli Cumhuriyet gazetesi "SSCB ile birde ekonomik belge imzalanıyor" manşetini taşıyor. Sovyetler Birliği ile imzalanacak olan siyasi belgeyi en olumlu veren gazetelerin içinde Cumhuriyet ikinci sırada. Siyasi belgenin yanısıra ekonomik belgenin de imzalanmasını neredeyse bir bayram havası içinde kutlayan Cumhuriyet gazetesinin bu haberinden bazı bölümler şöyle:

"OLUMLU BİR GELİŞME

Gezi öncesinde öngörülmemiş olan böyle bir ekonomik belgenin düzenlenmesi Türk heyetince "çok olumlu" bir gelişme olarak nitelendirilmiştir.

MEMNUNLUKLA KARŞILANDI

Başbakan Bülent Ecevit'in Sovyetler Birliği'ne yaptığı resmi gezinin iki ülkeyi ilgilendiren çeşitli alanlarda olumlu sonuçlar vermesi Türk heyetince memnunlukla karşılanmaktadır. Alınan olumlu sonuçları, gezinin ilk günü, Sovyet Başbakanı Kosigin'in, resmi görüşmeler başlarken yaptığı konuşmanın belli ettiğine işaret edilmektedir.

Aynı gün Cumhuriyet gazetesinin arka sayfasında "Sovyetlere karşı her alanda ABD-Çin işbirliğine doğru" başlıklı Meral Tamer'in bir yazısı yer alıyor.

Yazıdan bazı bölümler şöyle:

Mobutu'yu desteklemek için önceki hafta Zaire'ye beklenmedik bir ziyaret yapan Çin Dışişleri Bakanı Huang Hua, bu gezisini Türkiye üzerinden İran ve Pakistan'da da sürdürdü. Hua'nın gittiği ülkelerin niteliği, Batılıların Afrika ve Ortadoğu'da Sovyetler'e karşı bazı merkezleri güçlendirme girişimlerine Çin'in de katıldığını gösteriyordu.

Sovyetler'le işbirliğinin büyük reklamcısı:

23 Haziran tarihli Günaydın gazetesi ise "En Büyük Anlaşma" manşeti altında haberi veriyor. Sovyetlerle yapılacak olan anlaşmanın olumlu olduğu yolunda verilen haberin hemen yanında Moskova'dan yazan Necati Zincirkıran'ın Sovyetleri kastederek "Hiç bir ülke bize bu kadar avantaj sağlayamaz" başlığı altındaki haberi yer alıyor. Zincirkıran'ın yazısından bazı bölümler şöyle:

Bugün Ecevit, Demirel hükümetlerinin hazırlığını yaptığı bir ekonomik demetle Moskova'ya gelip masaya oturdu. Uzun vadeli kredilerle milyarlarca dolarlık tesisleri hem de fazla ürünlerimizi satın almayı kabul ederek yapacak bir başka ülke var mı, bilemiyorum.

Kosigin dün gece Kremlin'de Ecevit onuruna verdiği yemekte, Çarlık devrinin muhteşem salonlarında votka kadehini Türk dostluğunun pekiştirilmesi şerefine kaldırırken, bir bakıma bunu vurguladı Ve dedi ki.

"Ülkemiz, Türkiye ile işbirliğinde tek taraflı bir avantaj peşinde değildir. Eminiz ki iyi ilişkiler iyi komşuluk bağları ortak çıkarlarımızın gereksinmesidir ve bu Türkiye'ye bizden az yarar sağlamıyor".

Peki, Sovyetler'e ne sağlıyor?

Akla gelen soru budur. Bu sorunun cevabını Ecevit'in Avrupa ve Amerika gezisinde yaptığı konuşmaların içinde bulmak mümkündür. Ecevit demişti ki.

"Türkiye kendisiyle ortak sınırı bulunan ülkelerle iyi komşuluk ilişkilerini geliştirirken onlara güven vermek zorunluğundadır. Türkiye batı ittifakının ileri karakolu durumunda kalamaz.".

Bize göre Sovyetler Türkiye'ye ne kadar güven verirse ilişkilerimiz o derece gelişir. Geçmişi unutturmak daha çok onların elinde. Geleceğe güven ve umutla bakmamız da karşılıklı iyi niyetlerimize bağlı.

Aynı gazetenin üç sayfasındaki bu haberle ilgili manşet şöyle: "Sovyetler, kredi ile istediğimiz kadar petrol vermeyi kabul etti". Sayfanın altında Sovyetler Birliğinin ne kadar güçlü olduğu yolunda iki haber var. Birincisi Brejnev ve Rus generallerinin fotoğrafının altında şu başlıkla yer alıyor: "Sovyet lideri Brejnev dünya barışı için 14 generaline güveniyor" Haberin devamında, Günaydın'a göre dünya barışının koruyucuları olan bu generaller hakkında ayrıntılı bilgi yer alıyor.

İkinci haber ise şöyle: "Sovyet enerji üretimi rekor düzeye çıktı".

"Petrol karşılığında Rusya'ya hangi siyasi faturayı ödüyorsunuz?"

Aynı tarihli Tercüman gazetesinde Güneri Civaoğlu'nun "Ambargo ve Moskova" başlıklı bir yazısı yer alıyor.

Ecevit'in Rusya'da vereceği tavizler konusunda kuşkulu olan Civaoğlu'nun bu yazısından bazı bölümler şöyle

Sovyetler Birliği'nin ancak peşin para ile petrol satışı eğiliminde olduğu belirtiliyordu. Sovyetlere göre kredi ile petrol satışı "siyasi" bir konuydu. Söylenmiyordu ama, her siyasi yaklaşımın bir faturası olduğu açıktır.

Şu satırların yazıldığı sırada bu kati tutumun yumuşamaya başladığını söyleyebiliriz. Buğday karşılığı ya da kredi ile Rusya'dan ham petrol alınabileceği yolunda haberler sızmakta.

Eğer doğruysa ne pahasına?

Konu siyasi olduğuna göre, hangi siyasi fatura ödenerek?

Kültür Bakanlığı'nın "Sinema Yasası Tasarısı Danışma Toplantısı"ndaSİNEMA KURUMU önerisi enine boyuna eleştirildi

Lütfi Akad, Bakanlığın konuşulanları teybe almamasını gayri ciddi bir davranış olarak niteleyince, tasarıya tepkiler büyüdü

Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi tarafından hazırlanan "Sinema Yasası Tasarısı" 19-20 Haziran günü yapılan toplantılarda tartışıldı. Tasarının kurulmasını önerdiği SİNEMA KURUMU toplantıda söz alan çeşitli kuruluş temsilcileri tarafından eleştirildi.

19-26 kuruluşun çağrıldığı toplantıda, Devlet Planlama Teşkilatı Temsilcisi Tevfik Çavdar, sinemada her şeyden önce bir devlet kurumunca yönlendirilip denetlenmesini desteklemediklerini belirtti. "Sinemanın bir özel teşebbüs alanı olduğunu söyleyen Çavdar, "Devletin rolü, yalnızca düzenleyici ve destekleyici olmalıdır" dedi.

Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Fikret Güran da aynı görüşü savundu ve "Devlet eliyle sinemacılık yaptırılsın ama devletin baskısı etkisi olmasın, diyemeyiz" dedi.

Eskişehir İTİA Sinema-TV Yüksek Okulu Dekanı İnal Batu Aşkın, yasanın hazırlanması ve sunulmasını demokratik bulmadığını ileri sürdü ve "Hükümet bu tasarısını geri çekmelidir" dedi.

Yönetmen Lütfi Akad, Kültür Bakanlığının Mayıs ayındaki Kongresini de, bu toplantıda konuşulanları da teybe alındığını hatırlattı. Bu konuşma üzerine tepkiler büyüdü. Sinema Yazarları Derneği temsilcisi Atilla Dorsay ve Ankara Basın-Yayın Yüksek Okulu öğretim üyesi Mahmut Tali Öngören, tasarıya güvenlerinin kalmadığını belirttiler. Dorsay savunmak için geldiği Kurum'a olan inancının sarsıldığını söyledi. Öngören, "bu hükümetin sansürü dahi kaldıracağına inanmıyorum" dedi.

Türkiye Film İşçileri Sendikası adına Semih Selvidal, yasanın sinema işçilerinin sosyal güvenceye kavuşturulması konusunu ciddi bir biçimde ele almadığını belirtti.

LÜTFİ AKAD'IN gazetemize demeci:

Böyle bir Sinema Kurumu kurulması, hükümetlere, bağlı, iktidarların politikasına uygun, güdümlü bir sinema yaratır. Faşist ülkelerde de buna benzer kurumlar vardır. Savaş sonrasına kadar Alman ve İtalyan sineması, aynı hastalık ile malul idi.

Hele bir kurumun genel müdürünü, yönetim kurulunu Başbakanın seçmesi, sinemanın hükümetlerin politikasına açıkça alet edilmesi demektir.

Devlet sinemayı desteklemek istiyorsa, sinemanın sansür, rüsum, gümrük, sosyal güvenlik, film ithalatı ham film gibi çeşitli sorunlarını ilgili kanunlarla düzenleyebilir. Bu şekilde çeşitli destekler sağlamış olur.

Ayrı bir sinema kurumu kurmaya gerek yoktur. Özgürlükçü demokrasiyi savunan bir partinin bakanlığının sinemada böylesine güdümlü bir ortam yaratacak bir kurum tasarısıyla karşımıza çıkmasını garipsedik.

HALİT REFİĞ'İN gazetemize demeci:

Bu yasa tasarısı bir nalyaldır. Böyle bir tasarı, Türkiye'nin temel yasaları ve kurumları açısından gerçekleşemez. Türkiye'de bir temel eğitim yasası var. Bu yasa yüksek eğitimi belli kurallara bağlıyor. Buna göre kurulacak her kurum yüksek eğitim yapamaz. Oysa yasa tasarısının önerdiği kurum böyle bir yüksek sinema eğitimini amaçlıyor.

Yasada sözü edilen Kurum, sinemanın aşağı yukarı her alanından harç alıyor. Belediyelere, TRT'ye, sinemalara elini uzatıyor. Bunun pratikte gerçekleşmesine olanak görmüyorum.

Şunu belirteyim, Türkiye'de bir sinema yasasından amaçlanacak olan, işlemeyecek merkezi bürokratik bir kurum kurmak değil, sinemada eğitim ve üretimi yurt sathına yayacak çeşitli kurum ve birimlerin ortaya çıkmasını sağlamaktır. Zaten bugün bütün dünyada da merkeziyetçilikten uzak bu çeşit bir yol aranmaktadır.

Kurumun "kaliteli film" i destekleme tasarısına gelince, Bu da oldukça karışık bir konu... "Kalite" nin açık bir tanımını yapmak gerekir önce. "Kalite" denince ideolojik çizgi mi, teknik özellikler mi, nedir akla gelecek olan? Ve kim tespit edecektir bu "kalite"yi?

Bu yasa tasarısının yürüyemeyeceğinin bir kanıtı da dar bir yandaş çevresinin hazırladığı bir tasarı olmasıdır. Bu şekilde hazırlanan bir tasarı, bu küçük grubun dışında kalan geniş toplum kesimlerini karşısına alacaktır. Oysa devletin bir yasa hazırlarken tutumu, ayırıcı değil, birleştirici ve uzlaştırıcı olmalıdır.

Türkiye Film İşçileri Sendikası'nın kurum hakkında görüşü:

Yasa taslağı Türkiye Sinema Kurumu'nu oluşturmayı esas almaktadır. TFİS, TSK'ya kesinlikle karşıdır. Çünkü böyle bir kurum, sinemada işleri daha da karıştıracak, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki başıbozukluğu daha da güçlendirip sistemleştirecektir.

TSK'nın ve düşünülen Devlet Stüdyosunun yapacağı işleri Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi ile Sinema-TV Enstitüsü yapabilir kanısındayız. Bu iki kuruluşun uyumlu bir biçimde çalışabilmesi için özel hukuk hükümleri de formüle edilebilir görüşündeyiz.

Sinema alanını düzenlemek için kurulmak istenen TÜRKİYE SİNEMA KURUMU bir lükstür

Nezih Coş

Türkiye'de sinema alanının bir düzene sokulması için çok uzun yıllardır yazılar yazılır, toplantılar, kongreler düzenlenir. Devletin sinemayla ilgilenmesi, sinemanın çeşitli kesimlerinin sorunlarına çözümler bulunması istenir. 1964 Sinema Şurası, 1974 Sinema Sempozyumu ve nihayet geçtiğimiz Mayıs ayında yapılan Sinema Kongresi, bu alandaki başlıca girişimlerdir.

Türkiye'de sinema alanının en temel sorunları nelerdir? Bizce bunlar, senaryo ve film sansürünün kaldırılması ve sinemada çalışan tüm emekçilerin sosyal hak ve güvenceye kavuşturulmasıdır. Devlet sinema alanında ciddiye alınabilecek bir reform yapmak istiyorsa, öncelikle üstünde durmak ve çözümlemek zorunda olduğu iki sorun budur.

Yıllardır düzenlenen kongre ve toplantılarda bu iki temel sorunun yanı sıra sinemanın çeşitli yan sorunlarının çözümlenmesi için de devletin desteği talep edilmiştir. Örneğin, devletin "kaliteli" (?) filme kredi ve rüsum indirimi sağlaması, "kalitesiz" (?) filmlerin yüksek rüsum ödemesi, kısa film çalışmalarının desteklenmesi, belediye sinemaları açılması, yıllık ödüllendirmeler yapılması, yapımcılar için de ham filmin kotadan liberasyona alınması, ham film karaborsasının önlenmesi, gümrük kolaylıkları sağlanması, vb. gibi. Nihayet şu temel talep ileri sürülmüştür. Yeşilçam'a egemen olan işletmeci ve tefeci sermayesinin etkisiz hale getirilmesi, yapımcıların güçlü hale getirilmesi.

SİHİRLİ DEĞNEK: KURUM

Yıllardır tartışılan bütün bu talepler, geçtiğimiz günlerde Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi tarafından hazırlanan ve tartışmaya açılan bir Sinema Yasası taslağı ile çözümlenmeye çalışılmıştır. Bu yasa taslağı sinema alanında ileri sürülen taleplerin çözümü için 1974 Sempozyumunda da geçen Mayıs kongresinde de ısrarla savunulan yeni bir SİNEMA KURUMUNUN oluşturulmasını önermektedir. Yasa taslağı bütünüyle istenen SİNEMA KURUMU'nun yapısını ve çalışmalarını düzenlemiştir. Yani birçok talep karşısında ne yapacağını bilemeyen hükümet, bir KURUM kurup işin içinden çıkmaya çalışmaktadır.

Kurulmak istenen KURUM, bunların hiç birine cevap vermeyen fazladan, zorlama bir olgu olarak durmaktadır. Sinema sansürünü kaldırmayan yasa, KURUM'a bağlı yeni denetim mekanizmaları getirmektedir. Yasa, sinema emekçilerinin sosyal güvence sorununu da bir cümleyle geçiştirmiştir. Aslında bu iki temel sorunun çözümü için KURUM kurmaya gerek yoktur. İki yasal düzenlemeyle bu sorunlar çözümlenebilir.

KURUM, Yeşilçam'daki işletmeci ve tefeci egemenliğini yıkıp atabilecek midir? Kesinlikle hayır. Yeşilçam'ın yarı-feodal yapısı Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının bir yansımasıdır. Kurumlar kurarak sanayiciler ordusu kurulamaz, işletmecilerin ekonomik faaliyetleri engellenemez. Bu yapının sökülüp atılması, ülkede temel bir değişme, devrime bağlıdır. 10 tane kurum da kurulsa, Yeşilçam'ın esas olarak tefeci-işletmeci sermayesiyle yürüyüp gitmesini durdurmak olanaksızdır.

O halde önerilen KURUM, neye ne kadar etkili olabilir. Bunu gerçekçi bir biçimde saptamakta yarar vardır. Kuruma kalan başlıca görevler; "kaliteliyi" (?) destekleme önlemleri almak, bunun için değerlendirme kurulları oluşturmak, devlet stüdyosu kurup kısa filmler yapmak, film arşivi ve sinema müzesi açmak, sinema eğitimi vermek, festivaller düzenlemek ve çevrilen filmlerin sicilini tutmak olarak kalmaktadır.

VAROLAN KURUMLAR YETMEZ Mİ?

Oysa bugün Türkiye'de sinema alanı için bu görevleri gören ya da görebilecek olan sinema kurum ya da mercileri vardır. İstanbul'daki Sinema-TV Enstitüsü ve Kültür Bakanlığına bağlı Sinema Dairesi bunların başlıcalarıdır. Türkiye'de sinema alanına getirilmek istenen devlet yardım ve desteği neden bu kurumların geliştirilmesiyle sağlanmaz da yeniden devlete büyük mali yükler yüklenir? Yalnızca Devlet Stüdyosu için 60 milyon lira ayrılması düşünüldüğü belirtilmektedir. Kurumun 15 kişilik yönetim kurulu ile diğer küçük kurulların üyelerine ve diğer kurum personeline ödenecek maaşların toplamını da düşünürseniz, bu yükün önemi ortaya çıkar.

AŞILMAZ BÜROKRASİ VE SİYASİ DENETİM

Düşünülen kurumun Başbakan ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanacak 15 kişilik bir yönetim kurulu ve birçok daire yöneticisi vardır: Genel müdür, genel müdür yardımcıları daire başkanları, onların yardımcıları, uzmanlar ve yardımcıları, Sinema-TV Eğitim ve Öğretim Merkezi Müdürü ve sekreteri, Devlet Stüdyosu müdürü ve yardımcıları, Ulusal Sinema Müzesi müdürü ve yardımcıları, Film Denetim ve Değerlendirme kurulları üyeleri, Başbakanlıkça atanan denetçiler kurulu, vb... İşte size dev bir bürokrasi. Merkezileştirilmiş ve hükümetin denetimine bırakılmış bu bürokratik mekanizmanın sinemaya ne getirip ne götüreceğini tahmin etmek hiç de zor değildir. Bu dev bürokrasinin vereceği kararlarla mücadelenin Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi ya da Sinema-TV Enstitüsi birimlerine karşı olandan çok daha güç geçeceği de açıktır.

Binbir ekonomik güçlük içindeki yoksul bir ülkenin sineması için yeni yeni kurumlar oluşturmanın gereği nedir? Varolan kurumlardan Sinema-TV Enstitüsi zaten film arşivi ve sinema müzesi nitelikleri olan, üstelik sinema eğitimi de veren bir kuruluştur. Sinema Kurumu'nun yapacağı diğer görevler filimlere kredi, rüsum ve yaş sınırlaması için "değerlendirme kurulları" oluşturmaktadır. Bunların da bugün Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi'ne bağlı olarak oluşturulması düşünülemez mi? Aynı daire bugün zaten Antalya Festivali için yüzbinlerce lira teşvik ödülleri vermiyor mu? Bu fon genişletilip devletin tüm teşvik, destek, kredi ve primleri bu bakanlık dairesi tarafından karşılanamaz mı? Yine bu dairede bir sorumlu, bir de memurdan oluşturulacak bir "film tescil bürosu" Yeşilçam'da çevrilen filmlerin sicilini tutamaz mı?

Yeni hükümet, senaryo ve film sansürünü tümüyle kaldırmalı, sinema emekçilerini sosyal güvenceye kavuşturmak için çaba harcamalı, sinema alanına yapacağı diğer olumlu katkı ve teşvik önlemlerini varolan kurumların görevlerini genişleterek gerçekleştirmelidir.

DGSA'nın yasa taslağı üzerine görüşlerinden bölümler

Çağın en etkin sanatı ve kitle iletişim aracı olan Sinemadan siyasal iktidarlar kendi politik görüşleri doğrultusunda yararlanmak, onu kullanmak isterler. Bu amaç için tüm güçlerini kullanırlar. Siyasal iktidarların baskı ve yönlendirmesi bürokratik kurumların varlığı ile son derece kolaylaşır. Politik görüşlerin hükümet olduklarında ilk yaptıkları iş, her ne kadar özerk ve hatta anayasal olma savında iseler de, bu tür kurumların yönetimini ellerine geçirmektir. TRT' bunun en açık ve gözler önünde olan örneğidir.

.....

Böyle bir kurum, Türk Sinemasının gelişmesine değil, aksine politik görüşlerin egemenliğine yol açarak, köstekleneceğine neden olacaktır. Politik baskılarla fikir ve sanat özgürlüklerini kısıtlamak, Anayasamızın 20. maddesinde "Düşünce Özgürlüğü" başlığı altında belirlenen temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunmak ve onu zedelemektir. (Anayasa madde II)

II. TÜRK SİNEMASININ SORUNLARINA DEVLET TEKELİ NİTELİĞİNDEKİ BİR SİNEMA KURUMU ÇÖZÜM GETİREMEZ'

Sinemamızın sorunlarının pek çoğu mevcut yasalarla düzenlenebilecek nitelikte iken, devlet mekanizmasını tek elde toplayan bir kurum oluşturmak, önerilen yasa tasarısı taslağının hemen her maddesinde görüldüğü gibi, tekelciliğe yol açacaktır. Örnek olarak:

.....

— Yasa tasarısı taslağındaki öneriler. "sarı sendikalar" kurulması tehlikesini taşımaktadır.

.....

— Sinema kurumunun öğretim yapması, tekelcilik anlamı taşıdığı gibi, politik baskı altında bir kurum olduğundan Anayasamızın öğretim özgürlüğü ve yüksek öğretimin özerkliği ilkelerine uymamaktadır. Anayasamızın eğitim ve öğretimle ilgili 20. ve 120. maddelerinde eğitim ve öğretimin özgürlüğü üzerinde özellikle durulmuştur.

.....

— 9. ve Geçici 1. madde ile kurulan "Devlet Stüdyosu" haksız rekabetle kalmayıp, yasalar ile kurulmuş mevcut kamu kuruluşlarıyla bakanlıkların görevlerini yapmalarını engellemektedir. 9. ve 19. madde, araştırma, inceleme,eğitim ve öğretim yapmakla görevli yüksek öğretim kurumlarının bilimsel özerkliğine ve görev alanına müdahale niteliğindedir.

.....

— Taslağın 31. maddesinde Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunun 6. maddesi yürürlükten kaldırılmakta, 7. maddesinin 3. ayrımında Yönetim Kurulunun "Film Denetleme ve Değerlendirme Kurulları" kurmasından söz edilmektedir. (.....) Polisiye sansür kaldırılırken Sinema Kurumu adı altında, yerine politik baskı ve yönlendirmelere alabildiğine açık, bürokratik bir süper sansür getirilmektedir.

.....

Önerilen yasa tasarısı taslağında, bunlara benzer pek çok örnek bulunmaktadır. Bunların hepsini saymayı gereksiz buluyoruz. Türk Sinema alanında bir sinema Kurumuna gerçek ve organik bir gereksinme yokken, yapay bir gereksinme yaratarak kurum kurmaya kalkışmak, "Sinemamızın sorunlarına çözüm getirmek ve Türk Sinemasının gelişmesini sağlamak" gibi yuvarlak sözlerle açıklanamaz.

.....

Akademimizin görüşü özetle, Türk Sinemasının sorunlarının bürokratik bir kurumun ihdasını şart kılmaya ve bu yolla köstekleyici eğilimde değil, tam tersine özgür ve yaratıcı sanatı destekleyici nitelikte bir ortam hazırlayan ve bu amaca yönelik demokratik temel ilkeleri içeren bir sinema yasasıyla çözümlenebileceği yolundadır.

Şampiyonanın ikinci gününde Galatasaray-Muhafız Gücü karşılaşması ve ısınmak için çay içen sporcu görülüyor. (Fotoğraflar: İSMET HANCIOĞLU)

Türkiye Sutopu Şampiyonası Kınalıada'da devam ediyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Türkiye Büyükler ve Gençler sutopu Şampiyanasının Kınalıada yüzme havuzunda dün de devam edildi. Havanın birdenbire soğuması nedeniyle ikinci günkü müsabakalara ilgi azdı. Suyun soğuk olduğu havuzda zaman zaman bazı sporculara kramp girdi.

Günün en çekişmeli karşılaşması büyüklerde İstanbul Yüzme İhtisas Kulübü ile Adalar Susporları Kulübü arasında oldu. Hakemlerden Tuncay Şenyüz ve Şevket Erdem'in yönettiği müsabakayı İstanbul Yüzme İhtisas 6-4 kazandı. İstanbul Yüzme İhtisas Kulübü: Ali, Akif, Atilla, Tayfun, Haydar, Hüseyin, Seçkin (Arif)

Adalar Susporları Kulübü: Bent, Kriton, Ahmet, Hakan, Niko, Eli, Ümit, Erhan

Günün diğer karşılaşmalarında büyüklerde Adalar Susporları Denizcilik Yüzme İhtisas'ı 9-3 yendi. Galatasaray, Yüzme İhtisası 13-8 yendi. Küme düşmemek için mücadele eden Kınalıadaspor, Adanaspor'a averaj üstünlüğü sağladı. (7-4)

Gençlerde Galatasaray 9 Karşıyaka 1, İstanbul Yüzme İhtisas 24 Adana Deniz Dağcılık 2.

Müsabakalara yarın da devam edilecektir.

Karşıyaka antrenörü: "FEDERASYON İLGİLENMİYOR"

İSTANBUL (İSMET HANCIOĞLU)

İzmir Karşıyaka Kulübü Sutopu antrenörü Osman Ateş Aydınlık'a yaptığı açıklamada başarısızlıklarının nedeni olarak Federasyonun ilgisizliğini gösterdi. Osman Ateş: "Deplasmanlarda 150 lira otel parası dahil, günde adam başına 300-400 lira harcıyoruz. Federasyon ise adam başına 70 lira ödüyor. Mali külfet olduğu için diğer kulüpler için de sutopu cazip olmuyor. Bu yüzden müsabaka yapacak rakip yok. Gençlik ve Spor Bakanlığının açtığı kamplara ise imtiyazlı kişiler alınmakta. Sonunda masrafları sporcular üstlenmek zorunda kaldığı için, belli bir zümrenin çocukları yapıyor. Fakir çocukları yapamıyor. Bu da yeni yetişecek sporcu sayısını kısıtlıyor.

Federasyon kayırmacılık yapıyor. Milli Takımın başında bulunan hakem yeteneksizdir. Takıma Anadolu'dan kimseyi almıyor. Bölgecilik bu branşa da girmiş durumda."

Yıldırım Beyazıt Meslek Lisesi Kendimizi kabul ettireceğiz

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Yıldırım Beyazıt Endüstri Meslek Lisesi antrenörü Ülkü Şanlı başarılarının Yıldırım Beyazıt Lisesine mal edilmesinden büyük üzüntü duyduklarını açıkladı.

Ülkü Şanlı yaptığı açıklamada şunları belirtti: "1977-1978 yılında kazandığımız Türkiye ikinciliğini, yanlış yayınlar yüzünden bir türlü tadamadık. Üç yıldır okulun futbolunda yaptığımız aşamayı üç yıllık çalışmamıza borçluyuz. Biz Meslek Lisesi olarak kendimizi kabul ettireceğimize inanıyoruz."

Başarılı Yıldırım Beyazıt Endüstri Meslek Lisesi takımı

GAZİANTEP

Amatör sporcuların tedavisi ücretsiz yapılıyor

GAZİANTEP (NECAT BEHLÜL)

Gaziantep Amatör Sporcuları Koruma Derneğinin Gaziantep'deki amatör sporcular için uygulamakta olduğu sağlık yardımı başarıyla devam ediyor.

Geçtiğimiz yıl kuruluş ve çalışma programı üzerinde duran Amatör sporcuları Koruma Derneği (ASKO-DER) nin bu yıl başarılı çalışmalar yaparak görevini yerine getirmesi Gaziantepli sporseverler tarafından taktirle karşılandı.

İlk defa uygulanmakta olan amatör sporcuların ücretsiz tedavisiyle ilgili olarak dernek başkanı Bülent Yılmazer "Dernek olarak amacımız amatör sporcuların sağlık sorununu kökünden çözümlemek. Ayakta tedavi ile ben ilgileniyorum, Yatak tedavileriyle Yılmazer Hastanesi ilgileniyor" dedi.

ARJANTİN 78

Üçüncülük için Brezilya-İtalya bugün karşılaşıyor

Üçüncülük için bugün Brezilya ile karşılaşacak olan İtalya Milli Takımı

Şampiyon Pazar günü belli oluyor Hollanda mı, Arjantin mi?

1978 Dünya Kupasının en büyük takımı bu Pazar günü belli oluyor. Hollanda ve Arjantin Pazar günü Buenos Aires'in River Plate kentinde karşı karşıya geliyor.

Otoriteler, finale kadar yükselen Hollanda'nın 1974'deki kadar formda olmadığını, Arjantin'in seyircisinin desteği ile maçı kazanabileceği görüşüne yer veriyor.

Hollanda takımının başarılı çalıştırıcısı Happel şunları söyledi:

"Hollanda için 1974 den küçük diyorlar... Şu anda 1974'le 1978 Hollanda'sının ayırımını yapmayacağım, çünkü o zaman rakibimize kopya vermiş olurum. Ne olacağı bilinmez. Bütün düşüncem hakemin iyi bir yönetim göstermesidir. Arjantin ordusunun önünde maç yönetmek ve tarafsız kalmak hiç de kolay iş değildir."

Arjantin teknik sorumlusu Menotti ise şöyle dedi. "Arjantin finale gelen ekiplerin en başarılı olanıdır. Ancak Hollanda gibi yaratıcı ve ummadık anlarda iş bitirici bir takımla finale çıkmak gerçekten düşündürücüdür. Hollanda futbolu takım olarak oynuyor, başarısı da bu yüzden."

Öte yandan son anda gol averajı ile finale yükselemeyen Brezilya ile kupanın başarılı takımı İtalya bugün üçüncülük için karşılaşıyor. Maçı TV 20.55'de naklen veriyor.

Arjantin'in gösterilmeyen yüzü Siyasi cinayetler

ERDMANNHAUSER (ÖZEL)

19 Haziranda Kicker'de yayınlanan bir yazıda Werner Johannes Müller imzasıyla yayınlanan bir yazıda muhabir Arjantin izlenimlerini şöyle anlatıyor.

"Bize Arjantin'in hep iyi yanlarını gösterdiler. Kötü yanlarını hiç görmedik. Göremezdik, çünkü biz 1978 kupasını düzenleyen bu ülkede çok az kaldık. Büyük bir tesadüf sonucu başımdan geçen bir olay, bana Dünya Kupasında karşılaşmalarda atılan güzel gollerden başka bu ülkede siyasi cinayetlerinde bir gerçek olduğunu hatırlattı. Polonya galibiyetinden sonra binlerce Arjantinli bulunduğumuz basın merkezinin önünde galibiyeti kutluyorlardı. Mavi beyaz Arjantin bayrağı elinde olan herkes galibiyetten sarhoşa dönmüştü. Fakat kenarda ağlayan bir kız çocuğu gördüm. Yanında bulunan kız arkadaşı "Beş ay önce ağebeyini fabrikanın önünde kurşunlamışlardı onun için ağlıyor" dedi.

İşte buda Arjantin'de Arjantin'in bize gösterilmeyen yüzü."

Şike 11

arka pencere Mehmet Sakarya

Göztepe'nin ardında MHP'li Daut Rize'nin ardında Gümrük Bakanı Mataracı vardı

Rizespor ve Göztepe bu yıl şampiyonluk için kapıştılar. Birinin arkasında MHP'li Orhan Daut, diğerinin ise Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı vardı...

Tuncay Mataracı, yıllarca futbol oynamıştı. Rize'nin Sarı-Kırmızılı Güneş ve Sarı-Lacivertli Fener takımlarının futbol tekniğinde onun büyük yeri vardı... Devrinin büyük santrahafları arasında gösterilmektedir. Boyu nedeniyle topa havadan son derecede hakimdi. Kafa şutları yanında, ayak tekniği de iyi bir derece yapıyordu...

Tuncay Mataracı daha sonra Rize'de antrenörlüğe başladı. Fenerbahçe kalecisi Yavuz, Beşiktaşlı Şenol futbolcuları arasındaydı... İki yıl öncesine kadar, Tuncay Mataracı, Rizespor'un Genel Kaptanlığını yapıyor, futbolcu aylık ve primlerinden, transferlere ve şikelere kadar her şeye karışıyordu... Bir yıl önce Milletvekili seçilip, daha sonra forma değiştirip, bakan olması; Rizespor'la ilişkisini kesecek değildi... Hatta bu mevkii, daha da sevdi ve bağlantıyı ileri götürdü... Rizespor'un arkasında artık, Genel Kaptanlığını yapmış, kulübün girdisini çıktısını bilen bir bakan vardı.

Rizespor şampiyonluk iddiasını, Mersin İdmanyurdu takımını ve Orduspor'u şampiyonluğa götürmüş bir antrenör ile sürdürmek istedi. Bu antrenör, sırası geldikçe, yöneticilere: "Bu takımdan daha fazla iş beklemeyin,. Maçımızı şimdiden kayıp sayıp, rakibi satın alın diyebilirdi!" Bu antrenör çok zaman yaptıkları şikeleri, sağda solda da öğünürcesine anlatıyordu. Bu anlattıkları da zamanla, ileride maç yapacakları kulüplerin yöneticilerinin kulağına gelivordu.

Rizespor, şampiyonluk yolunda, öldü... Öldü ve dirildi!... İşte bu dönemde, Tuncay Mataracı'nın yardımlarını bekledi. Tuncay Mataracı, yoğun bakanlık çalışmaları arasında Rizespor için de zaman ayırıyor, çok zaman taaa İzmir'e kadar maça gidiyordu... Göztepe, Sakaryaspor'u yenerse, şampiyon olacaktı... Göztepe ve Rizespor yöneticileri taraflar önce, Sakarya'nın yolunu tuttular. Sakaryaspor'un eski yöneticileri Karadeniz kökenli idi. Fakat bugünkü yönetimin kökeni ise Arnavutluk'tan geliyordu.. Arnavut yöneticilerin Rizespor adına oynamayacağı söyleniyordu.

Ve bu sırada Sakaryaspor'un 1,95 boyundaki genel kaptanı taraftarlarca "Deve" ismi ile çağrılan Ziya şöyle konuşuyordu: "Kasamızda iki milyonluk, iki çek var. Hangisi bizde kalacak anlayamadık!"

Mehmet Celepçi, dört yıl önce Sakaryaspor'a başkan olmuştu... Her başkan gibi o da kulübe para vermişti.. 2 milyon lira yatırmıştı. Yeşil-Siyahlı kulübe... Fakat kısa bir dönemde görevinden ayrılmıştı. Sakaryaspor için uğraştığı yoktu ama Kuzuluk Maden Suyunun sahibi olduğundan ve Sakarya'ya oto sattığından, bir ayağı orada idi.. İşte bu Mehmet Çelepçi ile, Gümrük Bakanı Tuncay Mataracı'nın maçtan iki gün önce, birlikte yemek yemesi, çok manidar karşılandı ve spor çevrelerinde bu buluşmaya: "Düğün değil, seyran değil, eniştem beni neden öptü?" dediler...

Ve maç bitti, Göztepe, Sakaryaspor'u yenip, birinci Türkiye ligine yükseldi.. Rizespor'un çok konuşan antrenörü, kulübü büyük masraflara sokmuş ve sonuç alamamıştı. Ve bu şampiyonanın sürdüğü dönemde, Tuncay Mataracı: "Rizespor şampiyon olamazsa, ben Rize'den çok güç oy alırım. Bunun sonucu, bir daha hükümet zor kurulur. Bu bir memleket davasıdır." demişti...

Olan olmuştu.. Göztepe işi başlangıçtan bırakmamış, bazı futbolcuları kadro dışı bırakıp tedbir alırken, bir yandan şikeye süratle devam etti. En mühim maçlarından birini Beykoz ile oynayacaktı... Beykoz kulübüne yenilmeleri için topluca bir para teklif ettiler. Sarı-Siyahlı yöneticiler, bunu kabul etmediler. Böylece Göztepe güç durumda kaldı ve yeni çareler aramaya başladı. Bu sırada İzmir ile ticaret yapan İstanbul'lu bir tüccar devreye girdi. Beykoz kalecisine tam 350.000 liralık bir çek yazıldı. Maç sonrası Beykoz kalecisi bunu alacaktı... Çek, İzmir'in elektronik malzeme tüccarlarından Fevzi bey tarafından yazılmıştı. Beykoz kalecisinin eline geçmeden, çek, iki el daha dolaşacaktı. Kaleci çekin ciro edilerek eline geçmesini istiyordu. Çekin son istasyonu, Beşiktaş Kulübünün ileri gelen bir taraftarı oldu... Bu taraftar Siyah-Beyazlı kulübe yardımda bulunan ve yöneticiler ile her an beraber olan biriydi.. Ve Beşiktaş'ın bu ileri gelen taraftarı, çeki iki cirodan sonra iki hafta cebinde taşıyıp, Beykoz kalecisine teslim etti... Yenilen bir gol için, 350.000, lira hiç de fena bir para değildi.

YARIN: Dördüncü lige terfi maçlarında şikeler

Komandolar Sakarya Yurdu mescidinde bir genci vurdular

HABER MERKEZİ

Sakarya Yurdunda dün sabah meydana gelen olayda komandolar Ahmet Türkgenç adındaki bir genci tabancayla vurarak öldürdüler.

Olay dün sabah 8 sıralarında meydana geldi. Olaydan sonra komandolar üzerinde kurşun delikleri ve kan lekeleri bulunan mescidin halısını tarasa çıkartarak yıkadılar. Ancak buna rağmen halıda kan izleri bulunmakta idi. Mescidin duvarlarında ve döşemesinde 7'den fazla kan izi bulunmakta idi.

Komandolar olaydan sonra vücudunda 7 kurşun yarası bulunan genci üst kata taşıdılar. Bu sırada merdivenlerde bulunan kan izlerini yok etmek için komandolar merdivenleri de yıkamalarına rağmen kan izleri kaybolmadı.

Çapa Tıp Fakültesine kaldırılan Ahmet Türkgenç yolda öldü.

Ölen öğrencinin Atatürk Eğitim Enstitüsü son sınıfta okuduğu ve bir avize imalatçısının oğlu olduğu bildirildi. Ölen öğrenci Mersedes marka arabasıyla sık sık yurda gelerek komandoları taşıyordu. Aynı zamanda boksör olan Ahmet Türkgenç'in üzerinde 1,5 milyon liralık alacak senedi ciro edilmiş olarak bulundu.

Polis olaydan sonra yurtta kalan 22 kişiyi gözaltına aldı.

Bu arada olay yerine gelen ÜGD İstanbul şube Başkanı Fethi Yıldız öğrencinin takip edilerek yurt içinde öldürülmüş olabileceği gibi dışardan açılan ateşle öldürülmüş olabileceğini iddia etti. Oysa mescidin camında herhangi bir kurşun izine rastlanmadı

Bu arada olayı kendi söylediğinden başka şekilde yazacak olan gazetecilerin başına hiçte iyi şeyler gelmeyeceği'ni söyleyerek tehdit etti.

KOMANDOLAR DERNEK BAŞKANINI TABANCAYLA VURARAK ÖLDÜRDÜ

Denizli'nin Acıpayam İlçesine bağlı Yassıhöyük köyü Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Hüseyin Kuşçu, komandolar tarafından tabancayla öldürüldü.

Önceki gece evine giderken Hüseyin Kuşçu'nun önüne Hüseyin Kaya, Faruk Akal, Hasan İlıca, adındaki komandolar çıkarak tehdit ettiler ve dernek başkanını ağır şekilde yaraladılar. Devlet Hastanesine kaldırılan Mustafa Kuşçu kurtarılamayarak öldü. Cenazesi daha sonra köyüne götürülerek toprağa verildi.

Saldırgan komandolardan üçü de tutuklandı.

ÇANAKKALE'DE

Çanakkale Eğitim Enstitüsünde komandoların olay çıkarması üzerine öğrenciler bu saldırıyı protesto ettikleri için polisin ve jandarmanın saldırısına uğradılar. Çok sayıda öğrenci yaralandı ve 48 öğrenci tutuklandı. Halk yaralıları evlerinde tedavi etti. Durumu İçişleri Bakanı Özaydınlı'ya bildiren CHP üyeleri olayları protesto ettiler.

ÜLKÜCÜ GENÇLİK DERNEĞİ KOCAELİ ŞUBESİ KAPATILDI

Kocaeli Valiliği, Ülkücü Gençlik Derneğini amaç dışı faaliyette bulunduğu gerekçesiyle süresiz kapattı.

Seçilen teslimiyet yolu

(Baştarafı 1. Sayfada)

ya halkları birçok yerde paramparça ettiler. Çünkü bu masalları ülkeleri,sosyal-emperyalizm karşısında uyutmaya ve savunma hazırlıklarını önlemeye,hizmet etmektedir. Hükümet uyanık olma yolunu seçecek ve mücadele eden ülkelerden örnek alacak yerde teslimiyeti seçmiştir.

Kopartılan bütün gürültülerin ve bayram havasının amacı bunu gizlemek içindir.

Siyasi Belge...

(Baştarafı 1. Sayfada)

oluşan siyasi belgenin giriş bölümünde iki devletin daha kuruluşları evresinde Kemal Atatürk ve Lenin tarafından iki ülke arasındaki ilişkilere yerleştirilmiş karşılıklı güven ve işbirliği anlayışının" sürdürecekleri öne sürüldü. Ayrıca bir bölümünde 1972 tarihli Türkiye Sovyetler iyi dostluk ilkeleri beyanında ilişkilerin geliştirilmesinde önemli bir aşama olarak nitelendi.

Siyasi Belgenin giriş bölümünde ayrıca Birleşmiş Milletler yasasının amaçlarına ve ilkesine Türkiye ve Sovyetlerin bağlı oldukları tekrarlandı.

Siyasi Belgenin birinci bölümünde esas olarak Helsinki'de yapılan Avrupa güvenlik ve işbirliği konferansına sonuç belgesine bir atıfta bulunarak iki ülke arasındaki iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerini geliştirecekleri birbirlerinin eğemenliği, hak eşitliğine yaşamalarıyla ilgili kanun düzenlemeleri ve toprak bütünlüğüne saygı göstereceksleri, içişlerine karışmayacakları, karşılıklı güvene ve yarara dayalı olarak ilişkileri geliştirecekleri ifade edildi.

Birinci bölümde ayrıca ilişkilerde ve kuvvet kullanmaya başvurulmayacağı toprakların birbirlerine karşı saldırı ve yıkıcılık faaliyetleri için kullanılmasına izin verilmeyeceği de yeraldı.

İkinci bölünde ise Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında çeşitli uluslararası konularda yapılacak işbirliğini öngören hükümler yeralıyor. Bu bölümde belirtildiğine göre Türkiye ile Sovyetler Birliği uluslararası kuruluş ve konferanslar çerçevesinde işbirliği yapacaklar "yumuşamanın güçlendirilmesine katkıda bulunmak üzere" görüş alışverişini genişletecekler "kesin ve etkili uluslararası denetim altında genel ve tam silahsızlanmayı amaçlayan girişimleri destekleyecekler ve bunlara olumlu katkıda bulunmaya çaba göstereceklerdir".

Ayrıca ortak siyasi belgede yeralan hükümlere göre, "Türkiye ve Rusya gelişme yolundaki ülkelerin ulusal egemenliklerini ve ekonomik bağımsızlıklarını güçlendirme destekleyecekler ve emperyalizme ve sömürgeciliğe ırk ayrımının her türüne karşı koyacaklar".

İkinci bölümde ise iki ülke arasındaki ikili ilişkiler ele alınıyor. Bu bölümde şöyle deniliyor:

"Türkiye Cumhuriyeti ile SSCB aralarında türlü alanları kapsayan ekonomik ve teknik işbirliği ile ticaret ilişkilerinin her iki ülkeye de yarar sağlayacak dengeli olumlu gelişmesi ve eldeki olanaklardan daha büyük ölçüde yararlanılması için gerekli çabaları göstermek, Türk ulusu ile Sovyet halkları arasında karşılıklı saygı ve güven ortamının güçlenmesine yarayacak olan aralarındaki kültür sanat, bilim, Turizm ve spor alanlarında işbirliğinin gelişmesini karşılıklı olarak benimserler

Aralarındaki bilimsel ve teknik işbirliği geliştirmek ve bu arada sanayi tarım enerji ulaştırma ve sağlık alanlarında iki ülkenin üzerinde anlaşmaya varacakları ortaklaşa araştırmalar yapılmasını incelemek konusundaki kararların bunun için de olduğunu belirtirler."

Siyasal Belgenin son paragrafında ise "bu belgenin güvenlik ve karşılıklı varara dayanan işbirliğine katkıda bulunmaktan başka hiçbir amaç gütmediği ve içişlerine karışma olmadığı ileri sürüldü.

Kremlin sarayında yapılan imza töreninden sonra Ecevit ve Kosigin ayrıca 1978-80 yıllarını kapsayan karşılıklı kültür mübadelesi programını kıta sahanlığı konusundaki anlaşmayı ve ayrıca Moskova'daki Türkiye Büyükelçiliğinin genişletilmesi ilgili bir teknik anlaşmayı da imzaladılar.

Ecevit imza töreninden sonra Sovyetler Birliğine bağlı Ukrayna Cumhuriyeti başkenti Kiev'e hareket etti.

Ecevit'in...

(Baştarafı 1. Sayfada)

gelişinde Başbakanlık Basın Müşavirliğinin kendisine Sovyetler'in istememesi üzerine heyet dışı bırakıldığını bildirildiğini söyledi.

Metin Münir bunun üzerine Ankara'daki Sovyet Elçiliğini aradığını, elçiliğin ise kendisine heyete dahil olduğu için vizesinin hazır olduğunu bildirdiğini sözlerine ekledi.

Sahte TKP...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu gezi ve yapılacak olan işbirliği anlaşması iki ülke halkını daha da yaklaştıracak. Bölgemizde barışın ve güvenliğin sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Sovyet yardımları doğrudan doğruya halka, devlete veriliyor.

"TKP ekonomik işbirliğinin politik ve askersel konularda yapılacak işbirliği ile daha da pekiştirilmesini bunun bir saldırmazlık paktıyla belgelenmesini istiyor. Bunun için savaşıyor.

"Türk-Sovyet işbirliğinin bu yönde gelişmesine karşı çıkanlar da var. Başta emperyalistler, NATO'cular geliyor. Bunlar Sovyetler Birliği ile ilişkiler geliştikçe, provakasyonlara başvuruyorlar.

"Çin Dışişleri Bakanının Ankara'ya gelmesi bir tesadüf değildir. Bu gezi Washington ve NATO merkezleriyle planlanmıştır. Amacı Türkiye'yi Sovyetler Birliği'nden uzak tutmaktır. Ecevit'in Moskova gezisini engellemektir. Maocular, Ecevit'in Moskova gezisine ateş püskürüyorlar."

İbrahim Denizcier: "Amerika ve Rusya'ya...

(Baştarafı 1. Sayfada)

minde ekonomik bunalımın adeta tek sorumlusu olduğunu kabul ettiği işçilerin, toplusözleşmede ücret zamı isteklerini frenleme yolunu tuttuğunu" söyledi.

Denizcier şunları belirtti:

"Hiç şüphesiz dış etkenlerin iç sorunlar üzerinde etkisi vardır. Türk-Yunan ilişkileri, Kıbrıs sorunu Amerika ve Rusya'ya karşı izlenecek politikada ülke çıkarlarını en olumlu biçimde koruyacak bağımsız, onurlu ve gerçeklere dayalı tavır almak gerekir. Tutarlı bir dış politikanın ülkede ekonomik ve sosyal sorunlarımızın çözümlenmesinde hiç şüphesiz etkisi büyük olacaktır.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER

"Hiç şüphesiz ki, Türkiye"nin ekonomik kalkınmasında dış kaynaklı yardım ve kredilerin temini ön plânda yer almaktadır. Ancak, bugüne kadar plânlı sosyal ve ekonomik amaca yönelik dengeli ve emekçiden yana bir milli politikanın iktidarlarca izlenememiş olmasının acı sonuçları bizleri bugünkü duruma getirmiştir. Hızla kalkınmış teknolojisi ve üretim kaynakları gelişmiş uygar ülkeler bile günümüzde ideolojik yapıları ne olursa olsun, dış kaynaklı ekonomik ilişkiler içindedir. Bunun dışında kalmak toplumlar için geçerli değildir. Elbetteki, Türkiye'de ekonomi dar boğazlarından kurtulabilmenin doğal sonucu olarak IMF-AET, Üçüncü Dünya ile Uluslararası ekonomik kurum ve kuruluşlardan gereğince yararlanma yollarını arayacaktır. Bütün bu kurum örgütlerden hatta doğu ve batı ülkelerinden sağlanan ve sağlanacak olan ekonomik yararlar nedeni ile Türkiye bağımsızlığını, uluslararası itibarından taviz vermemeğe itina göstermelidir. Başbakan Ecevit'in, Amerika, Almanya, İngiltere, Belçika ve de diğer sosyalist ülkelerle ekonomik ve siyasal girişimleri büyük önem taşımaktadır. Nitekim, ambargo uygulamasını uzun süreden beri kaldırmamakta direnen Amerika Senatosu ve hükümet yetkilileri, Ecevit'in son gezisinden sonra Türkiye lehine bazı olumlu kararlar almak gereğini duyup harekete geçmiştir. Ayrıca Dünya Bankası, Alman Hükümeti parasal yönde ve Türkiye'ye yatırımlar konusunda olumlu adımlar atılmıştır. Ancak, bu kredilerin Türk ekonomisini bunalımdan kurtarmak, üretime dönük yatırımlara yönelmek konusunda en yararlı biçimde kullanılması üzerinde çeşitli görüşler ve tereddütler vardır. Daha önceki uygulamalar plânsız, keyfi ve savurganlık ortamı içinde dış kaynaklı yardımların nasıl çarçur edildiğini kanıtlamıştır. Şimdi kamuoyunda bu yönde tedirginlik vardır. Ecevit hükümeti dış ilişkilerde özellikle doğu ve batı bloku devletleri ile ekonomik olduğu kadar Türkiye'nin savunması ile yakından ilişkili akılcı bir politika izlediği kanısını yansıtmaktadır.

CHP'NİN İŞÇİLERE KARŞI TUTUMU

"Ecevit hükümetinin iç sorunların çözümünde öncelikle ele alması gereken konu gelir grupları arasında uçurumlar yaratan farklılığı ve sömürü düzenini giderecek ekonomik tedbirleri almasıdır. İşsizlik çığ gibi genişlemekte, sosyal güvenlik kapsamı dışında kitleler gittikçe yoğunlaşmaktadır. İşçinin yönetimde olduğu kadar yatırımda, üretimde ve bölüşümde sahip olacağı bir ekonomiyi oluşturacak emekçiye dayalı, onu koruyan politika izlenmelidir. Ancak, bütün bu tedbirler kaynağını Anayasadan alan reform ve ilerici kanunların parlamentodan geçmesi ile mümkündür. Bugünkü öz yapısı ile Türk parlamentosundan geniş kapsamlı emekçi kesiminden yana yasaların çıkması beklenemez. Çünkü kitle partilerinde emekçiler temsil edilmemektedir.

"Biz Tek Gıda-İş Sendikası olarak Türk-İş'in ve ona bağlı işçi örgütlerinin öteden beri siyasal alanda güç ve ağırlığını duyurmasını önermişizdir. Bu yönde önerilerimiz vardır. Türk işçi hareketi kendi siyasal örgütünü kurmalı tabana kadar yaymalıdır. Böylece, parlamentoda temsil edilme ve çıkan yasalarda kendi çıkarlarını korumak fırsatını bulabilecektir. Bu işlev geciktirilmeden yapılmalıdır. Nitekim solda ve işçiden yana bir parti olduğunu ifade eden CHP, son günlerde kamu kesiminde ekonomik bunalımın adeta tek sorumlusu kabul ettiği işçilerin toplusözleşmede ücret zammı isteklerini frenleme yolunu tutmuştur. Bunu çekinmeden ilan etmiştir. İşçiye işçiden başka yar olmayacağı artık kesin olarak bilinmelidir

İÇ BUHRAN SÜRÜYOR

"Bize göre, demokrasi dediğimiz düzenin esas anlamı, halkın kendisi hakkında verilen kararlarda etkili olabilmesidir. Tepeden inme bürokratik yönetim anlayışı tarihe karışmaktadır. Onun yerini ortak yönetim almaktadır. Çağımız hızlı bir değişim içindedir. Tüm toplumlarda ekonomik ve sosyal açıdan sınıfsal dengesizlikler siyasal çatışmaların odak noktasını teşkil etmektedir. Teknolojik gelişim ve işçi sınıfının üretici gücü demokrasilerde etkinlik kazanmakta ve toplumsal yönetimde yerini alma çabasını sürdürmektedir. Tartışmasız denebilir ki, kapitalist ekonomilerde emekçi sınıf biçimsel demokrasinin aşılmaz engellerini yıkarak yerine devlet yönetiminde söz sahibi olmak, parlamentoda oranı kadar temsil edilmek uğraşını vermektedir. Türkiye'de, sosyal dokunun özünü temsil eden emekçi kesim tüm siyasal partiler içinde de ağırlık kazanmak olanağına sahip değildir.

"Türkiye ekonomik ve sosyal bunalımların yanı sıra rejim bunalımına itilmek istenmektedir. Milli bütünlüğümüze, bağımsız ve özgür yaşamımıza yöneltilen saldırılar günden güne ürkütücü boyutlara ulaşmaktadır. Aşırı sağ ve sol eylemler yanı sıra mezhep, ırk, inanç, ideoloji gibi tahrike elverişli kavramları sömüren güçler etnik grupları ülkeyi bölmeye, bölgesel bağımsızlık kavgasına sürüklemeye yönelmişlerdir. Açıkça itiraf etmek gerekir ki, Ecevit iktidarı bu iç bunalımları önlemekte acz içinde kalmıştır. Anarşi, kanlı sokak çatışmaları, baskın, soygun, kardeş kavgası azalacağına yaygın bir hal almıştır. Sonuç, devlet gücü iyice zedelenmiş, otoritesi ise zayıflamıştır. Bürokrasi, partizanlık, sömürü azgın ve aşkın bir hal almıştır. Şimdi Türkiye'de muzdarip geleceğinden kuşkulu bir toplum vardır. Siyasi partiler arasında temel ülke sorunları konusunda hiç bir uzlaşma, yaklaşım söz konusu olmamıştır. Parlamento ve demokratik kurumlar çalışamaz duruma getirilmiştir. Bürokrasi daha da laçkalaşmış, devlet hizmetleri ve görevleri felçe uğramıştır. Gövdesi CHP kolları ise bağımsızlardan oluşan Ecevit hükümetinin iç sorunların çözümlenmesinde başarılı olamamıştır. Ekonomik bunalımların aşılması bir yana gittikçe ağırlaşması, fiyat artışlarının kontrol altına alınamamış olması, ciddi bir para politikasının izlenememiş bulunması bunu kanıtlamaktadır. Sermaye çevresi tekelleşmesini, sömürüsünü daha da etkinleştirmiştir.

"Türkiye'de çağımıza göre, ileri bir dünya görüşünden odaklanan Anayasa ve bunun güvencesinde temel hak ve özgürlükler vardır. Demokrasinin varlığını belirleyecek kurumlar oluşturulmuş ancak, sağlıklı bir işleğe kavuşturulamamıştır. Ekonomik açıdan asgari geçim indiriminin altında her türlü sosyal güvenceye tam olarak erişememiş köylü, işçi, emekli, esnaf gibi düşük gelirli vatandaş çoğunluğunu oluşturan kesit siyaset ve devlet yönetiminde etkin değildir. Böylesine dengesiz bir durum demokrasi ile çelişmektedir.

"Bugün devam edegelen bozuk düzen, ekonomik ve sosyal çöküntü sosyal güvensizlik ortamında tekelci sermaye çevreleri, bürokrat ve teknokrat temsilcilerinin oluşturduğu meclislerden emekçi sınıfının çıkarlarını koruyacak yasaların çıkmasını beklemek ancak hayal olur."

Rüzgâr eken fırtına biçer

(Baştarafı 1. Sayfada)

rüzgarı sayesinde tırmanmaktadır. Rusya'nın tehdit olmadığı yolundaki her söz, Rusya'nın barışçılığı ve dostluğu konusunda hayal yayan her anlaşma, revizyonizmin yeni mevziler kazanmasına zemin hazırlamakta ve teslimiyetçi gidişin yolunu genişletmektedir.

Evet hakim sınıflar içinde esen Rusya'ya teslimiyet rüzgarıdır. Ama bir de proletaryanın devrimci rüzgarı var. Proletaryanın fırtınası teslimiyet rüzgarını bastıracaktır. Sovyet sosyal-emperyalizminin artan tehdidine ve yayılmasına karşı mücadele bayrağını açan proletarya, hakim sınıfların bir kesimini de etkileyecektir.

İkinci Dünya Savaşından sonra ABD emperyalizmi, Türkiye'ye girerken, ona karşı bugünkü kadar güçlü bir mücadele yürütülememişti. Bugün devrimci hareket çok daha güçlüdür ve geçmişin deneylerinden çok şey öğrenmiştir.

Bu nedenle geleceğe iyimserlikle bakıyoruz. Moskova'da bestelenen "Dostluk ve İşbirliği" ninnisi, Türkiye halkını uyutamayacaktır. Tam tersine Türkiye halkı, Sovyet sosyal-emperyalistlerinin gerçek yüzünü her geçen gün daha açık görmektedir. Geleceğin biricik güvencesi de budur.

Rusya'ya teslimiyet rüzgarı ekenler, halkın bağımsızlık fırtınasını biçeceklerdir.

İTÜ Rektörü Kumbasar...

(Bastarafı 1. Sayfada)

nunun çözülmesini isteyen İTÜ öğrencileri taraftan doldurulduğu. Öğrenciler spor sahasına çadırlarını kurarak burada kalmaya başladılar. İTÜ Yurdu konusundaki son gelişmeleri öğrenmek üzere İTÜ Rektörü Prof. Dr. Nahit Kumbasar'dan bilgi aldık.

Nahit Kumbasar yurt konusunda şunları söyledi:

"Konuyla ilgili olarak daha önceki temaslarımın dışında iki aydan beri yeni temaslarım oldu. İki ay önce Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü ile görüştüm. Yurdun İTÜ öğrencilerine açılacağına dair söz verdi. Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanı ile de görüştüm o da söz verdi".

YURT BAŞKA BİR GRUBUN HİZMETİNE SOKULMAK İSTENMİŞ

"Bakanın bana aktardığına göre yurdun açılmasındaki gecikme nedenlerinden biri, Kredi ve Yurtlar Kurumunun eski yöneticilerinin yurdu İTÜ öğrencilerinin dışında belli bir öğrenci grubuna vermek istemesi. Bu bir gerçek. Önce bu girişimin sonuçları ortadan kaldırıldı. Ayrıca bazı somut girişimler yapılmamış. Örneğin kati kabul, çevre tanzimi ve eşyaların alınması gibi. Bunların mali portresi sorun teşkil etmiyor.

EN GEÇ EKİM AYI İÇİNDE AÇILACAK

"Süre olarak yurdun açılması yaz sonunda, en geç de Ekim ayı içinde olacaktır. Kredi ve Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu üyeleri de tamamen bu görüşte.

"Yurt İTÜ öğrencilerinin haklı bir isteğidir. Ancak öğrencilerin bu haklı durumlarına rağmen tutumlarını anlayamıyorum. Olumlu bulmuyorum. Öğrenciler eyleme geçtikleri gün Bakan İstanbul'daydı. Eylemin yürütücülerinden üç öğrenci Bakanla görüştü. Bakan açıklama yaptı. Ama açıklamayı yeterli görmediler. Yazılı bir açıklama istediler. Bakan Kredi ve Yurtlar Kurumunun özerk bir yönetimi olduğunu kendisinin böyle bir açıklama yapma yetkisinin bulunmadığını söyledi. Şimdi eylem devam ediyor. Emniyet kuvvetlerine müdahale etmeleri için hiç bir çağrıda bulunmadığım gibi onlardan da bize herhangi bir müracaat yapılmış değil.

YAZ ÇALIŞMA KAMPLARINA İTÜ'DEN 1000'DEN FAZLA ÖĞRENCİ GİDECEK

"Bu yıl uygulamasına geçilecek olan yaz çalışmalarına daha önce İTÜ'den 50 öğrenci çağrılmıştı. Ancak daha sonra gelen bir yazıda bizden 1000'den fazla öğrenci istediler. Bizim bu yıl tamamlama öğretimi yüzünden tatil süremiz çok kısa ama, sanıyorum öğrencilerimiz buna katılacaklardır.

"Kamplarda, teraslama, yol, ağaçlandırma, köy elektrifikasyonu vb. çalışmalar yapılacak. Bu çalışmalar bir nevi staj olacak. Öğrencilerin yiyecek ve yatacak sorunları çözüleceği gibi asgari ücret seviyesinde bir para alacaklar. Bu çalışmalar aynı zamanda farklı düşüncelerdeki öğrencilerin rahatça tartışabilecekleri bir ortam sağlayacak.

"Bugün okullarda en önemli sorun halen öğrenim özgürlüğünün sağlanmasıdır. Ben davranışı ve düşüncesi ne olursa olsun her öğrencinin okuluna gidebilmesini istiyorum. Suç işleyen, adam vuran öğrenciler son derece azınlıktadır. Eğer bunların suç işledikleri belgelenirse elbette cezalandırılmalıdır. ama elde kanıt olmadan bu suçludur diye kimseyi okul kapısından geri çeviremezsiniz. Haksız duruma düşersiniz. Sıradan öğrenciler bunlara rağbet etmiyor. Haklı bulmuyor. Tartışma ortamı sağlanırsa bu sorunlar çözülür sanıyorum".

TÖB-DER İstanbul Şubesi adına İGD yanlılarının düzenlediği kongre, mahkeme kararıyla geçersiz sayıldı

ANKARA(ÖZEL)

Ankara 8. Asliye Hukuk Mahkemesi, TÖB-DER İstanbul Aksaray Şubesiyle ilgili olarak daha önce verdiği "İhtiyat-ı Tedbir" kararını kaldırdı.

Bu durumda, TÖB-DER Genel Merkezinin, İstanbul-Aksaray şubesinin faaliyetini durdurma kararı yasal geçerlik kazandı. Ayrıca İstanbul Şubesi tarafından daha önce yapılan ve TÖB-DER Genel Merkezi tarafından "usulsüz olduğu" öne sürülen Kongre, tüm sonuçlarıyla geçersiz sayıldı.

Hasköy gecekondu halkı gecekondularına tapu verilmesini istiyor

İSTANBUL(ÖZEL)

Solakçeşme Güzelleştirme Derneği Başkanı Yardımcısı Hüseyin Ay Hasköy gecekondu halkı adına bölgede yaşayan yurttaşların sorunlarını kamuoyuna duyurmak amacıyla dün bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısında, gecekondularına tapu isteyen, baraka değil okul isteyen halkın sorunlarını dile getirmek için bir miting düzenlediklerini söyleyen Hüseyin Ay bu mitingin engellendiğini söyledi.

Konuşmasında Hasköy halkının çeşitli sorunlarını anlatan Hüseyin Ay, başlıca sorunlarının yol, su tapu ve ulaşım olduğunu belirtti. Hüseyin Ay valiliğin bölgenin kendi arazisi olduğu gerekçesi ile gecekonduda yaşayan vatandaşları kiracı durumuna getirmek istediğini söyledi ve mahkemeye ve Yargıtaya başvurduklarını belirtti. Bugün de tapu için mücadele ettiklerini söyledi.

TELEVİZYON

18.30 LASSIE
Dizi filmin "Küçük Noel Ağacı" adlı bölümü yayınlanacak
19.00 CIRCIR BÖCEĞİ İLE KARINCA
Programda, Tekin Özertem'in La Fonten'den uyarladığı "Cırcır Böceği ile Karınca" adlı oyun yayınlanacak.
19.30 İSVİÇRELİ ROBENSON
Dizi filmin "Savaşçılar" adlı bölümü yayınlanacak.
20.30 HABERLER
20.55 DÜNYA FUTBOL KUPASI ÜÇÜNCÜLÜK MAÇI
22.50 HANEDANLARIN ÇÖKÜŞÜ
Dizi filmin "Gizli-Savaş" adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde 1914'de başlayan Rusya-Almanya gerginliği sürmektedir. İki taraf da perişandır. Rus Çarı kendisine yapılan ikazlara hâlâ kulak asmaz ve yetkilerini tanrıdan aldığını öne sürer. Rusya'da halkın ayaklanması sivariler tarafından kanlı bir biçimde bastırılınca ordu ve halk birleşir. Lenin Rusya'ya döner.
23.55 GÜNE BAKIŞ

RADYO

TRT

05.00 Açılış
05.05 Günaydın
07.02 Köye Haberler
07.30 Haberler
07.40 Bölgesel Yayın
10.01 Arkası Yarın
10.30 Hafta Sonu (1)
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
15.01 Şarkılar
15.40 Üç Soru Üç İstek
16.20 Halk Müziği Sanatçılarımız
16.40 Tangolar
17.02 Dilek Kutusu
19.00 Haberler
20.15 Konuşa Konuşa
21.02 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
21.17 Şarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.30 Klâsik Batı Müziği
23.00 Haberler
23.10 Cumartesiden Pazara
01.00 Kapanış

TRT2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Gel Oyna Gül Oyna
09.20 Şarkılar
09.40 Sularımızdaki Servet
11.20 Türk Halk Çalgıları Haz: Ali O. Kaya
11.35 Başlangıçtan Bugüne Türk Edebiyatında Çocuk
12.10 Türk Edebiyatında Hiciv ve Mizah Haz: Sevinç Külahlı
13.15 Çigan Müziği
13.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları
14.00 Öğretmenler Odası
14.40 Çevre Sorunları
15.30 Trafik
15.50 Folklorumuzdan
16.40 Caz Müziği
17.30 Yurttan Sesler
18.00 Okullarda Müzik
18.45 Türküler (S. Tütün)
19.30 Hafif Müzik
20.00 Barebar Şarkılar
20.30 Haftanın Ülkesi
21.30 Erkekler Fasılı
22.30 Türk Hafif Müziği
23.00 Caz Severler İçin
23.35 Çağdaş Türk Sanat Müziği(B. Tarcan)
23.55 Kapanış

TRT3

07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah İçin
09.00 Müzik Şöleni
10.00 Arp Soloları
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Aşıklık Geleneği
13.30 Müzik Köşesi
15.00 Günün Konseri
16.30 Müzik Bahçesinden
17.00 Deyişler ve Ezgiler
17.30 Müzikle Yaşayanlar
19.00 Pop 78
19.30 Barok Müzik
21.00 Günümüzde Caz
22.00 Gecenin Konseri
24.00 Caz Müziği
00.30 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Çimse-iş...

(Baştarafı 1. Sayfada)

delesi yeni bir safhaya girdi. Sözleşmenin imzalanmasından hemen sonra Çimsa işçileri toplu halde ÇİTOS-İş'ten istifa ederek Çimse—İş Sendikasına kaydolmaya başladılar. Çimse-İş Sendikasının 20 Haziran günü, işkolu yetkisine dayanarak Çimsa işçileri adına Sabancı'ya toplu sözleşme çağrısı yaptığı bildiriliyor.

Öte yandan, işçilerin yeni üye oldukları Çimsa-İş sendikasının eski Çitos İş Mersin Şube Başkanı Kemal Öztürk'ü, işçilerin isteği üzerine, Çimse-İş Sendikası Mersin Şube Başkanlığına atadığı, Kemal Öztürk'ün başkanlığındaki bir heyetin 23 Haziran günü işverenle görüşmelere başlamak üzere Ankara'ya gittiği bildiriliyor.

Rus silahları ..

(Baştarafı 1. Sayfada)

da suç unsuru bulunmadığı gerekçesi ile sanıklar serbest bırakılmıştı. Yargıtay 8. dairesi de kararı benimsemişti.

Bu, onama kararına karşın, Cumhuriyet Başsavcılığının itiraz etmesi üzerine dosya Yargıtay Ceza Kuruluna gönderilmişti.

Yargıtay Ceza Kurulunun verdiği karara göre dosya yeniden İstanbul Ağır Ceza Mahkemesine gönderildi.

CHP hükümeti döneminde...

(Baştarafı 1. Sayfada)

dığında fiyat artışları ortalama yüzde 25'i buluyor.

Ticaret Bakanlığının rakamlarına göre, Ankara'da gıda maddelerinin artış oranı yüzde 16.5 Böylece yurttaşlar, eskiden 100 liraya doldurabildikleri fileyi şimdi ancak 116.50 liraya doldurabiliyorlar. Gene resmi makamlara göre en büyük fiyat artışı ette görülüyor. Bu beş aylık dönemde et fiyatındaki artış yüzde 51.2'ye ulaştı. Fiyat artışı bu hızda devam ederse, yıl sonunda et fiyatı yılbaşındakinden iki kat fazla olacak.

Ticaret Bakanlığı, kuru sebzelerin fiyatındaki artışın yüzde 17, giyim eşyalarında yüzde 25 olduğunu belirtiyor.

İSTANBUL'DA DURUM

Gene Ticaret Bakanlığının istatistiklerine göre, İstanbul'daki artışlar da Ankara'ya benziyor. Et fiyatlarındaki artış yüzde 33, diğer gıda maddelerinde yüzde 16.6, kuru sebzede yüzde 23 oldu. Giyim maddelerinin fiyatlarında ise yüzde 17 oranında bir artış görülüyor.

BAKKALLARDA FİYATLAR

Bununla birlikte bu fiyat artışlarının çok gerçekçi olmadığı belirtiliyor. Bu nedenle Ankara'da bakkallarda yaptığımız bir araştırma, temel gıda maddelerinin fiyatlarındaki ortalama artışın yüzde 25'in üzerinde olduğunu ortaya koydu. Bu arada pirinç, margarin gibi malların fiyatlarında yüzde 50, deterjanda yüzde 60 artış görüldü.

7 yıl önce Maltepe'de Hüseyin Cevahir'i vuran binbaşının öldürüldüğü bildiriliyor

İSTANBUL (ÖZEL)

12 Mart döneminde, Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir'in Maltepe'de bir evde sarılmaları sırasında, uzak mesafeden ateş ederek Hüseyin Cevahir'i vuran binbaşının, kimliği belirlenemeyen kişilerce öldürüldüğü bildiriliyor.

Edinilen bilgilere göre, olay dün sabah Kadıköy yakasında meydana geldi.

Kilis Ülkü Ocakları Şubesi de feshedildi

KİLİS(AA)

Ülkü Ocakları Derneği'nin çeşitli şubelerinin son zamanlarda arka arkaya feshedilmesinden sonra, son olarak Kilis Şubesi de Genel Merkez tarafından feshedildi.

Kilis Emniyet Amiri Ünsal Kekevi, fesih kararı nedeniyle gerekli fesih işleminin uygulandığını söyledi.

KAYIP İLANLAR

ŞEBEKE

Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinden aldığım 10245 nolu şebekemi kayıp ettim. Yenisini alacağından eskisinin hükmü yoktur.

HÜSEYİN SAYİN

AYDINLIK YAYINLARI

Proleter Devrimcilerin Birliği

Genel Dağıtım: TÜR DA Cağaloğlu Hamam sok. No: 4 – İSTANBUL

İsteme Adresi PK. 242 Aksaray-İSTANBUL

Aydınlık
BAYAŞ / Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi:
FERİT İLSEVER

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

MERKEZ BÜRO: İSTANBUL Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu
Yazı İşleri Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37

ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay, Tel: 25 38 69
İZMİR BÜROSU: 857.Sok.Salihağa İş Hanı No: 509, Konak, Tel: 25 25 54
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İş Hanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493

YURT DIŞI BÜROLARI:

ALMANYA	FRANSA	BELÇİKA	İSVEÇ	HOLLANDA	İSVİÇRE
Seckbacher Landstr. 74 6 Frankfurt 60 Tel: 45 08 88	11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris Tel: 03 34 602	209 rue des Coteaux 1030 Brüxelles 21 54 060 Tel: 64 72 120	Luntmakargatan 58 11358 Stockholm Tel: 30 56 39	Bildstr-53 Utrecht Tel: 31 47 61	Rieterstr. 83 8002 Zürich Tel. 202 18 71

ABONE ÜCRETLERİ

Yurt İçi:	Yurt Dışı:
75 TL. (1 Aylık)	30 DM (1 Aylık)
225 TL. (3 Aylık)	90 DM (3 Aylık)
450 TL. (6 Aylık)	160 DM (6 Aylık)
900 TL. (Yıllık)	310 DM (Yıllık)

İLAN TARİFESİ:

2.4.6. sayfalar	(Santimi)	250 lira
3.5.7. sayfalar	(Santimi)	300 lira
Yayın ilanı	(Santimi)	100 lira
" " (Yayın Sayfasında)		30 lira
Doğum,Evlenme

LE NOUVEL observateur

Dünyayı fethetme hırsı içindeki Brejnev kendi ülkesinde neler yapıyor?

"Sovyetler Birliği'nde zenginler paralarını harcayacak yer bulamıyor"

Sovyetler Birliği son zamanlarda gazetelerde, radyolarda televizyonda baş artist durumunda. Neden mi? Afrika'ya göz diken Brejnev değil mi? Afganistan'daki darbeyi tezgahlayanın Kremlin olduğunu artık herkes öğrendi. Kısacası dünyanın neresinde karışıklık olsa, altından Moskova'nın parmağı çıkıyor, Zaire, İtalya, Arjantin.... vs....

Bütün dünyayı fethetme hırsıyla yanıp tutuşan Brejnev kliği kendi ülkesinde ne yapıyor? Eritre'ye Zaire'ye, Afganistan'a, Hint Okyanusu'na yapılan yabancı müdahaleleri "proletarya enternasyonalizmi" diyerek övenler acaba Rusya'nın içinde ne dolaplar döndüğünü biliyor mu? Saldırganlığın kaynağı olan kapitalist yapının Sovyetler Birliği'ndeki toplumsal ve ekonomik hayata nasıl yansıdığını görüyorlar mı?

Fransa'nın en çok okunan haftalık "Le Nouvel Observateur" dergisi, 4 Haziran tarihli sayısında Rusya'nın içindeki iktisadi ve mali yaşantı üzerine ilginç bir makale yayınladı.

Resmi sayılara göre Sovyetler Birliği'nde "büyük zenginler" yok. Gelirler ve gelir dağılımı konusundaki istatistikler çok maharetli bir şekilde sunuluyor. Ancak devlet bankalarının istatistikleri gelir konusundaki sayıları yalanlıyor.

Aslında bugün artık Rusya'da zengin olmak bir ayıp değil. Tam aksine, zenginler bütün azametleriyle kendilerini her alanda belli ediyorlar. Kırım Denizi sahilinde bir 'datça' sahibi olmak, hatta ... bazen iki otomobil sahibi olmak yavaş yavaş olağan karşılanıyor.

Ancak Rus zenginlerinin başlıca derdi paralarını yeteri kadar harcayacak yer bulamamaları.

Vergiden muaf ve turistlere mahsus mağazalar ancak yabancı paralarla satış yaptığı için yerli zenginler bu olanaklardan pek yararlanamıyor. Ola ki karaborsadan dolar bozdursunlar. Dolayısıyla yüklü miktarlar elde kalacağına iki yere gidiyor: Ya resmi bir banka olan, "Tasarruf Sandığına" ya da evlerdeki özel kasalara, yastık altlarına, toprak küplere... Rus "Tasarruf Sandığı" dünyanın en zengin bankalarından biri. Son 10 12 yılda Sandığa yatırılan tasarruf miktarı yüzde 493 arttı....

Tassaruf Sandığında en şişkin hesabı olan Sovyet vatandaşları arasında Kolhoz ve diğer iktisadi devlet kuruluşlarının yöneticileri başta geliyor. Bu yöneticiler devlet şirketlerinin kârlarından yararlandıkları gibi, yedikleri rüşvetleri de Sandığa yatırarak ülke ekonomisini güçlendiriyorlar!..

"Tassaruf Sandıkları" esas olarak 1965'lerden, Brejnev Kosigin kliğinin iktidara gelmesinden sonra zenginlendi. İşini bilir işletmecilerin ekonominin kilit mevkilerine getirilmesi sayesinde. Sovyetler Birliği mali hayatında yepyeni bir canlılık görüldü. Yeni yönetim zenginlerin paralarını "Tassaruf Sandığına" yatırmalarını teşvik etmek için bazı önlemler aldı: Örneğin, tasarruf sahiplerine faiz yerine, ev, otomobil satın alma listelerinde öncelik tanındı. Dahası "Tassaruf Sandığında" hesabı olan her vatandaş yılda 3 kez düzenlenen tombalaya otomatik olarak iştirak etme hakkını kazandı.

TOMBALA İLE TEŞVİK EDİLEN TASSARUF SANDIĞI

Tassaruf hesapları incelendiğinde oldukça ilginç sonuçlar ortaya çıkıyor. Şöyle ki 1965 yılında 18.7 milyar rubleyi bulan (kişi başına 81 ruble) toplam tassaruf miktarı, 1970'de 46,6 milyar ruble, 1976'da ise 103 milyar rubleye ulaşıyor. Kişi başına hesaplandığında 11 yılda 81 rubleden 400 rubleye çıkan bir tassaruf görülüyor. (1 Rus rublesi yaklaşık 25 Türk lirası değerinde. Ancak rublenin uluslararası piyasada hiç bir kullanım değeri yok)

Salt bu sayılara bakıldığında, Rusya'da oldukça başarılı bir tassaruf politikası izlenildiği sanılır. Oysa ortaya çok önemli bir sorun çıkıyor. Bu kadar tassaruf nasıl yapılıyor? Bu paranın kaynağı nerede? Son 12 yılda ücretlerdeki artış sadece yüzde 72, Tassaruf Sandığına yatırılan miktardaki artış ise yüzde 493

Bu sayılar gözönünde tutulduğunda meselenin özünü kavramak oldukça güçleşiyor. Bu güçlük güldürü alanına bile yansımış, "Sovyetler Birliği'nde bir işçi ayda 150 ruble kazanır, bunun 180'ini harcar, 20 ruble de tassarufa ayırır.

Güldürü bir yana, "orta halli" aileler bile geçim zorluğu içinde. Aylığının yarısı besin maddelerine, yüzde 37'si giyim kuşama, yüzde 10'u da eğlence ve dinlenmeye ayrılıyor. Tassaruf etmek içinse en fazla yüzde 7,1 ile 3,4 arasında bir oran kalıyor. O zaman nasıl oluyor da "Tassaruf Sandığında" milyarlarca ruble birikebiliyor?

KARABORSA VE AÇIKGÖZLÜLÜK

Tassaruf Sandığındaki paralar çoğalırken, hesap sahipleri de çoğalıyor. Ancak Sandığın hesaplarını incelediğimizde şu gerçeği tespit ediyoruz: Ancak çok sınırlı sayıda hesap sahibinin yatırdığı para miktarı artıyor. Bu tespitten de yüksek maaşlı vatandaşların Sandık kasasını zenginleştirdiğini çıkarabiliriz.

Sovyetler Birliği'nde yaşayan insanların sadece maaşları ile geçindiği ve herşeyin yasalara uygun olarak işlediği varsayımını kabul edersek bu mesele biraz olsun açığa kavuşmuş olur. Ancak, bu varsayım bundan yalnız yirmi sene öncesinde geçerliydi.

Sovyet resmi basını "ülke ekonomisinde bazı yetersizliklerin" bulunduğunu kabul ediyor, Yetkilileri bu itirafa zorlayan gerçek Sovyetler Birliği'nde karaborsa ve üç kağıtçılığın esas ilke olması.

Nasıl, ne zaman ve kimlerin elinden geçtiği bilinmeyen milyonlarca ruble Rus piyasasında serbestçe dolaşıyor. Ünlü Bilim Akademisi işçilerinin övüp övüp bitiremediği, o şaheser planlı ekonomide bu rubleler geliyor ve Tassaruf Sandığında toplanıyor. Üstelik müşterilerine güler yüz ve yakın ilgiden başka her türlü kolaylığın gösterildiği Sandıklarda hesaba yatırılan paranın kaynağı da asla sorulmuyor. "İstersen çal, istersen dolandır, ne yaparsan yap da, yeterki Sandığa para yatır" İşte Tassaruf Sandığının reklam sloganı.

Sovyetler Birliği'nde çok kısa bir süre kalanlar bile ülkede resmi ekonominin yanında faaliyet gösteren bir "yan ekonominin" varlığını hemen görürler. Buna paralel ekonomi de deniliyor. Özellikle lüks tüketim malları bu ekonominin başlıca metası. Kalitesiz mallara rağbet gösterilmemesi üzerine bu "yan ekonomiciler" kendi pazarlarında elde ettikleri kârlarla kalkınıyorlar.

Boş zamanlarının büyük bir çoğunluğunu kuyruk bekleyerek geçirmek istemeyen vatandaşlar yan ekonominin başlıca müşterilerini oluşturuyor.

"Pravda" gazetesinde ünlü profesör Valoyov, Plan'ın uygulamasındaki koordinasyon eksikliğini ve üretilen malların düşük kaliteli olduğunu açıkladı.

Bütün bunlar şu gerçeği kanıtlıyor: Sovyetler Birliği'nde durdurulması imkansız bir enflasyon var. Enflasyona karşı mücadelenin güçlüğü ise ülkede dolaşan para miktarının doğru bir bilançosunun çıkarılmamasından doğuyor.

● **Bizzat Sovyet kaynakları halkın geçim şartlarının gittikçe zorlaştığını itiraf etmek zorunda kalırken bir avuç yeni zenginin banka hesapları gittikçe kabarıyor**

● **Ülkede devlet sektörünün yanında güçlü bir karaborsa ekonomisi var**

● **Karaborsanın resmi adı "yan ekonomi"**

Rusya'da halkın hayatının büyük kısmı kuyruklarda geçiyor. Gittikçe artan hayat pahalılığı halkın geçimini zorlaştırıyor. Buna karşılık bir avuç yeni zengin lüks ve sefahat içinde yaşıyor.

İşte yeni zenginlerin devam ettiği lüks bir lokanta. Kuş sütü hariç her şeyin bulunduğu bu yerlere halk uzaktan bile olsun bakamıyor.

Sovyetler Birliği'nde kapitalist yozlaşma kadını bir teşhir aracı olarak kullanıyor. İşte İzmir Fuarında bir manken defilesi. Sadece bu resmi gören, Rusya'nın sosyalist olduğunu nasıl anlayacak? Bu pozu her hangi bir kapitalist ülkede de rastlanılabilir.

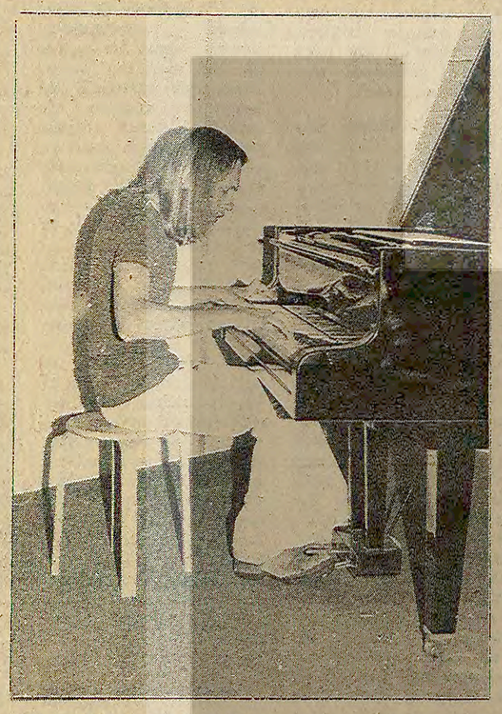

Şostokoviç gibi ünlü bir devrimci müzikçi yetiştiren Sovyet halkı bu gün hippi kılıklı piyanistlerden emperyalist pop müziği dinlemeğe zorlanıyor. İzmir Fuarında dikkat çeken bir müzisyen. Kılık kıyafet çaldığı şarkılar bütün kapitalist ülkelerdeki gibi.

Köroğlu

17

yazan Ümit Kaftancıoğlu

DESEN: Sevinç Altan

Köroğlu derviş olur, kente girer

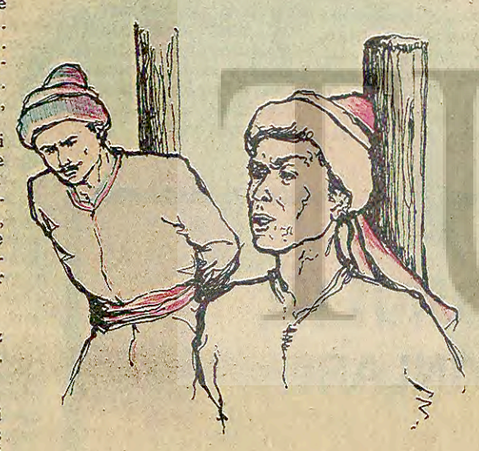

Köroğlu bir bacağını birkaç arşın kendirle sardı, yamasını paçasını yırttı, kirletti eski puskü, ölümcül bir derviş oldu. Kılıcını şalvarının içine soktu. Aksayarak, topallayarak düştü yolaaa... Elinde bir kitap, ağzında bir gülüngüç gazel... Şehrin ortasına girdi. Çoluk çocuk düştüler arkasına. Kimi taş attı, kimi güldü, kimi eğlendi. Derviş baba aldırmadı. Bir taşın önüne çöktü, sırtını taşa verdi, derinden bir öf çekti:

—Yavrularım ben ihtiyar bir dervişim. Beni taşlamayın, bana yardım edin. Gelin hele şöyle dedi. Çocuklar toplandılar dervişin başına:

—Yavrular, dedi, ben burada birkaç gazel okuyacağım, biraz söz saz edeceğim ki biraz yağ, biraz peynir, birkaç kuruş para kazanayım. Öyle şeyler anlatayım ki dinlensin. Buralarda, akşamları ananız babanız size neler anlatırlar, neler dinlersiniz? Şöyle azıcık söz edin bana, dedi.

Çocuklar dediler ki:

—Derviş baba, bugünlerde anamız babamız bize bir şey anlatmıyorlar. Hepsi çok üzgün. Ağlarlar, sızlarlar, üzüntülü hepsi.

—Neden yavrum, dedi Köroğlu.

—Derviş baba, dediler, Köroğlu adında biri yüz elli askerle gelmiş, yani ki bizi kurtaracakmış Kenan Sancaktarla, anası Tamara Sultan'ın zulmü altından. Ne yazık ki Tamara Sultan'ın tuzağına düşmüşler.

—Nasıl olmuş yavrum, iyice bir anlatın, ben bu destanı anlatırsam belki geçinir giderim.

—Kadın yüz elli yiğidi kızlarla aldatmış, saraya çağırmış, yemek yedirmiş, yemeğin içine bayıltıcı tozlar koymuş, hepsini bayılttıktan sonra hisarların dibindeki kazıklara bağlatmış. Atlarla birlikte bağlatmış. Oğlu Kenan Sancaktar da orduyu çekmiş, Çardaklı Çamlıbeli yıkmaya gitmiş.

—Peki çocuklar, dedi, sağolun, bu kadarı bana yeter, ben bunu allarım pullarım, satarım geçinirim...

Çocukları başından savdı, sesini yükseltti Köroğlu. Öyle gazeller çekiyordu ki sesi üç günlük yoldan duyuluyor. Köroğlunun sesi Hasan Beyin kulağına vardı. Hasan Bey:

—Köse Emmi, dedi, iznin olursa iki hane türkü diyeyim, nasıl olsa öleceğiz, bu kazıklara bağlandık, efkarlandım...

—Söyle yavrum, dedi, ne söylersen söyle...

Aldı Hasan Bey, bakalım ne dedi?

Sana kurban olam emmi
Han babamın sesi geldi
Kır atına vurmuş gemi
Belki de kendisi geldi

Köse Kenan güldü:

—Yavrum, dedi, sen sayıklıyorsun, kim haber verdi Köroğlu'na, nerden bilecek? Kazıklara bağlandık, içtik, sarhoş edici toz yutturdular bize, sana çok dokundu anlaşılan...

Bu arada Köroğlu da oğlunun sesini duydu, dinledi. Oğlunun sağ olduğuna sevindi. Ancak kendi kendine de şöyle düşündü "Eğer Hasan Bey benim oğlumsa neşeli türküler söyler, bıçağın altındaki keklik gibi kahkaha atar. Yok üzüntülüyse kurtarmayacağım, varsın ölüversin" dedi. İyice kulak kesildi, Hasan Bey söylüyordu:

Gözlerimden aksa yaşım
Sinemde sönmez ateşim . . . . . .
Yanında Ayvaz kardeşim
Han babamın sesi geldi

Tamara Sultanla cariyeler sarayın balkonundan Hasan Beyi dinlediler, durumlarına baktılar, güldüler:

—Ya ya, gelecek baban, baban gelecek ya, yalnız kellesi gelecek. Gövdesi orda kalacak.

Hasan bey gerçeği öğrenmişti, aldırmadı sözlere, sazını vurdu:

Hasan Bey sözünden geçmez
Cahil akı karayı seçmez
Benim babam tora düşmez
Kulağıma sesi geldi
Köse Kenan:

—Yavrum, dedi sağol, babanın geleceği filan yok, ille ne ki bizi bu sıkıntı içinde eğlendirdin, güldürdün, sağol. Sesini kes, derdimize yanalım, dedi.

Köroğlu bu arada öyle bir yüksek sesle gazele başladı ki, kır atın bütün tüyleri diken diken oldu. Başladı kişnemeye, eşinmeye,. Ayvaz kır atı bıraktı, Lelevatlıyle ikisi arkadan atlarını sürdüler, geldiler hisarın kapısına, kır at bir tekme vuruşta kale kapısını kırdı, içeri daldı. Köroğlu kır atı tuttu, bindi, sürüp geldi keleşlerin yanına. Hasan Bey:

(Devamı var.)

ULUSLARARASI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR ENSTİTÜSÜNÜN ARAŞTIRMASI

"Sovyet yardımlarının altında siyasi çıkarlar yatıyor"

● Son 22 yıl içinde Sovyetlerin Üçüncü Dünya ülkelerine açtığı kredilerin yüzde 18'i Türkiye'ye verildi

● Seydişehirdeki sömürü çarkı aynen Endonezya'da, Cezayir'de, Gine'de, Fas'ta, Irak'ta, Hindistan'da da işliyor

● Sovyetler sattıkları malların fiyatlarını yüksek tutarak büyük vurgunlar vuruyorlar. Sovyet malları piyasadan yüzde 20 daha pahalı

Merkezi Londra da bulunan Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü (IISS) 1977 yılının önemli olaylarını toplayan bir araştırma yayınladı. Bu araştırmanın bir bölümü de Sovyetler'in Üçüncü Dünya ile ilişkilerine ayrılmış Araştırmanın bu bölümünde Sovyetler'in Üçüncü Dünya ile kurduğu ekonomik ticari ve askeri ilişkiler ele alınıyor.

Enstitünün verdiği bilgilere göre Sovyetler'in Küba, Vietnam, Moğolistan dışındaki Üçüncü Dünya ülkelerine açtığı krediler gayri safi milli hasılasının onbinde 5'ini buluyor. Bu miktar 1975 yılında on binde 1'miş Yani Sovyetler'in bir yıl içinde Üçüncü Dünya ülkeleriyle kurduğu ilişkiler 4 misli artmış.

TÜRKİYE RUSYA'DAN KREDİ ALAN ÜLKELER ARASINDA İKİNCİ SIRADA

Sovyetler'in son 22 yıl içinde Üçüncü Dünya ülkeleri ile kurduğu ilişkilerde Türkiye, Hindistan'dan sonra ikinci sırada yer alıyor. Enstitünün OECD'ye dayanarak verdiği bilgiye göre 1954-1976 yılları arasında Sovyetler'in Üçüncü Dünya ülkelerine açtığı 10 milyon dolar tutarındaki kredinin 1,7 milyon doları Türkiye'ye verilmiş Yani toplam krediler içinde Türkiye'nin payı yüzde 18. Bu miktar Sovyetler'in Türkiye'ye verdikleri önemin açık bir göstergesi.

Tablo 1'de Sovyetler'in 1954-1976 yılları arasında Üçüncü Dünya ülkelerine açtığı kredilerin miktarı görülüyor.

SOVYETLER ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKELERİNİ HAM MADDE DEPOSU OLARAK KULLANMAK İSTİYOR

Enstitünün araştırmasında Sovyetler'in son on yıl içinde Üçüncü Dünya ülkeleriyle kurduğu ekonomik ilişkinin, Sovyetler Birliği'nin ihracata yönelik sanayisinin ihtiyaçlarını karşılamak amacına yönelik olduğu belirtiliyor. Buna karşılık iç ihtiyaçları karşılayacak veya ithalatı azaltacak ilişkiler ise gittikçe azalıyor. Yani Sovyetler Üçüncü Dünya ülkeleriyle kurduğu ilişkilerde kendi sanayisinin ihtiyacı olan ham maddeleri sağlamak amacına yöneliyor. Rusya Üçüncü Dünya ülkelerini ham madde deposu olarak kullanmak istiyor. Üçüncü Dünya ülkelerinden sağladığı ham maddeleri işleyerek tekrar ihraç ediyor.

Araştırmada Sovyetler'in bu konudaki sömürülerine gösterilen örneklerin başında alümina ve boksit üretimi geliyor. Araştırmada Sovyetler'in alüminyum sanayi kurması için Endonezya'ya 300 milyon dolar, Cezayir'e 290 milyon dolar kredi verdiği açıklanıyor. Gine'de de bir boksit kompleksi kurduğu belirtiliyor. Bütün bu tesislerin ortak karakteri üretilen boksit ve alüminanın büyük kısmının borç karşılığı olarak Sovyetler'e geri verilmesi. Sovyetler boksit ve alüminayı kendi tesislerinde işleyerek alüminyum üretiyor ve bunu tekrar yoksul ülkelere satıyorlar

TABLO: 1

1954-1976 yılları arasında Sovyet kredileri (milyon dolar)

Hindistan 1,943	Mısır: 1,204	Endonezya 672
Türkiye 1,764	Pakistan 709	Irak 549
Afganistan 1,253	Cezayir 708	Suriye 505

Kaynak: OECD

TABLO: 2

Rusya'nın az gelişmiş ülkelerle ticareti

	İhracatı	İthalatı	Fazla (milyon dolar)
1970-74	14,903	9,792	5,111
1975	4,850	4,154	426
1976	4,960	3,720	1,240
1977 (ilk 9 ay)	5,112	3,231	1 881

Kaynak: Sovyet Ticaret İstatistikleri.

SADECE SEYDİŞEHİR Mİ?

Bilindiği gibi Türkiye de Sovyet kredisi ile kurula Seydişehir Alüminyum Tesislerinde aynı çark işliyor. Sovyetler Seydişehir Tesislerinde üretilen alüminayı düşük fiyatla borçkarşılığıolarak kapatıyorlar. Sovyetler bu yolla hem vurgun vururken hem de savaş sanayisinde önemli bir maden olan Alüminyum ihtiyacını da karşılıyorlar. Sovyetler alüminyumun ham maddesi olan boksit bakımından ihtiyacını karşılayacak durumda değil. Oysa dünya savaşı hazırlığı içindeki sosyal-emperyalistler için stratejik öneme sahip alüminyum elde etmek gittikçe daha acil ihtiyaç haline geliyor, Sovyetler bu yüzden Üçüncü Dünya ülkelerinde sözde yardımlarla alüminyum sanayi kurarlarken aynı zamanda ürünlerin kendilerine hem de dünya fiyatlarının çok altında satılmasını sağlayacak çarkı da kuruyorlar

Araştırmada Sovyetler in bu sömürü çarkının diğer kredilerde de işlediği açıklanıyor. Örnek olarak 1977 de Fas'a fosfat üretimi için verdiği kredi yine fosfat üretimi için Irak a açtığı 150 milyon dolarlık Hindistan a verdiği 240 milyon dolarlık krediler gösteriliyor. Hepsinin anlaşmasında üretilen yarı mamüllerin Sovyetler'e borç karşılığı satılması şartı var. Bu yolla Sovyetler Üçüncü Dünya ülkelerinin sırtından büyük vurgunlar vuruyor. Onların ekonomisini kendi sanayilerinin ihtiyaçlarına göre yönlendiriyor.

SOVYETLER HİÇ DE CÖMERT DEĞİL

Araştırmada Sovyet kredileri ile Batı kredileri de karşılaştırılıyor. Sovyetler'in kalkınma yardımı adı altında verdiği kredilerin ancak yüzde 35'inin hibe olduğunu Batı kredilerinde ise bu miktarın yüzde 87 ye kadar çıktığı belirtiliyor.

Sovyet kredilerinde faiz oranının yüksek ödeme süresinin az olduğu belirtiliyor. Sovyet kredilerin de ödeme süresinin 10-12 yıl ve faiz oranının yüzde 2,5-3 olduğu. Batı kredilerinde ise ödeme süresinin genellikle 30 yıl faiz oranının ise ortalama yüzde 2,8 olduğu açıklanıyor. Sovyet kredilerinde ödemesiz süre bulunmazken, Batı kredilerinde ortalama 7 yıllık bir ödemesiz dönem bulunduğu belirtiliyor. Ve şunlar söyleniyor. Sovyetler hiç de cömert değil.

SOVYET KREDİLERİNİN ALTINDA SİYASİ PLANLAR YATIYOR

Sovyet kredileri genellikle mal karşılığı ödeniyor. Araştırmada Sovyetler'in sattıkları malların fiyatlarının piyasadakinden yüzde 20 fazla olduğu açıklanıyor. Buna karşılık borç karşılığı aldığı mallara da düşük fiyat ödüyorlar, Böylece iki yönlü bir vurgun vuruyorlar. Araştırmada Sovyetler'den kredi alanların hepsinin suni olarak yaratılan fiyat değişikliklerinden şikayetçi oldukları belirtiliyor.

Araştırmada bütün bu sömürü yollarından da kötüsünün Sovyetler'in bu kredileri siyasi çıkar sağlamak için kullanması gösteriliyor. Ve Sovyetler'in ekonomik yardımlarının altında siyasi nüfus planlarının yattığı açıklanıyor

KARLI ÇIKAN HEP RUSYA

Araştırmada Sovyetler'in Üçüncü Dünya ülkeleri ile kurduğu ticari ilişkilerden de sürekli sosyal emperyalistlerin karlı çıktığı açıklanıyor. Enstitünün bizzat Sovyet ticaret istatistiklerine dayanarak hazırladığı tabloda (Tablo 2) çeşitli dönemlerde Sovyetler'in dış ticaretten sağladıkları vurgun gösteriliyor.

SOVYET "YARDIM"LARININ ÜÇTE İKİSİ ASKERİ

Araştırmanın son bölümü askeri yardımlara ayrılmış. Hemen dikkati çeken nokta Sovyet kredilerinde en yüksek miktarı askeri kredilerin oluşturması, Askeri krediler bütün kredilerin dörtte üçünü oluşturuyor. Amerikan kaynaklarına göre Sovvetler'in 1976 yılında Üçüncü Dünya ülkelerine yaptığı silah satışının toplamı 2,25 milyar doları buluyor. Bu miktar 1972 de 1 milyar dolardı. Bu silahların üçte ikisi Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya gidiyor. Etyopya Angola başlıca alıcılar. Bunların dışındaki en büyük alıcılardan biri Afganistan. Hatırlanacağı gibi Afganistan'ın aldığı Rus silahları Moskova yanlısı bir darbe için kullanıldı.